

GARDA DE FIER - VIII -

nov.1934 - 1935 - 1 dec. 1936

Guvern Tătărescu. Legislatura liberală. Sesiunea II ordinară,

A.) Răzvan Codrescu , "În căutarea Legiunii pierdute ", Fapte, idei, documente , 2001 .

Editura "Vremea" , București, 2001

CZCodreanu ; Ion Moța ; Vasile Marin ; Radu Gyr ; ș.a.

[LD : extrag doar câteva biografii politice și documente , la care nu am avut acces.

De asemenea notele bibliografice . Trebuie să specific și să mulțumesc lui Codrescu pentru bogăția informativă cuprinsă în cărțile sale, chiar dacă , nu totdeauna , îi împărtășesc opiniile.]

a) CZCodreanu :

/ Între 1934 - 1936 , Legiunea trește o epocă mai tihnită : este o vreme a clarificărilor doctrinare

/ Codreanu pregătește cartea "Pentru Legionari " , ce va apare la începutului oct.'36 , devenind " Biblia " legionarismului ;

/ Se consolidează organizatoric : ia ființă , succesiv : partidul "Totul pentru Tară " ;

Asociația "Generația Mișcării Studentești de la 1922 " ;

/ Apare ambițioasa întreprindere a " comerțului legionar " ; a vestitelor "tabere de muncă " ;

/ "Mișcarea Legionară nu se întemeiază exclusiv

nici pe principiul autorității , și nici pe acela al libertății.

Ea își are temelii înfipte în principiul iubirii creștine .

Dragostea e împăcarea dinte cele două principii : autoritate și libertate .

Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare , nici nedreptate, nici răzvrătire sângeroasă , nici războire socială ."(CZC; Pentru legionari , vol.I, p.321)

/ "Niciodată Mișcarea Legionară , pentru a birui , nu va recurge la ideea de complot sau lovitură de Stat . Consider asta o prostie.

Mișcarea Legionară nu poate birui decât o dată cu desăvârșirea unui proces interior, de conștiință , a Națiunii Române . Când acest proces va cuprinde pe majoritatea românilor, și se va desăvârși, atunci biruința va veni automat , fără comploturi și fără lovituri de Stat "

(Circulara nr. 58 , Către șefii de Regiuni, 26 febr.'37)

b) Ionel Moța

(n. 5 iul.1902, Orăștie, fiul protopopului Ion Moța) , Familia trece munții în primul război mondial . Continuă studiile la lic.Gh.Lazăr , refugiul la Iași, bacalaureatul la Sf.Sava .

Cu bursă de stat , un an la Sorbona (Drept și științe politice) ,

apoi la Facultatea de drept , Cluj.

/ În 1922, îl cunoaște pe CZCodreanu (conducând , fiecare , mișcarea studentească locală naț

În anul 1923 , ca președinte al Centrului Studentesc "Petru Maior" , scoate la Cluj , împreună cu Iustin Ilieșiu, rev. "Dacia Nouă " (prima rev.naționalistă) ;

împreună cu grupul de profesori naționaliști , ICCătuneanu, Iul.Hațieganu, Em.Vasiliiu -Cluj, /

1923 . Înființează " Acțiunea Românească " (după modelul faimoasei *Action Francaise* a lui Charles Maurras) , gravitând politic în jurul LANC a prof.ACCuza ;
/ 1923. Traduce și tipărește la Orăștie Protocoloalele Înțelepților Sionului " (după ediția franceză a lui Roger Lambelin) , cu comentariile lui Cătuneanu și Em. Vasiliu -Cluj ;
/ 1923. Este implicat în "complotul " studentesc (oct.'23) din marile centre universitare (CZCodreanu, Moța, Tudose Popescu , Ilie Gârneață, Radu Mironovici, Corneliu Georgescu ș.a.) împotriva unor lideri liberali , a câtorva rabini , bancheri și directori de ziare (Adevărul, Dimineața , Lupta) a presei din Sărindar, dar , prin trădarea unuia (Aurel Vernichescu) grupul este închis la Văcărești .Li se face proces.
/ 1924, 29 mart.În chiar ziua procesului, Moța îl împușcă, (fără să-l omoare) pe trădătorul Vernichescu (în cancelaria închisorii , după ce se închinase în biserica) .
La proces ceilalți sunt achitați , iar peste 6 luni, este achitat și Moța.
Printre martorii apărării, Nic.C.Paulescu care spune : "Procesul de astăzi e, în realitate, procesul trădării , care este cea mai infamă dintre crime, căci ea adugă amăgirea viclenă și fățărnicia, la cruzimea nelegiuirii .Ea întrunește sărutul lui Iuda cu răstignirea lui Cristos.
[-----] Studentii noștri , și cu dânșii , toată tinerimea , floarea României de mâine, se află în stare de război cu o liftă de curând pripășită , care vrea să ne sugrume și să ne stăpânească țara
.Fiind în stare de război, ei au făcut un act de dreptate morală, încercând să pedepsească pe un vânzător al fraților săi, care se sacrificau unei cauze sfinte.
Poporul românesc , ce le e adânc recunoscător pentru jertfa lor altruistă, așteaptă achitarea dvs ." Moța este achitat . Este însă eliminat din Universitate , deși decanul Facult de drept, ACCuza, îl înscrie formal.
/ 1925 . la licența în Drept , la facultatea din Grenoble.
/ 1926. Școala de ofițeri de rezervă , București, șef de promoție ;
/ 1927 .24 iunie, împreună cu CZCodreanu și alți " văcăreșteni " membru fondator al Legiunii Arhanghelului Mihail , moment când se produce și ruptura definitivă de ACCuza , din primul moment fiind mâna dreaptă a lui CZCodreanu.
1 aug.'27, revista " Pământ strămoșesc " , primul organ de presă al Legiunii, tipărită în tipografia părintelui Moța.
Pe 18 august, la mănăstirea Neamțului, cununia cu Iridenta Zelea Codreanu.
/ Profesează avocatura (Sibiu, Orăștie, Deva) ;
/ 1932. Obține doctoratul la Grenoble cu teza " Securitatea juridică în Societatea Națiunilor " ;
Se mută la București .
/Oct '32 - dec.'33 . În jurul lui Moța (șef) , falanga de tineri intelectuali care se încadrează în Legiune , formând cuibul Axa , cu revista " Axa " (24 de numere, ultimul încropit în închisoarea Jilava, pe la Crăciun, înaintea de asasinarea lui Duca) - laborator de studii și discuții al Mișcării Legionare - în care un rol deosebit a avut Vasile Marin (intrat în Legiune 1932) : Mihail Polihroniade,Alexandru Constant , Ion Victor Vojen, Vasile Cristescu, Vladimir Dumitrescu, Radu Gyr, Alexandru Bassarab, Virgil Ionescu ș.a. -
/ 1934 , 16-17 dec. , Montreux.Ion Moța reprezintă oficial Garda de Fier la Congresul Comitetelor de Acțiune pentru universalitatea Romei , (16 delegații) , prezidat de g-ral Eugenio Coselschi (unul din oamenii cheie ai regimului mussolinian) .
Moța pledează pentru necesitatea unității mișcărilor de dreapta , și atrage atenția asupra problemei evreești.
Tot atunci, Moța l-ar fi înfruntat pe Titulescu (spune Sima)
/ 1936, primăvara . Apare la Sibiu , Cranii de lemn(mărturii din 13 ani de luptă alături de Căpitan , având în frunte o autobiografie).Titlul cărții , amintește ritualul prin care o oaste luptătoare își îngroapă camaradul mort în luptă .
/ Strămută "Libertatea" de la Orăștie la București (în ea îi vor apare ultimele articole)
/Spre sfârșitul lui sept.'36 , se hotărăște să plece În Spania ;
pe 22 nov., redactează scrisorile testamentare pe care le încredințează prof Nae Ionescu (ele vor fi publicate, după moartea sa , sub titlul "Testamentul lui Ion Moța " , care cuprind și ultimele sale articole, ultimul pe 3 ian.'37) ;
se împărtășește la biderica Sf. Ilie -Gorgani ; pleacă în Spania împreună cu Vasile Marin.

În dec.'36, de Crăciun, trimite un articol la " Libertatea " :

" Mâna diavolului a pornit în zilele noastre cel mai crâncen război împotriva Bisericii întemeiate de Domnul Iisus Christos. Niciodată, de când a coborât Mântuitorul printre noi, nu s-a ridicat o parte a omenirii , cu atâta ură și pornire , pentru a dărâma așezarea , rânduiala creștină a lumii , ca în zilele noastre .

Mor oamenii cu zecile de mii, - unii pentru a izbuti să dărâme altarele bisericii lui Christos, iar alții pentru a le apăra .

Comunismul este ca acea fiară roșie din Apocalipsă, care se ridică pentru a izgoni pe Christos din lume. [----]

Fiara roșie va fi biruită , fără îndoială, până la sfârșit. [----] Noi credem în învierea Bisericii , atât în Rusia , cât și în Spania comunistă. Dar această înviere , cât și mântuirea țării noastre de pacostea stăpânirii lui Antichrist , atârnă de vrednicia noastră ! [----]

lar pentru asta, să nu fugim din fața jertfei, pentru apărarea Crucii ! "

c) Vasile Marin

/ Născut la 29 ian .1904, la București , din familie " proletară" .

Școala primară în mahalaua Grviței ; liceul la " Sf.Sava " și " Gh.Șincai" .

Licențiat al Facultății de Drept, București, în 1927.

Prieten de studenție cu Mihail Polihroniade (viitorul său biograf)

/ 1927.Frecventează cursurile lui Nicolae Iorga de la Vălenii de Munte ;

Urmează Școala de ofițeri de rezervă (ca și Moța) ;

/ 1927. Intră în avocatură și devine secretar al lui Ion Lugojanu, membru marcantal PNȚ

/ 1928. Lugojanu , devine subsecretar de Stat la președinția guvernului ;

Vasile Marin - șef de cabinet.

/ 1931 . Își dă demisia .din postul de șef de cabinet, fiind numit avocat în contenciosul Ministerului industriei și comerțului.

/ Ruptura de țărănism s-a produs între 1932/ în febr.'33, el cocheta deja cu Garda , prin participarea la grupul " Axei" (în care a publicat articole)

/ 1932. I se publică, teza de doctorat , cu sprijin legionar : "Fascismul. Organizarea constituțională a Statului Corporativ Italian" .

/ 1933.S-a căsătorit cu Ana Maria Rapală, medic, (fiică de ofițer român și mamă evreică creștinată care încă trăește în Elveția) era încă legat de țărăniști .

Ea spune chiar că ar fi fost secretarul lui Maniu (informație neverificată)

/ 1933. Devine avocatul Legiunii , în lanțul de procese în care era implicată Garda.

/ 1933. devine colaborator la "Cuvântul" lui Nae Ionescu (care , la 1 ian.'34 este suprimat)

/ Sfârșitul 1933. Este pe listele electorale ale grupării "Corneliu Zelea Codreanu" ,

firmă sub care legionarii încearcă să participe la alegeri,

după ce Legiunea Arhanghelului Mihail fusese dizolvată de IGDuca.

Decizia de dizolvare este , însă , extinsă și asupra noii grupări.

Este arestat în Ardeal (unde făcea campanie) ; reținut la Jilava până la 29 dec.

(împreună cu Moța și Ciumeti) ... iar seara , într-un restaurant ,

ar fi auzit de asasinarea lui Duca)

/ S-a împrietenit cu Moța în închisoare , la Jilava, stând toți trei în aceeași celulă

cu Sterie Ciumetti, după asasinarea lui Duca.

/ 1934 .După câteva luni de mari tensiuni., își reia activitatea de avocat și gazetar ;

Axa și Cuvântul fiind supimate, scrie la Revista Mea, Cuvântul Studentesc ;

pentru scurtă vreme scoate " Vestitorii" .

/ 1935 -'36 . Vasile Marin participă la șantierele de lucru , organizând tabăra de la Hotarele

devenită un fel de " Academie legionară " .

/ 28 iul.'35 , Căpitanul îi acordă gradul de Comandant legionar , devenind apoi comandantul organizației de Ilfov.

/ 20 mart.'36 . Scrie în Cuvântul de Argeș : "**Îngemănați cu eternitatea , morții noștri , din lumea lor de dincolo, ne ocrotesc și ne îndrumă pașii .**

Mormintele lor sunt pretutindeni [----] Morților noștri le închinăm câteva clipe de reculegere în fiecare zi din viața noastră , sub ocrotirea lor începem ședințele în cuiburile noastre [-----]

Purtăm cu toții cămașa țesută din firele nevăzute ale jertfei lor "

/ Cum aude de intenția lui Moța de a pleca în Spania, cere cu insistență să plece și el.

d) Mihail Polihroniade

/ Elev la "Spiru Haret " , bun prieten cu Mircea Eliade și Noica (1923-, '24...)
căsătorit cu p prof.de engleză ;
/ Publicase articole de politică externă în " Epoca " ; preocupat mai mult de politică ,
decât de "mântuirea sufletelor " ;
/ Pleacă voluntar în Spania ;
/ A scris despre Moța și Marin....
/ A fost și el asasinat , la 20 / 21 sept .39 (după asasinarea lui Armand Călinescu)
împună cu alți supraviețuitori ai voluntarilor din Spania :
Al.Cantacuzino, Gh.Clime, B.Dobre, N.Totu)

e.) Radu Gyr

/ Născut la 2 mart.1905 , la Câmpu-Lung -Muscel ; fiu al actorului craiovean Coco Demetrescu ;
rapsod legendar al " sfintei tinereți legionare" .Poet, dramaturg, eseist, gazetar ,
doctor în Litere , conf.univ , laureat al Societății Scriitorilor români :
/ Multe din poeziile sale au devenit imnurile Legiunii (muzica de Ion Mânzatu)
*Sfântă tinerețe legionară , Cântecul eroilor Moța și Marin, Marșul legionarilor olteni,
Imnul biruinței*

f.) Legionari intelectuali :

- Traian Brăileanu : membru al Senatului legionar (din 1929)

▣ Bibliografie legionară

[LD : [Vezi Bibliografia întregă la fișier Agendă, Bibliografii](#)

1. Corneliu Zelea Codreanu , *Pentru legionari* , vol I , Editura "Totul pentru Țară" , Tipografia Vestemear , Sibiu , 1936 . (Vol.II nu a mai fost scris)
A cunoscut numeroase reeditări, ultima în 1999 , Editura Scara , București , la centenarul CZC *Circulări și manifeste*, 1927-1938, Ediția a V-a , Munchen, 1981
Cărticica șefului de cuib, București, 1933 .
5. Ion Moța, *Cranii de lemn*, Articole : 1932-1936 , Editura " Totul pentru Țară" , Sibiu, 1936(care va avea succesive adăugiri și retipăriri)
6. " *Testamentul lui Ion Moța* " , 1937 (cu succesive retipăriri și traduceri)
7. Ion Banea, *Căpitanul*, Editura "Totul pentru Țară" , Sibiu, 1937
8. Nicolae Totu, *Însemnări de pe front. Note din expediția legionară în Spania*, nov.'36- ian.'37 , Editura "Curierul " , Sibiu, 1937 .
11. Vasile Marin, *Crez de generație*, (Cuvânt înainte, CZCodreanu ; prefață Nae Ionescu)
Tip.Bucovina - IETorouțiu, București, 1937
12. Doru Belimace , *Revoluția fascistă*, București, 1935 ;
13. Nae Ionescu , *Roza vânturilor* ,1926- 1933 (ed. Mircea Eliade) , Cultura Națională, București, 1937 ; *Fenomenul legionar (4 conf. ținute la Miercurea -Ciuc)*, Ed.Armatolii, Cetatea Eternă, Roma, (introd.Const.Papanace) , 1963 ;
Nae Ionescu în conștiința contemporanilor săi.Memorii , articole, eseuri, interviuri, corespondență , Criterion Publishing, București, 1998(ed. Gabriel Stănescu)
14. Ernest Bernea, *Stil legionar*, Tip.Bucovina -I.E.Torouțiu, București, 1937 ;
15. Alexandru Cantacuzino , *Între lumea legionară și cea comunistă*, București, 1935
16. Emil Cioran , *Schimbarea la față a României*, 1936 ; reeditată la Humanitas, 1990
17. Ion Covrig -Nonea , *Mișcarea legionară și minoritățile*, București, 1937
18. Bănică Dobre, *Crucificații.Zile trăite pe frontu spaniol* , București, 1937 ;
19. Ion Dumitrescu -Borșa, *Cea mai mare jertfă legionară*, Ed. " Totul pentru Țară" ,Sibiu, 1937

20. C.Dumitrescu -Zăpadă , Trădătorul [M.Stelescu] , București, 1935
21. Traian Herseni , Mișcarea legionară și țărănimea, Tip.Bucovina, București, 1937 ;
22. Traian Herseni, Mișcarea legionară și muncitorimea, Tip.Izvor, București, 1937 ;
23. Ilie Imbrescu , Mișcarea legionară și ortodoxia, Ed.Mișcării legionare, București, 1937 ;
24. Ilie Imbrescu , Mișcarea legionară și Biserica, ed.Mișcării legionare, 1937
25. Gh.Istrate, Frăția de cruce , București, 1935 ;
30. Mircea Eliade, Memorii, vol I,II, și Jurnal, voll,II, Editura Humanitas, București, 1991
31. .Mircea Eliade , Texte "legionare" și despre "românism" (ed. M.Handoca)
Ed.Dacia, Cluj -Napoca, 2001,
32. Brădescu Faust : Antimachevialism legionar , Ed.Carpați, Madrid, 1962 ;
Conducerea în mișcarea legionară,Ed.Majadahonda, Bucur .2000 ;
Mișcarea legionară și spiritul religios, Madrid, Ed.Carpați, 1964 ;
Nicadorii, Decemvirii, Răzbunătorii, Carpați, Madrid, 1978
La Garde de Fier et de le terrorisme, , Carpați, Madrid, 1979
Corneliu Codreanu - erou neo-cosmogon ,Carpați, Madrid, 1987
Studii legionare postbelice, Ed.Gordian, Timișoara , 1994
Scurtă analiză spectrală a Mișcării Legionare, Ed. Madajaconda, Bucurrești, 1996,
37. Iașinschi Vasile , Los legionarios rumanos Motza y Marin, Ed. N.Roșca, Barcelona,1952
39. Ion Mânzatu [Nello Manzatti] , Cum am compus cântecele legionare , Colecția Europa, Munchen , 1996
41. Constantin Papanace , Mihai Eminescu - mare precursor al legionarismului românesc ,
Ed.Armatolii, Roma, 1952 ; Destinul unei generații (geneza și urmările lui 10 dec. 1922) ,
Ed.Armatolii, Roma, 1952 ; Martiri legionari, Ed.Armatolii, Roma, 1952 ;
Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană, Ed.Armatolii, Roma, 1952 ;)
46. N.Crăcea, Desvăluiți legionare , 4 vol. (d-na Florea Crăcea, regie proprie) 1994 - 1998
- 47.Vladimir Dumitrescu , Închisorile mele. Memorii. Ed.Albatros, București, 1994
48. M.Manoilescu .Memorii, 2 vol, Ed.Enciclopedică, București, 1993
49. N.Iorga, Memorii, vol. VII (1932-1938), Ed.Națională, București, 1939
50. Nicolae Roșu, Dialectica naționalismului, Ed.Cultura Națională, București, 1937 ;
51. Mihail Sebastian, Jurnal. 1935-1944, Ed.Humanitas, București, 1996

1.) Consfătuirea majorității parlamentare , 15 nov.'34

(" Universul " , an 51, nr. 315, 17 nov.'34) [Doc. integral - fișier PNL](#)
[LD : Nu se referă explicit la Garda de Fier , vizată tot cu " metafore" și sintagme subânțeluse.
Dar anunță ceea ce se va numi ... " efectul" destinderii condiționate ...
"Universul " /

Este prima consfătuire , după atâtea luni de vacanță. Sălile Senatului sunt pline de deputați și senatori. Apariția d-lui Dinu Brătianu este salutăată cu aplauze ; aplaudă guvernul întreg. Șeful partidului conduce ședința și ține o cuvântare prudentă și protocolară.

Tătăărăscu vorbește frumos, insistând asupra durabilității guvernării.

Face o impresie deosebită faptul că a vorbit despre deplina liniște și ordine ce domnește în țară, declarație ce a fost socotită ca o promisiune că cenzura și starea de asediu - devenite inutile - și că vor fi desființate.

Gh.Tătăărăscu / 15 nov.'34

▣ Bilanțul primului an

[LD : Lipsesc din palmares :problemele culturii, legile de educație a tineretului , premilităria, minoritățile, și ... starea de asediu și cenzura ,
Vorbind despre legi, nu amintește de Legea privind apărarea Statului și liniștea publică
Astea trebuie trecute la " pasiv" ?]

Tătăărăscu / 15 nov.'34

▣ Opera de viitor.

[-----]

[**Liniștea și ordinea**]

Pentru a îndeplini această operă , ne trebuie răgaz și liniște .

Cred că avem răgaz și sunt convins că vom avea și liniște .

Avem răgazul trebuitor. Suntem o guvernare de lungă durată .Suntem stăpâni pe timpul nostru .

Dacă ași fi crezut , dacă ași crede și astăzi o singură clipă , că nu ne-ar sta în față timpul necesar ca să ne desăvârșim programul - **aș fi abandonat de mult frânele puterii**

" **Dar avem nevoie de liniște și cred că o vom avea ; nici o dată , de la Unire și până astăzi, țara n-a fost mai liniștită și mai calmă decât astăzi, și nici o dată n-a domnit mai multă liniște și ordine decât în acest ceas.**

Ah ! știu că în umbră și în întuneric se agită încă viermii permanentei agitațiuni. !

N-am timp să mă ocup de mișcările lor !

[**Destindere**]

" Când am luat frânele guvernului , am întins tuturor partidelor ramura de destindere , fiindcă am crezut , ceea ce cred și astăzi,

că vremurile sunt prea grele , vremurile sunt prea turburi ,

și necunoscutul din fața noastră este prea primejdios ,

pentru ca să ne putem îngădui **acte de provocare sau acte de agresiune.**

Stăm pe aceeași poziție.

[**Fermitate**]

" **Dar , dacă, totuși, unii din adversarii noștri nu vor înțelege această atitudine și vor căuta să neliniștească guvernarea noastră ,**

atunci împotriva neînțelegătorilor ,

voi reacționa și vom reacționa cu toții ,

așa cum se reacționează împotriva turburătorilor de rând.

[**Stabilitate**]

" **Am intrat în ciclul guvernărilor de stabilitate și de continuitate ,**

și nu vom lăsa ca ambițiile unora și patimile altora ,

să întroneze un regim de neliniște și de instabilitate ,

care constituie cel mai primejdios obstacol în calea consolidării statului."

[-----]

Tătărașcu / 15 nov.'34

2) Leon Scridon (PNA) , discurs la mesaj, 4 dec.'34

(DAD, MO 8, șed. din 4 dec.'34 , p. 82-83)

[**LD : Goga lipsește din parlament, deși este în țară. Mesajul său este transmis de Leon Scridon .**

Fără echivocuri. Motivată prin starea internațională (germenul conflagrației mondiale)

și internă (anarhie, conspirații , demagogii) : antidemocrație , autoritate , ordine ,

guvern de mână forte .]

Scridon / 4 dec.'34

▣ Situația internațională

" D-le președinte, d-lor deputați, cercetarea atentă a realităților prezente ,

răscolește în cugetul fiecăruia dintre noi un sentiment de serioasă îngrijorare .

În împejurările grele de azi, ne socotim datori să privim cu luare aminte ceea ce se petrece în

jurul nostru , descifrând cu grijă înțelesul faptelor și lămurind fără ezitare

căile pe care se cuvine să ne îndreptăm , dacă voim să înlăturăm primejdiile viitoare.

" Groaznicul asasinat de la Marsilia , căruia i-au căzut jertfă regele Alexandru al Jugoslaviei și fostul ministru de externe Louis Barhou , a semănat în sufletul tuturor o adâncă emoție.

Poporul nostru, cu vechiul lui instinct de apărare în fața marilor frământări ale istoriei ,

a resimțit amenințarea unei turburări internaționale, și, cu o precisă intuiție a momentului,

a văzut încolțind din nou germenul unei conflagrații continentale. "

Scridon / 4 dec.'

▣ Guvern de mână tare

▣ Nevoia de autoritate

▣ Regim de ordine

" Doliul întins asupra proaspetelor morminte nu ne-a împiedicat să scoatem din această lecție tragică învățăminte stropite cu sânge.

Am înțeles că pândesc în umbră la toate răspântiile vrăjmașe ,
turburătorii liniștei noastre scump plătite , urzindu-și planul lor criminal ,
la adăpostul unei prea îngăduitoare toleranțe.

" Un fals umanitarism acoperă cele mai distrugătoare gânduri ,
iar ucigașii își pregătesc loviturile lor îndrăznețe
sub ocrotirea generoasei slăbiciuni a ospitalității .

" Suntem amenințați în propria noastră existență , **dacă** nu luăm măsuri de apărare .

Noi apărăm aici , convingerea noastră fermă , repetată ca un avertisment în atâtea rânduri ,
că **numai** întărirea ideii de autoritate , care să țină în frâu tendențele anarhice
și **numai** înstăpânirea unei guvernări *de mână tare* ,

care să stârpească pentru totdeauna cuiburile conspiratorilor ,

sunt în stare să asigure consolidarea Statului în cadrul unui regim de ordine,

fără de care nu se poate închipui o epocă de înfipare și de consolidare națională . "

L.Scridon / 4 dec.'34

3.) Leon Grigorescu (PNL) , discurs la mesaj, 12 dec.

Al Radian, Armd.Călinescu - intervenții polemice

Vict.Iamandi - intervenții polemice în dezbateri ;

(DAD, MO 14, șed. din 12 dec.'34, p. 223-226)

[LD : nu știu absolut nimic despre acest liberal . Este primit cu vii aplauze la tribună
și se gândește la cercetătorul de mai târziu , încât mă simt îndatorată să-l ascult.

Va fi un prilej de meditație , privind posibilitatea de a face " istorie contemporană "

Mi se pare interesant să urmăresc evoluția lui Iamandi și Călinescu - aprigi apărători , atunci , ai
guvernării prin partide - deveniți peste 4 ani ... aprigi inamici ai acelu sistem , colaboratori ai
regimului lui Carol] Doc. integral- fișier PNL IX

[-----]

Leon Grigorescu / 12 dec.'34

▣ Moravuri politice

Viața politică cu diversele ei manifestări , înregistrează prefaceri și coborâșuri penibile.

Se desfac prietenii care durau de decenii ; partidele sunt sfâșiate de coterii ;

coteriile iau firme de partide ; este vremea tuturor îndrăznenilor , este vremea tuturor
impostorilor ; un arivism feroce care înspăimântă , o lipsă de decență care degradează.

Criza mondială este adâncită și întreită de criza interioară :

criza de autoritate , criza de competență și criza moravurilor politice.

Asupra țării întregi s-a abătut un val cumplit de sărăcie , de suferință , de nesiguranță.

Leon Grigorescu / 12 dec.'34

▣ Mișcările extremiste .

▣ Dizolvarea Gărzii de Fier.

▣ Asasinarea lui Duca

În acest mediu atât de prielnic curentelor de destrămare socială ,
au putut prinde tot mai mult teren mișcările extremiste.

Deja guvernul Vaida s-a văzut obligat să recurgă la măsuri excepționale , și să reprime sângeros **mișcarea comunistă de la Atelierele c.f.r .** Iar în ultimele zile ale regimului trecut , s-a produs o puternică recrudescență a mișcărilor extremiste de dreapta

Organizații înarmate cutreerau și se instruiu în voie pe străzile Bucureștiului. Acele mișcări, nestăvilite la timp, au luat o dezvoltare din ce în ce mai mare , organizate militarmente, înarmate și utilizate din fonduri a căror proveniență și astăzi au rămas un semn de întrebare , speculând entuziasmul și naivitatea adolescenței întrebuițând consemne , încredințând misiuni secrete și urmărind lovituri politice, prin mijloace violente ,constituiau un real pericol de Stat .

" Ca atare una din primele măsuri ale noului guvern liberal a fost dizolvarea acelor organizații. Urmările se cunosc. Cutezanța și inconștiența au mers atât de departe , încât s-a ajuns la oroarea atentatului de la Sinaia.

" Ion G.Duca , prim-ministru al țării pe care atâtși amari de ani a slujit-o cu devotament și strălucire și a iubit-o cu patimă și nobilă dezinteresare , ca nimeni altul ;

Ion G.Duca , omul de atât de superioară spiritualitate și generoasă structură sufletească ;

Ion G.Duca , a cărui întregă viață a fost închinată dragostei de oameni ;

Ion G.Duca a căzut răpus de gloanțele urii ."

[Leon Grigorescu / 12 dec.'34](#)

▣ Starea de asediu, Cenzura

" D-lor deputați, grozăvia uciderii lui Duca ne-a arătat că prima și marea poruncă a vremii era restabilirea ordinii și a autorității .Țara are nevoie de liniște , țara are nevoie de disciplină. Împământarea asasinatului politic la noi ?!

Ce alt semnal de alarmă trebuia să mai așteptăm pentru ca să ne concentrăm toată grija și toată stăruința în jurul acestei mari probleme ,

problema ordinii , de care depinde însăși existența Statului ? Era , oare, d-lor deputați, acesta momentul potrivit pentru a renunța la măsurile excepționale ?

Care guvern , în locul nostru și în condiții asemănătoare , ar fi renunțat la ele ?

Nu am renunțat nici noi , ci le-am păstrat mai departe , căutând ca, prin menținerea lor , să nu se producă nici o perturbare în viața publică

și nici în desfășurarea normală a vieții de toate zilele.

" Cenzurii i s-a rezervat rolul de a priveghea ca nu cumva slova tiparului

să contribuie la otrăvirea spiritului public ,

iar starea de asediu a rămas ca o sabie a lui Damocles

pentru amatorii de pescuit în ape tulburi.

" Pentru ce continuăm să menținem măsurile excepționale de astăzi , când, grație vigilenței guvernului liberal , ordinea și autoritatea au fost restabilite ?

"**Reformatorii" mesianici....**

" Continuăm să le menținem pentru că pe ici , pe acolo,

jaratecul încă mai mocnește sub cenușă.

Încă se mai găsesc ratați ai vieții publice , încă se mai găsesc aventurieri ,

pe care selecțiunea democratică nu i-a putut scoate din anonimat și care, cu toții laolaltă,

erijându-se în nu știu ce reformatori mesianici , speră să-și croiască drum prin violență

și surprindere .

Mișcările de dreapta ...

Speranțele lor sunt în parte întreținute de reușita mișcărilor de dreapta

în unele țări, cum ar fi Italia și Germania .Ca și cum s-ar putea importa și aplica la noi concepții și metode de guvernământ cu totul străine

și de realitățile noastre și de firea poporului român. "

Terorismul ...

"Dar mai sunt întreținute acele speranțe de o anumită psihoză , care , de o bucată de vreme ,

împrăștie doliul printre popoare . Când din cele patru puncte cardinale amenință furtunile ,

când nebunii și Don Quichoții sunt gata să dea iar foc Europei,

când revolverul , bomba și pumnalul se sbat să ia locul argumentelor hotărâtoare ,

când atentatele politice se țin lanț , din Sofia la Varșovia și din Viena la Marsilia,
socotiți dvs că măsurile de prevedere sunt de prisos și că ne-am putea mulțumi cu măsurile
obișnuite de siguranță ?

Ar fi o ușurință condamnată , ceea ce nu intră în tradiția PNL,

ar fi o greșeală de neiertat , pe care nu și-o poate îngădui un guvern cu simțul răspunderii .

Dictatură camuflată ?!...

" Cât despre anumite acuzațiuni de dictatură camuflată , la adăpostul măsurilor excepționale , d-
lor deputați , o știm cu toții , ele sunt simple fraze de opoziție ,
și cei dintâi care nu le dau crezare sun însuși cei care le lansează. "

[-----]

" Astăzi, ca și ieri, PNL susține că progresul și viitorul acestei țări nu pot fi asigurate
decât sub un regim de libertate și într-un cadru de democrație sănătoasă ,
fără de care ne-am sufoca sub călcâi de tiranie și de arbitrarie ,

dar că această democrație trebuie să se supună disciplinată
ideilor de ordine și de autoritate , fără de care ne-am pierde în valurile anarhiei ,
și fără de care nu se poate concepe viața de Stat ."

" Iată, d-lor deputați, motivele reale, singurele motive pentru care
înțelegem să menținem mai departe regimul măsurilor excepționale ,
și-l menținem cu conștiința împăcată că nu ne-am servit și nu ne servim de el,
decât numai pentru salvagardarea intereselor de Stat ."

Leon Grigorescu / 12 dec.'34

▣ Libertatea opoziției

▣ Presă , Parlament, congrese , întruniri

[LD : Grigorescu abordează aici un aspect foarte interesant
al libertăților democratice , în general , și al celui românesc , în special :
folosirea a două "partituri" în lupta politică :

una în Parlament (ca spațiu al dialogului și confruntării deschise) ,
alta în congrese, presă, întruniri (ca scene ale monologului , atacului și demagogiei).

De asemenea , sunt interesante considerațiile și exemplele lui privind
măsurile excepționale - starea de asediu , cenzura - ca măsuri de ordine .]]

[-----]

Starea de asediu ...

" Cât despre înăsprirea pedepselor sub regimul stării de asediu,
desfid să mi se precizeze un singur caz de procedare abuzivă.

Există doar o singură categorie căreia acest regim nu poate să-i convină :
sunt semănătorii de vânt, cei care se știu cu motive speciale de a se teme de rigoarea
sanctiunilor și pe care astăzi această teamă îi ține în frâu.

Este exact ceea ce dorim și noi, și , cu noi , țara întregă.

Responsabilitatea guvernării ...

" Aproape toți cei care ne atacă pe chestiunea măsurilor excepționale ,
când au avut ocazia de a se găsi pe banca ministerială , le-au aplicat și dâșii .

Le-a aplicat PNȚ ;

le-au aplicat guvernele din care făcea parte și d-l Argetoianu ,
în deobște cunoscut ca temut reacționar și partizan al politicii de mână forte ,
actualmente proaspăt - aș vrea să cred că și sincer -
convertit la frumusețea ideologiilor democratice ;

și, dacă memoria nu mă-nșeală , protestările de azi ale d-lui Goga ,
nu prea concordă cu opiniile și practicile sale de odinioară ,
de pe vremea când se găsea d-sa înscăunat la Ministerul de Interne. "

[-----]

Leon Grigorescu / 12 dec.'34

4) CCGiurescu (PNL-g) , discurs la Mesaj, 12 dec.'34

Vict.Iamandi , Eug.Titeanu , G.Hogea , Ionel Pop , - intervenții polemice
(DAD, MO 14, șed. din 12 dec.'34, p. 229- 242)

Giurăscu - Iamandi / 12 dec.'34

▣ Politica de Stat a PNL

polemică înveninată

▣ Tradiție și continuitate.

[LD : polemică provocată de Giurăscu , este adevărat . O căuta cu lumânarea de când a început discursul. Titeanu nu a căzut în capcană.

Iamandi , însă , nu se poate abține și face, din nou, discurs în discurs.

În polemică , se delimitează explicit fixarea " paternității" georgiste , la propriu și politic, care renegă pe Vintilă Brătianu , IGDuca și Gh.Tătărăscu , cronicizând ruptura din 1930 , din orgoliu și ambiție. De asemenea, se afirmă fără echivocuri ,
vinovăția georgiștilor în crearea atmosferei morbide care a dus la asasinarea lui Duca.]

[-----]

-Iunian : Complicitatea cu Garda de Fier...

" Dvs , dle Giurescu - deși eu nu vreau să înveninez discuțiunea - sunt obligat însă să vă spun că am impresia că încercați să repetați articolele ce s-au scris în ziarul dvs " Mișcarea " , în timpul celor 45 de zile scurse de la 15 noiembrie și până la 29 decembrie , când s-a produs asasinarea lui Duca, articole care au contribuit într-o măsură însemnată la crearea atmosferei morbide , care a înarmat brațul ucigașului de la Sinaia . (aplauze la majorități ; proteste georgiști)

Am să vă servesc documente de complicitatea în această direcțiune.

mai ales, d-ta dle Constantinescu -Bordeni să fii prudent ! (întreruperi, zgomot)

-N-Constantinescu -Bordeni : Dle ministru, vă rugăm să nu ne amenințați !

Iau act că ne provocați !

-Iamandi : Am să viu cu documente aici și am să vă dovedesc tovarășia dvs electorală și politică cu Garda de Fier. (întreruperi, zgomot)

Este păcat de înălțimea cuvântării dvs , d-le Giurescu, pe care o coborâți prin asemenea insinuațiuni ... că, de la 1927 , tradiția politică a PNL nu mai începe cu Ion I.CBrătianu ...

-CCGiurescu : Dați-mi voie să pun lucrurile la punct. Dacă m-ați cunoaște, ați ști că nu umblu cu insinuațiuni, când am ceva de spus , o spun răspicat și deadreptul. Prin temperament, nu umblu cu insinuațiuni.

Așa dar, când am făcut această afirmațiune, mai întâi, ca să precizăm lucrurile, nu mi-a trecut prin gând să contest patriotismul lui Vintilă Brătianu.

-Iamandi : Ați mai făcut un pas, și v-ați oprit la Vintilă Brătianu, dar numele lui Ion Duca, acela nu vă convine, și de aceea , nu pomeniți de el.

Ei bine, noi aceasta nu o putem admite , pentru că cel dintâi care a cunoscut pe Ion Duca și pe lângă care a lucrat 30 de ani, a fost Ion Brătianu,

și atunci când Ion Brătianu vedea în Duca pe succesorul lui firesc la conducerea PNL , n-aveți dvs dreptul , care , mă iertați -n-aveți cine știe ce legătură cu Partidul Liberal

[-----]

CCGiurescu - Vict.Iamandi / 12 dec.'34

▣ PNL1 - PNL2

▣ Colaborări și compromisuri

[LD : nu știu , între cei doi, care este mai afurisit, care este mai rău, mai cârcotaș.

Nu mai știu nici care dintre ei avea dreptate. Știu un singur lucru : că ura lor este nestăpânită,

că-și spun reciproc cele mai grave acuze , și că, după 1938, vor lucra în același front !
Și că și lamandi își va abandona partidul și pe Dinu Brătianu ,
și Giurescu își va abandona partidul și pe Gh.Brătianu !]

Garda de Fier...

De ce contestați dvs un adevăr pe care îl știe toată lumea ? Din cele 150.000 voturi ,
pe care le-ați întrunit la alegerile din dec.'33 , cel puțin 50.000 au fost ale Gărzii de Fier,
care fusese dizolvată și din rândurile căreia s-a ridicat asasinul lui Duca ...

-C.Zamfirescu (georgist ?) : Și dvs ați primit 100.000 !

-lamandi : Întreabă pe fratele d-tale la R.Sărat ...

-Constantinescu -Bordeni (georgist) : N-aș vrea să vă urez să aveți atâția adepți
câți membri ai Gărzii de Fier sunt la Prahova...

-lamandi : De ce ai scris scrisoarea aceea ?

-Constantinescu -Bordeni : Am să explic, nu te grăbi...

-lamandi : Am să dau o lămurire mai precisă a afirmației că Garda de Fier v-a votat .
Am să dau cazul d-lui prof. Mehedinți care s-a ales deputat la Piatra Neamț.

În alegerile 1932 (gov.Vaida) , ați avut 1.800 voturi , iar la alegerile'33 ... 4.300 ,
într-un județ unde erați inexistenți politicește , județul în care , în '31 (gov.lorga)
se alesese Corneliu Codreanu.[-----]

-CCGiurescu : "Nu contestăm că voturi ale Gărzii de Fier au venit și pentru noi.

Nu contestăm .(exclamații ...) Da ! Da !

-Vict.lamandi : Dle Giurescu , ați avut voturi ale Gărzii de Fier în alegeri,
iar după alegeri , prietenii dvs politici au asistat pe asasini până la Casație ,
în toate împrejurările , nu din exercitarea unei simple profesii ,
ci dintr-o tovărășie permanentă de convingeri

cu cei care au asasinat pe IG Duca la Sinaia. (aplauze la majorități)

Sunteți singura grupare politică care ați dus până la capăt complicitatea cu asasinii "

Dizolvarea Gărzii ...

-CCGiurescu :... Vă așteptăm să veniți cu documentele dvs[-----]

în momentul când dvs ați dizolvat , după părerea mea , ilegal,
ceea ce constituie un primejdios precedent pentru viața publică...

-Vict.lamandi : D-ta spui ilegal . Casația a spus că este legal.

Dacă ești mai presus decât forurile competente , ce să fac !

Comisia care a discutat asupra legalității actului nostru de guvernământ , de la 9 decembrie
1933 , a avut în fruntea ei pe unul dintre cei mai integri și distinși magistrați ai țării ,
pe d-l Dimitrie Lupu, președ. la Curtea de Casație .

Această Comisie a recunoscut valabilitatea și legalitatea actului guvernamental.

-Giurescu : Este o chestiune dacă va recunoaște și opinia publică a țării .

-lamandi : Opinia publică a țării, cea sănătoasă, nu stă alături de asasini .

-Giurescu : Dle ministru - și cu aceasta închei paranteza - vreau să știu dacă dvs ,
în urma acestei dizolvări, pe care mențin și susțin că a fost ilegală,

și vom vedea dacă și opinia publică și viitorul va avea aceeași opinie despre actul dvs.

-lamandi : Bine, cel puțin , că mărturișiți , care va fi evoluția viitoare a grupării

din care faceți parte dvs, ca să știm și noi cu cine avem de-a-face ..

-Giurescu : Mă rog. Nu ne supăra nici amenințările ...

-lamandi : Dvs ați călcat tradiția lui Ion Brătianu și pretindeți că sunteți membru al PNL!

-Giurescu : Tocmai , pentru că știu ideile și tradiția lui Ion Brătianu ,

pot să spun că Ion Brătianu a făcut la 1848 acțiune de revoluție .

-lamandi : Aceea era revoluție pentru ideea de libertate,

și nu pentru asasinarea oamenilor cari apăra libertățile publice .

Regret că d-ta te-ai coborât până acolo , încât să-l legi pe Ion Brătianu ,

revoluționar în 1948, în numele ideii de libertate ,

de asasinii lui Ion Duca și de prietenii asasinilor lui.[-----]

Mă mir că dvs , ca istoric , veniți și dați asemenea interpretări

unor acte istorice, ca cel de la 1848 .

-Giurescu : Eu am vorbit de dizolvare, nu de asasinat !

[-----]

-Constantinescu -Bordeni : De câte ori ne atăcați, partidul nostru sporește. Continuăți zi de zi atacurile. Opinia publică știe că sunteți mic de statură, dar un vulcan de ură " (aplauze la opoziție)

-Iamandi : Ura și perfidia s-o căutați în partidul dvs , sus de tot, la acela care vă conduce .
Îl cunosc eu mai bine decât dvs. "

-C.Giurescu :... așteptăm pe dl Iamandi cu documentele și țin să fac următoarea declarație categorică , nu avem , în activitatea noastră politică, sub conducerea d-lui Gh.Brătianu, nimic de ascuns , nimic de regretat . Ca să se știe , odată pentru totdeauna. "
CCGiurescu / 12 dec.'34

5) C.Tătăranu (PNL, raportor la Mesaj) discurs final la Mesaj, 17 dec.'34

Madgearu, Călinescu - clarificări polemice.

(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 375- 380)

[LD nu uita ! C.Tătăranu fusese secretarul lui Duca]

Tătăranu / 17 dec.'34

▣ Avertismentele prezentului

▣ Solidaritate și națională.

Prevestiri destul de negre , semne destul de rele , sunt pe orizontul țării și al lumii .

Un tragic destin a făcut ca această discuție la Mesaj, să fie încadrată într-un chenar

de doliu. MSRegele Alexandru al Iugoslaviei a murit pe Golgota păcii ,

răpus de acei care-și închipuie că " pot omorî pacea, asasinându-i slujitorii"

Alături de el, a fost asasinat ilustrul nostru Cetățean de onoare ,

Louis Barhou, acela care , de la această tribună, afirmase cu atâta căldură

că " *nici un petic de pământ din pământul românesc nu va putea fi încălcat ,
fără ca Franța să nu simtă în propriul ei trup această încălcare* "

Două morți tragice , care reprezintă două avertismente ,

de care suntem obligați să ținem seama.

Suntem obligați să ținem seama și să ne revizuim credințele noastre în destinele neamului

nostru, pentru ca să determinăm acea solidaritate de care vă vorbeam adineauri,

singura cheazășie a evoluției noastre normale .

Trebuie să ne revizuim propriile noastre atitudini, să ne păstrăm acele instituții chezașe

ale normalei noastre dezvoltări. În special să ne ferim să slăbim acea solidaritate socială

prin spectacolul unui parlamentarism determinat de preocupări , de promovări personale.

" Dacă în epoca imediat postbelică , când fiecare își căuta locul definitivei așezări ,

această politică de frământări sociale , pentru promovare personală , a putut fi posibilă,

astăzi, când acest popor s-a așezat definitiv în alveola lui geografică ,

această politică devine din ce în ce mai perimată și mai imposibilă.

Astăzi poporul ne cere să ne priponim convingerile pe doctrine precise, pe doctrine pipăibile,

pe care să le poată controla și pe care să le poată selecționa. "

[-----]

Tătăranu / 17 dec.'34

▣ Generațiile.

▣ Pericolele

" Generația din care fac parte, generația războiului, are în special avantajul de a fi căpătat

, din focul acestui război , un simț al realității infinit mai dezvoltat .

Acest simț al realității , produs din epuizarea totală a oricărei sete de risc și de aventură ,

dar care a păstrat , în schimb, o sete masivă de chietudine, de siguranță, de dezvoltare pașnică,

de consolidare a ceea ce a câștigat cu atâta trudă și cu atâta sânge.

[-----]

Extremismul de stânga și de dreapta

" Acei care își închipuie că pot fi naționaliști, rămânând incuți și bicusnici, acei care -și închipuie că internaționalismul înseamnă să-ți urăști în primul rând pe proprii tăi frați și să-ți dezorganizezi propria ta celulă, se înșală, pentru că naționalist sau internaționalist, , dacă vrei să meriți un loc în colectivitatea mare a omenirii , trebuie să-ți întărești propria ta celulă pentru a contribui cât mai efectiv la procesul cel mare de progres și civilizație" (aplauze la majorități)
C.Tătăranu / 17 dec.'34

6.) Vict.Iamandi (PNL, secretar de Stat) , discurs final la Mesaj, 17 dec.'34

(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 381- 397)

Vict.Iamandi / 17 dec.'34

▣ **Un an de guvernare**

" Am ascultat timp de trei săptămâni , cu toată atenția și cu toată sollicitudinea , criticile care s-au adus guvernului nostru , de la 15 noiembrie 1933 și până azi .
[-----]

Ordinea și siguranța ...

" Am venit în împrejurări din cele mai grele ; nu vreau să aduc nici o notă de polemică în constatările pe care sunt dator să le fac , și nici măcar un subiectivism , care nu are ce căuta în dezbaterile unor chestiuni care astăzi aparțin trecutului .
Dar , când am luat cârma țării , cea dintâi condițiune , absolut necesară pentru funcționarea întregii vieți de Stat , nu era îndeplinită. Ordinea - căci aceasta e cea dintâi condiție care trebuie asigurată în viața unui stat - era adânc turburată și situația internă , cu toate aparențele contradictorii , era de așa natură încât se impuneau măsuri dintre cele mai urgente , pentru înlăturarea gravelor consecințe care s-ar fi putut produce dacă mai continua.

Mișcările teroriste

" În această privință, responsabilitatea guvernelor anterioare , responsabilitate firească , ca rezultat al lipsei de perspicacitate sensului pe care îl aveau mișcările extremiste cu un vădit caracter anarhic și terorist, care existau în țară, responsabilitatea aceasta rămâne și astăzi întreagă "

IGDuca ...

" Am restabilit ordinea și am pierdut în această grea acțiune , care a salvat nu soarta unui guvern trecător - îmi dau seama bine de valoarea cuvintelor pe care le rostesc - dar am salvat însuși regimul politic pe baza căruia există statul nostru și pe baza căruia funcționează toate instituțiile lui fundamentale ;(aplauze la PNL) am pierdut în această luptă pe cel mai bun dintre noi , l-am pierdut pe Ion Duca.

" Personalitatea lui Ion Duca va trebui să constituie , pentru întreaga țară , pentru toate partidele politice , un permanent simbol al apărării libertăților publice , al apărării însăși a existenței statului acestuia. În ce ne privește, vom ști ca din amintirea glorioasă a marelui nostru conducător , să ne scoatem toate puterile sufletești de care avem nevoie azi, și vom avea nevoie mâine, pentru a ne împlini datoria și față de memoria lui și față de interesele permanente ale țării . " (aplauze la PNL)

[-----]

Vict.Iamandi / 17 dec.'34

▣ **Naționalism**

▣ **Naționalism exclusivist**

[**LD** : îl consider pe Iamandi un naționalist competent, lucid , echilibrat și optimist. Argumentele lui sunt istorice , logice și de bun simț.

Pledoaria lui pentru îmbinarea naționalismului și toleranței , mi se pare impecabilă .
Concluziile lui pot fi vulnerabile și subiective , numai privind aplicarea metodelor
și supraestimarea calităților românilor, ca națiune creatoare de istorie.

Viziunea lui presupunea ...timp, conjunctură, coerență și perseverență]

" Trăim sub psihoza , ceva mai redusă în momentul de față , a unui naționalism exclusivist ,
cu orice preț. De doi ani și mai bine, dar, în special, din toamna aceasta,
n-am auzit în această incintă , n-am încetat de a vedea, într-o bună parte a presei,
decât accentuându-se necesitatea unei urgente naționalizări în toate direcțiile.

" Am curajul de a spune că nu vreau să mă număr printre cei ce concurează
la bursa exclusivismului naționalist. [-----]

" S-a făcut în ultima vreme - la unii din interese politice - o exagerare voită ;
la alții s-a ajuns la un fel de confuziune ; s-a confundat criza economică ,
cu ravagiile pe care le-a făcut în toate direcțiile, cu criza de naționalism.
E adevărat că acum ne găsim pe scoborâșul pantei , în această direcție, dar ,
încă ne găsim pe această linie a concurenței în materie de naționalism"
[-----]

Vict.Iamandi / 17 dec.'34

▣ Gh.Brătianu și Garda de Fier.

"Desigur, că eu n-am căderea de a face pronosticuri , dar socot că, mai ales ,
după rolul pe care l-au avut aceia din gruparea d-sale,
în crearea atmosferei care a dus la asasinarea lui IG Duca,
rol care s-a dovedit în ședința de vineri [LD : Giurescu ?!]
prin recunoașterea fâțișă a cartelului electoral cu Garda de Fier,
și , adaog, și a continuării relațiilor cu acea grupare teroristă ,
și, mai adaog, cu însușirea directivelor , atâtea câte sunt , ale acestei grupări de extremă dreapta
de o bună parte din reprezentanții grupării d-lui Gh.Brătianu ,
prăpastia dintre noi și d-sa a luat proporții considerabile.

Acea care au ascultat expunerea d-lui Giurescu , s-au putut convinge că nu e vorba
de a introduce în mijlocul grupării d-lui Gheorghe Brătianu , câțiva membri ai Gărzii de Fier, ci era
vorba de o orietare înspre telurile urmărite de această grupare teroristă
a însăși organizației georgiste .

" Cu aceste impedimente de ordin moral, cari rămân ca un permanent memento în conștiința
fiecărui om cinstit, cu actul de felonie pe care l-a comis în 1930,
cu zigzagurile atitudinii de astăzi și cu atacurile josnice , pe care n-au îndrăznit să le schițeze nici
adversarii cei mai înverșunați împotriva Partidului Liberal ,
nu se mai poate pune pentru noi chestiunea dacă între Partidul Liberal
și între această grupare decăzută de pe linia celei mai elementare îndatoriri morale ,
mai pot exista raporturi și dacă se mai poate sta de vorbă cu dumnealor "

(aplauze prelungite și îndelung repetate , ovațiuni la PNL) [-----]

CCGiurescu , pe un ton mai civilizat dar perfid și plin de insinuări , a încercat să arate
că PNL și-a părăsit tradiția liberală , pe chestiunea națională și politică ;
că în această tradiție îl poate îngloba doar pe IC Brătianu și Vint.Brătianu ,
refuzând să-l pomenească pe Duca ...

" Am înțeles atunci care sunt părerile d-sale și care este atitudinea grupării din care face parte .De
altfel aceste păreri concordă perfect cu apologia asasinării lui Duca ,
pe care o făcuse în ziua de 30 decembrie , în județul Putna ,
când se găsea chiar la locuința șefului Gărzii de Fier de acolo.

[-----]

Vict.Iamandi / 17 dec.'34

▣ Situația PNL, a guvernului.

[LD, ciudată premoniție și ciudat destin se pregătea pentru Călinescu , Iamandi și Madgearu !
Rezum doar aceste afirmații pentru a le surprinde rolul și locul....]

PNL, în momentul de față , stăpânește complet situația. Atunci când noi am putut face

ce am făcut, să îndeplinim o operă de ordine în țară, pierzând pe Duca, în această acțiune, atunci când am putut îndeplini reforme de îmbunătățiri în toate direcțiile (conversiunea ș.a.) față de o asemenea operă îndeplinită și asemenea adversari ca dvs. noi dominăm situația și vom domina-o. (aplauze la PNL ; întreruperi la PNT)

- Armd. Călinescu : Dle Iamandi, românul are o vorbă : și câinele iese din iarnă , dar numai pielea lui știe cum ! (ilaritate la PNT)

- Iamandi : A-le Armand Călinescu , eu nu ți-aș dori nici o dată d-tale în viață

- ești un om cu incontestabile merite și desigur ai înaintea d-tale un viitor politic important - nu ți-aș dori nici o dată în viață să fii obligat să rezolvi chestiuni din acelea , pe care le-am rezolvat noi , și să fii nevoit să faci sacrificii sângeroase pentru asigurarea liniștii interne , fără de care nimic durabil nu se poate îndeplini. Noi am știut să înfruntăm vijelia și să smulgem unui destin implacabil , o mare operă de construcție internă.

De aceea astăzi vă putem spune că dominăm situația și că , în momentul de față, noi nu avem înlocuitori în guvernarea acestei țări.

Îți fac această urare d-tale pentru ziua de mâine. De aceea d-ta nu fă comparații de acelea cu animale care reprezintă diferite simboluri (ilaritate)

Vedeți, râde și dl Madgearu ! (mare ilaritate)

[LD : atenție! sesizată bine funcția și rolul lui Iamandi !]

-Madgearu : Eu râd , că ai bătut recordul îndrăznelii în materie politică .

D-ta ești orator guvernului . Este o meserie nouă în politică .

Înainte erau liderii majorității . Acum d-ta , pentru a fi lider al majorității , ești ministru fără portofoliu, dar n-ai nici un fel de activitate.

-Iamandi : Asupra activității pe care o desfășor, nu trebuie să te pronunți d-ta. Dacă te referi la activitatea mea, îmi pare rău că ai avut rare-ori față de mine momente de bună credință în public, căci în particular ai totdeauna.

În particular, ai recunoscut , împreună cu prietenii d-tale , opera modestă , dar grea și primejdioasă , pe care am realizat-o la Ministerul de Interne.

Vict. Iamandi / 17 dec.'34

7.) Iuliu Pascu : *Stat țărănesc , Stat capitalist* , 31 dec.'34

(Rev. " Parlamentul românesc " , an V , 31 dec.'34, (nr. jubiliar) p. 32- 37)

[LD : nu știu cine este acest Iuliu Pascu care profesează un "țărănism naționalist" Presupun că era cuzist ori leginar .

Cum cuziștii nu-și ascundeau opiniile, aceasta mă face să deduc că era legionar.

Argumente și atitudine anti-industrialistă , anti -banca , antisemită , xenofobă .

Un autohtonism și țărănism romantic, destul de simplist .

Greu de analizat , având în vedere puținătatea argumentelor , amestecul de soluții , și ideea unei prefaceri spirituale din care să rezulte ... omul nou care trimite spre modelul Lenin, Mussolini, Kemal și Hitler.]

Doc. integral - fișier [Garda de Fier](#).

Iuliu Pascu / 31 dec.'34

▣ Statul țărănesc

" Faptul că principiul *statului țărănesc* a dat naștere la violente opoziții și atacuri, înainte de a se fi formulat însăși conținutul său, și mai ales faptul că au luat atitudine ostilă și naționaliștii când tocmai iubitorii de neam și de lege trebuie să militeze din toată inima pentru statul țărănesc (țărănimea și intelectualitatea desprinsă din ea este însăși națiunea română !) , constituie încă una din acele tot mai descurajante fenomene caracteristice artificialului vieții noastre publice.

" Într-adevăr , toată această adversitate se datorește exclusiv faptului că s-a văzut la statul țărănesc o nouă formă de organizare politică

pe care fostul socialist ICAtanasiu o și vede cu dispreț ca o dictatură a țărănimii ignorante , probabil ca o reminiscență a dictaturii lucrătorilor "savantii" , în minunăția căreia a crezut altădată ,

atunci când statul țărănesc nu poate fi decât expresia unei noi politici economice eminamente națională. [-----]
" Statul țărănesc este menit să rezolve marea și covârșitoarea noastră problemă de fond a momentului nostru istoric , care este emanciparea țărănimii din noua ei iobăgie , nu față de marele proprietar sau arendaș de altă dată , care cel puțin nu-i distrugea și mijlocul de trai al industriei casnice , ci față de forța incomparabil mai puternică și mai periculoasă a capitalismului industrial, bancar și comercial.
" Emancipare ce nu se poate înfăptui decât printr-o altă legislație de încurajare , nu a industriei , ci a agriculturii , legislație concepută și închinată intereselor țărănimii și ale însăși neamului românesc și al cărui prim obiectiv inexorabil este tocmai suprimarea tuturor privilegiilor de care se bucură capiatalismul nostru, de o structură atât de străină românismului.
" Statul țărănesc este și nu poate fi decât statul românesc și lui trebuie să-i închinăm toată munca și toată iubirea, toți cei care mai presus de toate ne simțim mândri de a fi Români , în propria noastră țară. "
Iuliu Pascu / 31 dec.'34

▣ Evreii ...

" Și nimic nu dovedește mai convingător decât faptul că cei dintâi care cu simțul lor practic au înțeles ce poate și ce trebuie să fie , și, mai ales, ce nu trebuie să fie statul țărănesc , pentru a nu li se atinge nimic din marile lor privilegii , sunt evreii .
Și nu numai că au înțeles , dar au și acționat astfel ca să compromită cu desăvârșire cel mai sfânt deziderat al neamului nostru , eliberarea țărănimii și intelectualității românești.
" Numai tacticei măestre a evreilor se datorește și filosemetismul esențialmente antinațional , și deci antițărănesc, înfățișat prin cel mai strașnic paradox de distinsul profesor ieșean N.Costăchescu , ca una din caracteristicile statului țărănesc , și pornirea , altfel absolut inexplicabilă , a naționaliștilor împotriva statului țărănesc. Însăși simpla împerecherea acestor două cuvinte , statul țărănesc , și înfăptuirea acestui ideal în cuprinsul unor granițe politice, cucerite prin lupte milenare de un splendid popor, de 15 milioane de energii creatoare , față de care populațiile de alt neam reprezintă 20 % [-----] mărturisesc până la evidentă că statul țărănesc nu poate fi dect o înfăptuire eminamente națională și românească.
[LD și tot așa : glorificarea țaranului român ... Cuza ... Kogălniceanu ...instinctul național...]
Iuliu Pascu / 31 dec.'34

▣ Industria artificială ...

▣ Capitaliștii alogeni...

▣ Intelectualii corupți

Capitalismul nostru este esențialmente artificial și de factură străină.
Noi ne-am sacrificat trei generații , de la războiul de independență și până azi, exclusiv pentru a îmbogăți o mână de străini și de a sărăci toată țărănimea română , distrugând industria casnică
[-----] Situația noastră economică actuală este caracterizată :
printr-o continuă iobăgie a țărănimei , cu tot pământul ce-l stăpânește , față de un grup de capitaliști care și-a aservit și pe intelectualii români , fasonați la școlile programelor capitaliste :
o industrie beneficiară a enorme privilegii de stat , susținută de întreaga noastră legislație și distrugătoare a industriei casnice și a independenței economice a țărănimii ,

pentru a le face clientelă mărfurilor și capitalurilor,
deci o țărănime dezgustată de munca pământului ,
prin "dumpingul " *industrial* al devalorizării până la jaf a prețurilor rodului ei,
și al sporirii hoțesti a prețurilor fabricatelor industriale
și o țărănime sărăcită și proletarizată astfel pe această dublă cale;
o industrie mare artificială și privilegiată până la exasperare ,
și o clasă restrânsă de capitaliști ,

în marea lor majoritate români ai tratatului de la St.Germain [minoritarii] ,
acaparatori exclusivi ai cele mai mari părți din produsul muncii națiunii ,
în disprețul și al moralei și al vitalității națiunii, nu numai al dreptului ;
o clasă intelectuală care , chiar și în măsura în care este românească ,
este complet stăpânită de mentalitatea capitalistă , până în așa măsură
că chiar fiii de țărani culturalizați disprețuiesc " deculții" și "puturoșii " de țărani !

În aceste condiții, mai putem noi oare contiunua politica capitalistă de azi,
concepută și clădită exclusiv pentru ruina țărâniei
și îmbogățirea capitaliștilor evrei, maghiari și nemți ?

Putem noi face politica socialistă , pentru înlesnirea procesului de concentrare capitalistă , adică
de îmbogățire a capitaliștilor , pentru ca , după aceea,
să se procedă la împrăștierea lucrătorilor , pe calea așa-ziselor socializări ?
Socializare care va putea fi folositoare cel mult acelor lucrători , în majoritate tot străini,
lăsând și pe mai departe țărâniea națională pradă exploatării aceleiași industriei ?
Putem noi face politică corporatistă pentru ca , din cele 10-12 corporațiuni ,
cu drept de conducere politică , noi Românii , în țara noastră, să nu avem reprezentanți aleși
decât în cel mult 2 corporații , a agricultorilor și a funcționarilor publici ,
și să predăm astfel toată puterea politică în mâna evreilor și celorlalți minoritari ?

Nu, evident, nu ! "

Luliu Pascu / 31 dec.'34

▫ Stat țărănesc = statul democrației naționale

" Și atunci nu ne rămâne , dacă mai voim să trăim ca națiune, și ca stat național,
decât să organizăm *statul țărănesc*, în care toată puterea publică să fie folosită
nu pentru a ajuta pe puținii puternici capitaliști și a silui factorul țărănesc -
ci tocmai, dimpotrivă , pentru a face o politică de umanitate națională ,
dacă putem împreună aceste cuvinte , o politică democratică ,
obligând Statul să intervină în viața economică exclusiv numai pentru a ajuta
pe cei mulți și slabi, împotriva grozavei solidarități a celor puțini, puternici și abuzivi.
" Statul țărănesc nu este deci decât statul democrației naționale ,
a acelei democrații așa de urgisită , deși n-a fost aplicată nici o dată ,
tocmai fiindcă așa este interesul politiceii capitaliste .

Cum se poate realiza statul țărănesc ?

" Nimic mai firesc decât ca soluțiunile să ni le ofere
tocmai organizarea producției , legislația și administrația capitalistă ,
adică așa -zisa civilizație capitalistă.

Luliu Pascu / 31 dec.'34

▫ Stat țărănesc - stat capitalist

Stat Capitalist ...

Dacă lozinca marei revoluții a fost *vivre libre ou mourir* ,
apoi lozinca inexorabilă a economiei capitaliste impune slujitorilor ei
îmbogățirea prin orice mijloace sau moartea.

De aici toată această luptă de exploatare și aservire a tuturor brațelor și minților
muncitoare , și de acaparare a tuturor avuțiilor , prin spiritualizarea și transformarea
lor în simple hârtii sau semnături negociabile .

Și cum acest scop nu puteau să și-l realizeze ușor, numai prin luptă directă cu toate clasele

sociale , capitalismul a câștigat de partea sa , prin multiple mijloace , și în deosebi prin propagandă și corupție, toate puterile publice având astfel de partea sa o administrație pregătită anume pentru aplicarea ei.

Stat țărănist

Statul țărănesc nu se poate înfăptui decât prin aceleași mijloace de protecțiune , începând, firește, prin abrogare a legislației capitaliste și prin înlocuirea mentalității capitaliste a funcționarilor și intelectualilor , cu o nouă concepție de respectare și iubire a țărănimii și, prin ea, a nației întregi.

Stat Capitalist ...

În codul penal , capitaliștii și-au legalizat teribila lor armă de luptă, corupția, prevăzând că nu ei , corupătorii imorali, milionari și puternici sunt criminali, ci bieții funcționari care, ținuuți anume în salarii de mizerie , cad în mrejele lor ticăloase.

Concepția codului penal capitalist e că funcționarul public trebuie să fie un erou în activitate perpetuă .

Concepția țărănistă, de o incoparabilă superioritate și morală și practică impune , dimpotrivă, ca să fie pedepsiți și capitalistul corupător și anume acesta mai grav , fiind mai puternic, și funcționarul mituit , fiindcă ei fură deopotrivă și în mod soldar din averea națiunii [----] Și mai impune ca atât prin mijloace de selecționare , cât și prin întregul lor regim juridic, funcționarii publici să fie asigurați puternic împotriva tuturor influențelor abuzive.

" Statul capitalist este centralist la extrem , fiindcă esența capitalismului este concentrarea și acumularea avuțiilor .

În statul țărănesc, dimpotrivă, descentralizarea, adică ajutarea societății naturale țărănești , care este satul, de a se dezvolta și , o dată cu el, de a se dezvolta toată gospodăria țărănească, este reforma primordială .Statul țărănesc este descentralizator, cu țărănimea care trăește viața ei locală de veacuri, care are nevoie de autonomie și independență.

Descentralizarea reală și aducătoare de energii naționale cât mai multe,

este la antipodul politici capitaliste într-atât , încât chiar sovietişti , deși arată o ură sălbatecă economiei capitaliste,

în realitate profesează dictatura nu numai ca ideal politic , ci mai ales ca o politică ineluctabilă a politicii lor, care în ultima analiză este forma supremă de concentrare a capitalului într-o singură mână , aceea a statului.

Statul capitalist ...

Statul capitalist este o construcție antisocială și imorală , pentru că toată legislația sa are de scop protecția și îmbogățirea unei infime minorități de indivizi proprietari ai industriei , comerțului și băncilor , și distrugerea independenței economice a celor 80% de țărani, și implicit a intelectualilor aserviți intereselor capitaliste.

Organizat pe bază de privilegii , capitalismul nu se poate menține decât prin sacrificarea țărănimii și meseriașilor și prin aservirea intelectualilor , acapararea și sfeterisirea averilor publice.

Statul capitalist este militarist și războinic,

Disprețuitor al inteligenței cultivate ,el are nevoie numai de mașini producătoare de mărfuri și bani , fie chiar și cu hecatombe de vieți și de cadavre.

Șomerii pe care-i aruncă în stradă , după ce-i alungă din bârlogul rural, pentru a le distruge forța economică proprie, sunt lăsați apoi pe seama statului și a comunelor pentru a fi hrăniți, din impozitele pe care, nu ei, ci țara le plătește.

Capitalistul este internaționalist ;

morala creștină și idealismul național , îl sufocă. De aici decurge teribila luptă , prin toate mijloacele, contra bisericii și a națiunii [-----]

" Statul țărănesc este, dimpotrivă, național și cu dragoste de pământ. [-----]

Capitaliștii fac o afacere splendidă , în dauna statului și a intelectualilor și muncitorilor, cu casele lor scutite de impozite și pe ale căror apartamente iau chirii enorme. Numai așa se explică avalanșa de Case-oraș , cu zeci de apartamente în București și restul țării ,

aproape toate aparținând evreilor și altor minoritari. [-----]

" Ce-i de făcut pentru înfăptuirea statului țărănesc ?

Nimic mai simplu decât să se suprimă toate aceste privilegii .

Nici o reducere și nici o scutire de taxe, tarife și impozite ;

nici o furnitură publică să nu se dea marii industriei , ci în întregime să se dea micii industriei , meseriașilor și atelierelor școlare , pe care zădarnic le acuzăm că nu scot meseriași . [-----]

Și dacă d-nii capitaliști vor să se asocieze pentru interesele lor, să o facă singuri , cu banul lor, nu cu zecimi asupra impozitelor convenite națiunii, cu reprezentanți în Senatul țării, cu Camere de comerț și industrie organizate de stat și servite de funcționari publici . "

Luliu Pascu / 31 dec.'34

▣ Suflet nou

▣ Nouă concepție de viață

" Dar dintre toate reformele de care atârnă reforma statului țărănesc , nici una nu e mai grea de înfăptuit și mai importantă , ca distrugerea mentalității capitaliste și crearea unui alt suflet și altă concepție de viață .

Când mă gândesc că o țară întreagă a fost exaltată de admirație pentru satanicile afaceri ale industriei capitaliste expuse la Târgul din Parcul Carol, a acelei industriei care a îngenuncheat întreaga țărănie de 18 veacuri producătoare a portului ei de o minunată valoare artistică și calitativă ,

pentru a consuma astăzi de 7 miliarde stămburile ordinare ale tuturor veneticilor ;

când mă gândesc că se găsesc sute de milioane pentru târguri industriale , în fiecare an , în toate colțurile țării, și nu ne-am învrednicit în 70 de ani de stat modern, să facem măcar un singur muzeu etnografic ,

în care să teaurizăm neprețuitele comori ale geniului nostru creator ,

în toate domeniile artei și industriei casnice....

Lenin și Mussolini , Kemal și Hitler , au înțeles bine că triumful lor este determinat nu atât de succesele momentane ale reformelor lor legislative și administrative , ci de înnoirea sufletească a noilor generații . [-----]

Luliu Pascu / 31 dec.'34

8.) Panait Istrati : scrisoare deschisă // despre CZCodreanu și M.Stelescu //dec.'34

("Lupta" , an XIII, ? dec.'34)

[LD : am o fișă - semnal prinsă de acest doc., în care semnez testamentul original al lui M.Stelescu din 12 oct.1934 , în care îl indică pe Codreanu ca autor moral al asasinării lui Duca : Arhiva ISISP, fond XV, d.451, vol II , f. 193 . Poate îl recuperez , poate îl găsesc... Din păcate , nici scrisoarea lui Istrati nu este dată integral, ci sunt extrase din ea...]

" Lupta / dec.'34

" Se știe că cei doi conducători ai " Gărzii de Fier" ,

d-nii Corneliu Codreanu și Mihail Stelescu , s-au despărțit .

Cauzele sânt multiple și pe unele din ele d.Stelescu le-a arătat în revista

"Cruciada românismului " .

În ultimul număr al acestei reviste , se publică o "Scrisoare deschisă adresată dreptei " , semnată de cunoscutul scriitor și luptător de stânga, d.Panait Istrati.

DI Istrati arată în scrisoarea sa că l-a chemat la d-sa pe dnii Stelescu și Talex ,

pe care îi socoate luptători curați și neprihăniți,

care s-au despărțit de hoitul cangrenat al mișcării în care au luptat cu atâta avânt și dezinteresare , și , fiindcă îi socoate astfel, le spune aceste cuvinte :

Panait Istrati /

▣ Cruciada Românismului ?

De ce a " românismului " ? Mai întâi , nu vi se oare cam îndrăzneț ca un grup de persoane - oricât ar fi acestea de distinse - să pretindă că întruchiează toate simțirile românismului ? Românismul e ceva care se întinde pe o suprafață de 300.000 km.pătrați, și care e foarte divers.

De pildă, românismul vostru e antisemit și antistrein .

Ei bine, nu admiteți că un foarte mare număr de români,

să nu fie antisemiți , nici streinofobi, ba chiar să aibă oroare de orice " fobie"

- mai ales când ea este și eronată ? Iată un prim punct slab în cuirasa voastră.

Și să fiți siguri că până și cel mai neânsemnat punct slab din armătura luptelor sociale sfinte , e o mare nenorocire pentru luptătorul care , ca mine, nu se mai bizuie pe forță, pe violență , ci numai pe dinamismul cauzei drepte .

Ați văzut că toate legiunile romane, crucile și fiarele s-au spulberat în fața unui om cu mâinile goale și cu vorba blândă. Iar dacă Isus e prea departe , apoi uitați-vă la Ghandi.

E o stârpitură care se pune pe post crâncen de îndată ce un adept al său a răspuns cu violență, cu violență. Și totuși, Ghandi și gândișorii lui hămesiți , vor dărâma imperiul britanic.

" Când vă aduc astfel de argumente , vă rog să nu vă închipuiți că sunt romantic și iluminat .Deloc.Sunt cel mai științific realist . Dar am spus că eu am înfipt jalonul meu, departe, în bezna secolelor . Și nici nu trebuie să creadă cineva că dacă ținta mea capitală este atât de îndepărtată , suferințele zilnice îmi sunt indiferente. Doamne ferește! .

Eu trăesc o viață de perfect creștin, în materie de milă,

nepăstrând pentru mine decât strictul necesar . N-o fac din datorie , ci din pasiune,

și exemple ca acestea nu trebuie să fie urmate pentru că sunt absurde , ca rezultat social "

Panait Istrate /

▣ Antisemitismul vostru

" El nu poate exista decât asentiment personal.

L-am văzut practicat de către foarte buni comuniști și în Rusia sovietică.

Oricine e liber să simtă o aversiune când dă mâna cu un evreu

(cu un turc, cu un grec, un țigan, un ungur, și așa la infinit , adică să fie xenofob)

El poate fi un sentiment înnăscut, adică să n-aibă la bază nici un motiv de ordin material , așa cum cineva nu poate să sufere mâncarea de morcovi sau praz . Dar atât !

Și în cazul acesta - așa cum e de rigoare când te afli la o masă unde s-a servit praz -

buna cuviință ne impune să nu strâmbăm din nas când un evreu (sau altă națiune)

ne adresează cuvântul.

Căci, după cum prazul nu e vinovat că nu s-a născut trandafir,

tot astfel evreului nu i se poate reproșa că nu s-a născut român, descendent direct din Traian , ca d-nii Cuza , Codreanu și alții .

Acum , când este vorba să trecem de la antisemitismul -aversiune înăscută ,

la antisemitismul -armă de luptă pentru rezolvarea nedreptății pe pământ,

apoi cred că e chiar zădarnic să mai tratăm.

Căci e copoilăresc lucru să vă reamintesc că răul din țara aceasta se datorește

guvernelor ei, și acestea n-au fost nici o dată formate din "jidani"sau " boangheni" ,

ci din români neaoși. Iar dacă românul neaoș se lasă cumpărat de evreul corupător,

ce vină are canapeaua ? Nu este elementar să afirmi că în ziua în care toate canapelele vor fi arse, adulterul va continua săse practice ? Atunci ? "

D.Istrati arată că d-sa, om cu mintea întregă, nu poate fi de acord cu sistemul de luptă

de a atăca, în ziar, pe unii evrei bogați - ai căror leișori "ați dovedit că n-au miros"! -

iar în stradă să snopească pe cel mai nenorocit dintre tinichigii .

" Vai , dacă ați ști ce trist e ca un tânăr să pornească în viață

cu atîta nedreptate pe sufletul lui ! "

Panait Istrate /

▣ Dictatura voastră

▣ Dictatura bolșevică

" Dictatura , oricare ar fi ea, e un semn de bătrânețe al organismului social. Ea este sistemul care suprimă adversarului toate mijloacele de luptă , pentru a și le apropia și practica singură,

asa cum un moșneag ar lega cobză un tânăr voinic și l-ar bate apoi pe odihnitelea.

" Dictatura se instituie , nu pentru că sistemul constituțional n-ar oferi destule mijloace de a pune fierul roșu pe cangrenele sociale, ci fiindcă o mică parte a națiunii - avidă de stăpânire și tot atât de nedreaptă - nu mai poate răbda în opoziție rândul ei de-a jupui majoritatea națiunii.

" Un moment am crezut că **bolșevismul** va fi o mare excepție de la regulă . Nu e. Desigur , **în Rusia** nimeni nu e jupuit în folosul personal al unei **oligarhii** - dar lucrurile nu sunt departe de-a ajunge acolo .

Căci, de pe acum, **unii** trăesc foarte bine și își permit toate libertățile, iar marea masă **răbdă toate privațiunile și nu crâcnește un cuvânt ."**].....]

" Dar ,veți zice, democrația și tot aparatul ei sunt putrede. Subscriu cu amândouă mâinile și sunt gata să accept toate restricțiile .

Dar cine sunt acei care se erijează în Catoni ?

Lepădăturile acestea politice care s-au dovedit infame la guvernare ?

Sau poate aveți mai multă încredere în asasinii acoperiți ?

Și la fel de vânduți oricui vrea să plătească ?

Dar acesta este hitlerism în opoziție ! Ce fel va fi la guvern , o vedem în Germania .

Atunci ce-i de făcut ? Rămâne să mai stăm de vorbă în viitor,

dacă nu ne despărțim adversari , de pe acum "

Panait Istrati / dec.'34

9.) Victor Iamandi , precizări la discursul de la Mesaj (17 dec.'34) , 22 ian.'35

Al.Popescu -Necșești (PNL-1),. CCGiurescu (PNL-2) - replică , intervenții

(DAD, MO 21, șed. din 22 ian.1935 , p. 496- 510)

[LD : scandalul dinaintea sărbătorilor , continuă . Pe banca ministerială, nu mai era nimeni .

Iamandi are avantajul de a dispune de tribuna parlamentului la discreție.

Și-l folosește din plin. Înălătură, rând pe rând , toate acuzațiile ce i s-au adus.

Mâhnit, jignit, dar ofensiv, Iamandi recapitulează , pe bază de documente, aportul lui la lupta democratică și națională .

O face evocând momente semnificative, cu citări masive din discursurile proprii , încât, față de discursul din 17 dec. , acest nou discurs este și o autobiografie politică , și o trecere în revistă a concepției și realizărilor PNL în chestiunea națională.

În parlament sunt "detractorii" - Popescu-Necșești , CCGiurescu -

, dar și Maniu , venit din autoexilul de la Bădăcin] Doc.integral - fișier **Naționalism III**

Supratitluri, semne , sublinieri colorări -LD

[-----]

Iamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoza exclusivismului naționalist

" Am fost apoi învinuit că am vorbit de "**psihoza**" exclusivismului naționalist, atribuindu-mi -se că, întrebuițând această formulă , am jignit sentimentele naționale ale acelor care militează pentru consolidarea noastră politică și națională.

Regret că , nici de data asta , n-am fost tratat cu obiectivitate.

" Vorbind despre "**psihoza**" exclusivismului naționalist , m-am ridicat împotriva exceselor cari se fac pe această temă, și în continuare am combătut supra liciția ce se practică atunci când, în toate ocaziile, guvernele țării sunt învinuite că nu slujesc așa cum trebuie interesele naționale ale statului.

" Din psihoza exclusivismului naționalist , a rezultat anul trecut, asasinarea lui Duca, căruia i s-au adus , și nu de oameni fără răspundere, grave învinuiri de nesocotire

și chiar de trădare a intereselor românești. [**repetă ce a spus pe 17 decembrie**] [-----]
" Eu nu pot acuza , și vă rog d-le Maniu să luați act de această declarație , care cred că dovedește perfectă obiectivitate și planul superior în care m-am pus, atunci când declar că nu pot acuza o întregă clasă conducătoare de deficiență față de interesele naționale ale țării.[---] Am socotit că trebuie să înceteze , ori care ar fi diferențierile de politică între noi, încriminările , cel puțin pe chestie națională.[-----]

lată de ce dați-mi voie , d-lor deputați, să resping cu toată hotărârea și cred cu toată dreptatea, învinuirea ce mi s-a adus că, ocupându-mă de ceea ce eu consider "excese" în politica națională , **am cerut pentru întreaga clasă conducătoare a țării un alt tratament , decât** acela care i se aplică de o vreme încoace , **contestându-i-se patriotismul și justa înțelegere și apărare a intereselor românești "**

[-----]

lamandi / 22 ian.'35

▣ Discursul din 17 decembrie 1934 - continuare -

" În toamna acestui an am stat , ca ministru, în tot timpul Mesajului, singur, pe această bancă , o lună întregă, intervenind zilnic , nu numai ca să apăr politica guvernului și a PNL, dar și atunci când interese superioare de Stat îmi impuneau să pun lucrurile la punct. De sigur, această acțiune continuă de defensivă și de ofensivă politică mi-a provocat multe adversități și chiar multe dușmării.

Îmi dau seama că , pentru un om de luptă, aceste neajunsuri sun inevitabile. Ceea ce socot însă că este prea mult, chiar pentru moravurile noastre scăzute, este degenerarea atacurilor în calomnii și într-o adevărată acțiune de distrugere .

[-----] Am crezut că am datoria să dau aceste prea lungi explicațiuni înaintea Camerei, pentru a spulbera orice urmă de îndoială asupra discursului de la 17 decembrie, care se încadrează în cadrul înregii mele activități publice, desfășurată neclintit, în văzul lumii și pe linia dreaptă a unei politici naționale și democratice , pentru totdeauna identificată cu persoana mea. "

(Majoritatea, în picioare, aplaudă discursul. Vocile cer afișarea discursului ; Mircea Djuvara - vicepreșed. de ședință ,promite afișarea , după publicarea în MO)

Al. Popescu Necșești / 22 ian.'35

▣ Replică la discursul lui lamandi

[Replica lui s-a vrut o punere la punct , o nouă încriminare a lui lamandi, în aplauzele opoziției , dar , mai ales , a georgiștilor.

O mostră de pătimășă pornire, de ironie , de speculație și umilire a ministrului lamandi.

S-a jucat cu cuvintele, a citat trunchiat , i-a făcut proces de intenție, invocând părerile unor istorici și oameni politici , numai pentru a demonstra că lamandi a făcut o greșeală impardonabilă, că este un trădător !

Un exemplu de campanie calomnioasă a " Universului" - reușită altfel ! - cu mize politice interpartidiste ,sub pretextul apărării intereselor naționale.

Din păcate, atunci, atât de pe banca ministerială - goală ! - cât și din majoritate , nu s-a găsit nici o voce care să-l pună la punct pe Necșești.

lamandi a rămas singur !

Totul la Necșești se transformă într-o luptă personală, având drept țintă pe lamandi, care trebuia " executat" . [-----]

lamandi s-a crezut dator să facă o lungă pledoarie *pro domo*.

În materie de coordonate naționale, nu se pot face flexibilități și variabilități și nici scăpări și lapsusuri .El se vede silit să prezinte , în numele conștiinței sale și a colaboratorilor " Universului" , corectivele necesare .

lamandi " a scăpat " unele " păreri necontrolate" , și , filtrându-și cugetarea prin filtre din ce în ce mai dese ... de la un anume punct de plecare la care cugetarea și exprimarea sa aveau impurități și confuziuni , a ajuns azi , în fața dvs, legându-și amintirile de clasele

primare , cu cunoștințele dobândite la Universitate să găsească în adevăr și luciditatea și fermitatea de care noi ne felicităm că l-am adus aici , în fața dvs, să vă dea dovadă.

[-----]

Al.Popescu -Necșești / replică lui lamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoză naționalistă ?!

▣ Acțiunea antirevizionistă a " Universului"

[LD : de totală rea credință. Dar vorbele lui au avut și vor avea efect !

Ori ca apărător al acțiunii *Ligii antirevizioniste* inițiate de " *Universul*" ,
ori ca apărător al lozincilor naționaliste lansate , la concurență, de liberalii georgiști,
acest Popescu-Necșești pune gaz pe foc, la campania de *l'es națiune* atribuită lui lamandi.
În aceeași formulă cu care procedaseră georgiștii cu Duca.

Nu cred că exagerez. Nici în comparație , nici în ce privește răzbunarea legionară din 1940 .]

" Și-a mai permis d-l ministru lamandi să analizeze ceea ce d-sa a numit
" *psihoza națională* " A apărut și aici filtrajul despre care v-am vorbit ,
atunci când s-a pus în discuțiune , cu atâta nechibzuială și ușurință ,
chestiunii populației de la orașele noastre din Ardeal.

[citează pasajul din discursul lui lamandi privind exagerările naționaliste]

" Iată, d-lor , că dl lamandi , cu toate explicațiunile furnizate astăzi,
a caracterizat drept *psihoză* o preocupare constantă de postulat național
în viața administrativă și în viața creatoare și constructivă a Statului.

Dl lamandi, spre a face pe placul unor anumite centre [LD : evreii ?] ,

spre a căror aprobare totdeauna a tânjit [LD !?] ,

și-a permis să caracterizeze tot acest suflu de naționalism

- care este frumusețea morală a obștei românești și care este ecoul , ajuns până la noi,
a unei atmosfere care domnește în toate statele Europei occidentale și, mai mult,
postulatul moral național în viața politică a națiunilor-

D-sa , cu o ușurință , regretabilă ușurință , taxează de psihoză ceea ce nu ca atare ,

ci ca o adevărată afirmare și adâncire a sentimentului și conștiinței naționale ,

trebuie privite și încurajate printr-o acțiune constructivă și printr-o atmosferă de încurajare
perpetuă, din toate punctele de vedere (aplauze la PNL-georgist) [-----]

"Nu este psihoză atunci când , din toate părțile , se afirmă , cu drept cuvânt,
că este momentul, după toate întârzierile, după toate zăbavele aduse de vicisitudinile istorice,
că trebuie să recâștigăm timpul pierdut , și, cu conștiința că noi suntem în urmă,
din cauza piedicilor cari ni s-au pus de veacuri de toți vrăjmașii care ne-au împilat,
noi să punem postulatul național ca un principiu de viață și de afirmare în toate direcțiile .

Acest postulat , care d-lui lamandi îi face impresia, de la locul pe care îl ocupă,

că este un cuvânt supărător, care îl agasează și în această incintă și în afară de această incintă,
d-sa îl va auzi de aici înainte ;

iar noi, care suntem grupați în jurul ziarului " Universul" , pentru care d-sa nu a avut cuvinte să-l micșoreze , pentru că el și-a permis să afirme această credință ,

în principiul de viață națională , noi nu vom conțeni niciodată să-l afirmăm, să-l întărim și

să-l facem să fie , în mijlocul conștiinței românești ,

un principiu de viață și de afirmare în toate domeniile. "

[-----]

CCGiurescu / replică la Victor lamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoza naționalistă ?

-Giurescu :Dl lamandi a amintit de *psihoza* naționalismului.

-lamandi : Excese ale naționalismului, asta am înțeles . Am vorbit o iarnă întregă
în această Cameră , când am răspuns tuturor aceluia care apărau pe asasinii lui Duca,
și am combătut această " *psihoză naționalistă* " .La aceasta m-am referit .

-Giurescu :Psihoza naționalismului? Ei bine, d-lor, - să nu facem diversiuni -

cuvântul acesta de "psihoză" este nefericit întrebuințat.

-lamandi : Credeți dvs că m-am referit la dvs și la toți aceia care au răspundere și conștiință a datoriei lor către țară ? Dvs știți bine cine face parte din această categorie de oameni , care intră în caracteristica pe care am dat-o de " psihoză a naționalismului " Duca a fost asasinat din cauza acestei " psihoze" ...

-Giurescu : N-am să fac d-lui lamandi imputarea că d-sa caută o diversiune .
Noi considerăm termenul greșit . Nu este o psihoză a naționalismului ,
în momentul de față este începutul unei manifestări a naționalismului românesc ,
de pretutindeni. Este începutul naționalismului românesc în forma lui deplin , cuprinzând pe
Românii din toate părțile locuite de ei. (aplauze PNL-g și LANC)

Pentru prima oară , se dă posibilitatea acestui popor , să-și exprime hotărât dorințele și tendințele lui. Acum suntem în pozițiunea de a o face. [-----]
Până acum am trăit prea multă vreme sub acea pătură de care vorbea genialul Eminescu , sub pătura suprapusă . Toate scursorile veneau la noi și , în împrejurări foarte tulburi , puteau să se ridice deasupra. Poporul adevărat , poporul românesc, de desubtul păturii aceleia suprapuse , astăzi capătă conștiința de sine și cere dreptul la viață [-----]
Este un fenomen de proporții mult mai mari , de o rezonanță mult mai adâncă, este un fenomen care cuprinde tot poporul nostru, și-și găsește exprimarea până în cele mai ascunse sate din fundul munților .

Cercetați dvs manifestări ale acestei " psihoze naționaliste " , cum se spune.
Eu le-am văzut în cele mai umile cătune din Transilvania, din Dobrogea, din Basarabia. Este începutul marelui mișcări spirituale , care va da posibilitatea poporului nostru să ajungă la o manifestare desăvârșită în toate domeniile , și ale civilizației și culturii.

Încă o dată, nu este vorba de o problemă personală, de oameni cu talent sau fără, cu consecvență sau fără, interesează ideile și interesează națiunea, această realitate superioară în slujba căreia trebuie să ne punem
Așa dar , d-lor, nu chestiunea lamndi ci chestiunea politicii Statului Român , în problema demografică, în problema naționalismului care era caracterizată prin cuvântul " psihoză" , aceasta este preocuparea de căpetenie.

Dacă s-a dat atâta amploare declarațiunilor d-lui lamandi, s-a dat fiindcă ele ating această problemă fundamentală. [-----]

Eu sunt preocupat de această problemă care nu se rezolvă pe partide politice , fiindcă este a noastră, a tuturor .

Noi ne mâncăm între noi și alături, peste graniță, adversarii noștri se întăresc. (aplauze)
Mâine,d-lor, când va sosi un ceas greu pentru noi - fiindcă sunt naivi sau de rea credință cei care cred că pacea va putea să dureze la infinit - mâine nu va interesa cine a spus cutare sau cutare cuvânt, ci va interesa cum se va prezenta poporul românesc sub raportul moral și material în acel moment.

" Eu , dlor nu pun accentul pe problema personală.

Cred , totuși, că această problemă trebuie să-și găsească o soluție politică .
Guvnul **dacă** găsește că este suficientă retractarea care s-a făcut, îl privește ; opinia publică, însă, crede că greșelile făcute fără voință , trebuie plătite .
Logic este ca dl lamnadi să plătească această greșeală pe care a făcut-o

Țara , pe deasupra noastră, și orice am crede noi, țara va judeca , iar istoria va pune pe fiecare în adevărata lui lumină " (aplauze la PNL-g)
lamandi / Popescu -Necșești / CCGiurescu / 22 ian.'35

10.a) Eug. Titeanu (subs.de Stat Interne problema macedoneană , 12 febr.'35

Răspuns la comunicarea - întrebare Gh.Brătianu ;

b) Gh.Brătianu - replică la răspuns.

c) N.Batzaria - intervenție.

d) Titeanu - contra-replici

(DAD, MO 34, șed. din 12 febr.'34 , p. 821- 825)

[LD : Titeanu era cam de aceeași vârstă cu Gh.Brătianu ; se întâlniseră prin familie, în studenție, împărțiseră frământările din universitățile de după război, făcând parte dintr-o generație cu mare sensibilitate românească .

Polemica pe tema macedoneilor, un pretext în plus de discordie PNL1-PNL-2, de a face "valuri " pe teme naționaliste .]

Doc. integral la [fișier Români peste hotare](#)

a) Eug.Titeanu /

Într-o ședință a Camerei, George Brătianu a adus în discuțiune , sub forma semnalării unui incident , [Giurgiu, 4 ian.'35]

întreaga chestiune a politicii guvernamentale față de problema macedoneană și față de problema colonizării noastre româno-macedonene . [-----]

Dvs , d-le Brătianu, care din ce în ce mergeți spre căile tacticii politice care nu are decât un singur nume, acela al clandestinismului politic, înțeleg foarte bine ce tentative de recrutare [LD : aluzie la legionari ?] faceți dvs când ridicați - așa cum ridicați - aceste chestiuni delicate pentru ordinea publică. [-----]

[LD: felul cum prezintă Titeanu semnătura lui Grigore Duca , pe legea de încetățenire a macedonenilor.... mi se pare o speculație politică jenantă . Cu atât mai mult cu cât i se ceruse să nu facă această indiscreție.

Chiar dacă asasinii lui Duca, Caranica și Belimace, erau macedoneni....]

Eug.Titeanu : Parcurgând aceste semnături de sub proiectul de lege , am găsit una pe care am fost rugat să nu o aduc aici în discuțiune , dintr-un sentiment de eleganță foarte omenească , dar vă rog să mă credeți că-mi e imposibil , căci nu pot diminua nici valoarea umană , nici valoarea dramatică a acestei adeziuni prin tăcere.

Între semnăturile proiectului pentru încetățenirea în masă a macedonenilor , figurează semnătura lui Grigore Duca , fratele lui Ion Duca, această semnătură are și valoarea creștinească a unei iertări , și mai ales bărbăteasca hotărâre de a nu face injuste generalizări .

Dar odată cu absența semnăturilor dvs pe acest proiect, este bine să se știe că semnătura semnificativă a fratelui lui Ion Duca figurează aici, la loc de cinste . (aplauze la majorități .)

[-----]

" Voi termina aceste explicațiuni [-----] cu un apel ,

este apelul pe care-l face guvernul către toți românii de peste hotare , spunându-le că granițele acestei țări sânt astăzi mai deschise decât oricând , fiindcă noi înțelegem ca , la frontierele noastre diplomatice , la frontierele noastre geografice și la frontierele noastre istorice, să adăugăm meterezul neclintit al sângelui românesc "

(aplauze , bravo , la majorități)

b) Gh.Brătianu

▣ Replică lui Titeanu

" Or cât de mult și or în ce formă ar căuta să mă aducă în discuție, reprezentantul sensibilității Ministerului de Interne, eu nu voi veni la o discuție directă cu d-sa .

Mă voi mărgini dar la o singură observație , în treacăt , întrucât a pomenit de colegii mei de studii și de vârstă , vă pot da un singur amănunt : pe colegii mei de studii și de vârstă i-am întâlnit în tranșeele războiului [LD : Gh.Brătianu a fost , într-adevăr , voluntar în război] și acolo n-am avut plăcerea să întâlnesc pe acela care reprezintă astăzi sensibilitatea acestui minister. [-----]

Dar vă întreb : comparație poate fi , nu între numărul de familii intrate în ultimul an din 1934 și anul precedent de guvernare ,

dar între numărul de familii macedonene intrate în 1934 și între acela al familiilor macedonene intrate în țară între anii 1923-1927 , în timpul lui Ion C.Brătianu ?

Aceasta este comparația care trebuia s-o faceți și atunci ați fi văzut cât de ridicolă este afirmarea că 140 sau 200 de familii ,

reprezintă **urmarea credincioasă a tradiției politicii naționale a lui Ion C.Brătianu** .

Xenofobie ...

" Ca să închei, vreau să constat că nu s-a răspuns la nici una din întrebările pe care le-am formulat deunăzi, și , mai ales, nu s-a răspuns la cea din urmă :

ce proporție există între **numărul de macedoneni admiși sau respinși** ,

și acela al străinilor de altă natură , intrați în țară în ultimii doi ani de zile "

(**aplauze la PNL-g**) Aceasta este întrebarea pe care o făcusem ,

aceasta este întrebarea la care nu se răspunde . (**aplauze la PNL-g**)

[-----]

c) N.Batzaria

▣ **Românii macedoneni**

[-----]

Românii macedoneni care vin aici,

vin pentru că aici este pământul făgăduinții românești.

Unde vreți să meargă dacă nu-i primim nici noi ?

Din cazul acela , foarte dureros, că s-au găsit printre complicii asasinului marelui nostru Duca și doi români macedoneni, nu se poate trage , de sigur, concluzia asupra mentalității întregului element macedonean.

Dacă ar fi așa , atunci asasinul este al dvs , nu al nostru. [-----]

Eug.Titeanu / replică la replici / 12 febr.'35

▣ **Replică lui Gh.Brătianu**

Di Brătianu, doborât de statisticile inflexibile , a venit și a făcut o răstălmăcire a cifrelor. A spus că nu-l interesează câți români au intrat în 1934, în comparație cu românii intrați în 1927. .Eu știu câți români au intrat în 1927.

Dar mai știu că titularul de la Interne de atunci se numea Duca ,

iar subsecretarul de Stat cu atribuțiuni de siguranță generală se numea Gh.Tătăărăscu.

.(**aplauze prelungite la majorități**)

Macedoneni legionari / 12 febr.'35

10.b) **Amedeu Bădescu , Scurt istoric al Partidului Național-Liberal, vol.II , 1937,'40**

Tineretul național-liberal, 1930-1937

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar nr. 1281; Mss predat la 1 sept.1967)

▣ **Congresul studentesc Craiova** (17 -19 apr'35 .)

▣ **Curente și mișcări de tineret** ('34-'37)

▣ **Replică lui CZC : cartea " Paris sau Berlin ?" (1936)**

[LD : 19 nov.'2003 . Din acest p.d.v, mărturiile lui Bădescu sunt foarte prețioase ,

oferind explicații verosimile privind acuzele la adresa guvernului Tătăărăscu

că a avut o politică echivocă, duplicitară , față de Gardă .

Este o variantă .O înregistrez ca atare .

Dar : acum când sunt pe punctul de a încheia documentarea referitoare la perioadă ,

când am o viziune integratoare asupra întregii perioade,

când știu complicatul păenjenis țesut dinspre ambele curente extremiste

- de *dreapta* și de *stânga* - mă gândesc dacă... prin atitudinea guvernului, nu s-a evitat ,

astfel,ciocnirile dintre cele două curente , care ... vădeau aceleași tendințe " belicoase"

evitându-se un război civil. Cu atât mai mult cu cât , cum mărturisește Amedeo Bădescu,

tineretul acela " independent" , folosea deseori "ca paravan" pe cuziști ,
(în concurență pe terenul luptei naționale) Este și aceasta o ipoteză .]

Eugen Titeanu (subsecretar la Interne ; " Fuché" -ul acelor vremi !)

a fost desemnat cu supravegherea congresului.

El a fost intimidat de legionari , cerând independenților să nu participe la congres .

Congresul a fost desfășurat sub indicația președintelui Ioan Moța (vice-șeful legionarilor)

În listele propuse la congres de Virgil Rădulescu , în " Cartea neagră a trădării" ,

figurează pe primele locuri : Victor Iamandi , M.Stelescu ("Cruciada Românilor") , Amedeu Bădescu ("Acțiunea studențească ") (Cf." Universul" , nr. 109, șed. din 20 apr.'35)

"Cartea neagră a trădării" , inaugurată la Congresul studențesc de la Craiova ,

a fost o infernală "agendă a crimei naționale " ,

ridicată la rangul de " necesitate de stat " mereu arătată tineretului.

" Adversarii Gărzii de Fier sunt introduși în seria trădătorilor , care au dus

la dispariția fizică și prăbușirea unor mari figuri naționale și a operei lor :

Ion Vodă cel Cumplit, Mihai Viteazul, Horia și Avram Iancu , Tudor Vladimirescu "

Era un act de teribilă felonie , de profanare a istoriei , și de instigare la crimă .

Orice adversitate față de Gardă, era taxată de " trădare națională".

O delegație a tineretului independent a fost la Tătărăscu , avertizându-l asupra gravității activității

legionarilor . Acesta s-a arătat indignat , dar a cerut "moderație " ,

promițând măsuri în limitele posibilului .Ion Inculeț (Interne) le-a spus că

cine vrea să-și păzească pielea, să-i lase pe legionari în pace , să nu-i irite .

În urma acestei întrevveri, raporturile dintre guvern și tineret trec iar printr-o fază critică ,

constatându-se o anume complicitate și indiferență a guvernului, care a încurajat Legiunea.

Opinia publică a reacționat vehement la pasivitatea guvernului față de

Congresul de la Craiova . Tineretul independent, a luat legătura cu diverși oameni politici democrați : dr.N.Lupu, Gr.Iunian, Dem Dobrescu, V.Madgearu, Armand Călinescu, M.Ralea, Petre Andrei, Ghiță Pop , Constantin Stere ș..a.

Cadre din PNL au intervenit energic împotriva lui Inculeț și Titeanu .

Au urmat scuze și explicații . Titeanu a trebuit să dea explicații (iulie 1935) ,

unui grup invitat la Ministerul de Externe : Titulescu , dr.Lupu, Armand Călinescu , Amedeu Bădescu , Mircea Djuvara (trimis de Dinu Brătianu)

Titeanu a spus că a vrut să cruțe viața studenților antilegionari ,

și de aceea nu i-a lăsat la Craiova . .

Surpriza a constituit-o constatarea că fam.Brătianu , Dinu, Bebe (secretar general interimar în

locul lui Tătărăscu) , erau profund democrați , dușmani ireductibili

ai fascismului , ai dreptei, ai mișcării legionare .

Petre Bejan , alături de Victor Iamandi și Titulescu ,

sunt cei mai democrați membri ai guvernului Tătărăscu .Petre Bejan și Victor Iamandi -

cei mai categorici adepți ai lui Duca . [LD : vezi mai sus, spunea altfel !]

[Atenție LD !]

Tineretul " independent" a folosit deseori pe cuziști ca paravan anti-legionar ,

deoarece cele două grupări lucrau pe același teren și se concureau .

[-----]

[Amedeu Bădescu / 1937 /retro'36 /](#)

▣ Declarațiile lui CZCodreanu

▣ Replica lui Amedeu Bădescu

[LD : mă rog-... sunt episoadele în care el evocă momentele lui de glorie]

Dreapta , Garda de Fier, cerea imperios schimbarea radicală a politicii externe.

Faimoasa declarație a lui CZCodreanu : < În 24 de ore... alianța cu Axa ...>

A.B scoate lucrarea "Paris sau Berlin" (Bibl.Acad . D.I. 1143.269)

replică la declarațiile lui CZC . Numai că lucrarea este amputată și cenzurată .

Manoilescu discută cu regele și stăruie ca acesta să reînnoade relațiile cu G de F .

Regele Carol îi replică cu argumente din cartea lui AB,

îi cere să facă un Memoriu, în care să răspundă problemelor grave ridicate în carte, și abia după aceea să-i ceară schimbarea politicii externe.

Tătăărăscu și majoritatea din PNL sprijină p.d.v. al cărții.

AB a ost felicitat pentru carte de Dr.Lupu, Gr.Iunian, C Stere ,I.Mihalache, Ghiță Pop ...
Amedeu Bădescu / 1937 / retro'35

Vacanța parlamentară

11.) Nota Poliției : Traian Cotigă - Al.Vaida Voevod - CZCodreanu , 3 mai.'35

(Arhiva ISISP, Fond V , dosar 227 , f 1)

Direcția generală a Poliției.

Notă. 3 mai 1935, nr. 1680

Traian Cotigă va organiza manifestația din Capitală pentru primirea lui Vaida.

Ca președ. al " Uniunii studențești", se va prezenta la Cluj, dlui Vaida , care vrea să-l întâlnească.

Cu această ocazie , Tr.Cotigă va obține din partea " Frontului Românesc "

ceva fonduri pentru organizarea manifestației studențești din București , cu ocazia sosirii lui Vaida

Intimii lui Cotigă afirmă că ar fi și purtătorul unei scrisori

trimisă de CZCodreanu lui Vaida Voevod, al căruui conținut nici Cotigă nu-l știe.

Între legionari se știe doar că CZCodreanu îl asigură pe Vaida de sprijinul Gărzii de Fier.

Notă / 3 mai .'35

12.)Nota Poliției : Vaida -CZCodreanu / Vaida -Argetoianu / despre Elena Lupescu , 7 iul.'35

(Arhiva ISISP, Fond V , dosar 226 , f.4)

Notă, 7 iul.'35

Întrevederi Vaida - CZCodreanu ; Vaida -Argetoianu , despre care se spune că ar fi discutat și despre d-na Elena Lupescu .

- CZCodreanu ar fi afirmat că Elena Lupescu trebuie trimisă peste graniță , pentru prestigiul și siguranța regelui ;

El crede că trebuie readusă MSRegina Elena , ca să se reconcilieze cu Regele.

- Vaida ar fi respins acest p.d.v., considerând că partidele politice nu au dreptul de a impieta viața personală a Suveranului.

-Vaida a comunicat lui C.Argetoianu , părerea lui CZCodreanu .

Ambii au căzut de acord că nimeni nu trebuie să se amestece în viața particulară a MSR

Când MSR Carol s-a întors în 1930, s-a încercat reconcilierea cu MSR Elena.

Dar ... nu s-a putut, și , la scurt timp, s-a pronunțat divorțul.

Partidele politice , mai ales Garda de Fier, au supralicitat rolul jucat de d-na Lupescu în aceasta. Garda de Fier a luat această poziție, fiind finanțată de afară .

Ea și-a luat drept țintă pe " evreica" Lupescu , pentru a agita opinia contra Dinastiei.

D-na Lupescu trăește modest, nu se amestecă în viața publică.

" Povești " - că se amestecă ! Merge des în străinătate , la vila ei din Fountainbleau sau pe Riviera franceză . Are o soră la Viena.

Notă / 7 iul.'35

13.) Armand Călinescu : interpelare adresată lui Tătăărăscu , 9 dec '35 .

(DAD, MO 9. șed. de luni, 9 dec.'35, p. 129-130)

[LD : Călinescu lansează interpelarea , după ce Goga rostise prima parte a discursului său, pe 5 dec., și urma să-și rostească partea a doua. Călinescu efectiv dă "șah" guvernului privind atitudinea față de mișcările extremiste , relaxarea , echivocul ...]

Armand Călinescu / 9 dec.'35

▣ Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

Dizolvarea Gărzii de Fier...

" Încă din primele zile ale constituirii ministerului liberal, atât conducătorii săi , cât și presa oficioasă, au arătat ca principală misiune a noului regim, asigurarea ordinii interne , ce , se zicea , amenințată prin agitațiunile unor organizații extremiste.

" Curând, după intrarea ei în funcțiune, guvernul a și trecut la măsuri severe în această direcție. Prin Jurnalul Consiliului de Miniștri din 9 decembrie 1933 , una din formațiunile extremiste [Garda de Fier] s-a văzut dizolvată și înlăturată din lupta electorală .

Represiunea extremismului...

" Câtva timp după aceea, regretatul Ion Duca , președinte de Consiliu , cădea victimă unui odios asasinat . Guvernul , reconstituit , a afirmat din nou, necesitatea de a continua măsurile de represiune a curentelor extremiste .

Apărarea ordinii în Stat ...

Pe lângă necesitatea de Stat , de data aceasta se adăuga și un explicabil comandament moral pentru acei care văzură căzând pe șeful lor. Ministrul Justiției ceru Adunării , mijloace noi și înfățișă un proiect , care prevedea sancțiuni grave , pentru acei care se încadrau în organizațiuni paramilitare , purtau uniforme și se dedau la acte de violență.

Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

"Spre surprinderea generală, însă, curând după votarea legii , numită pentru Apărarea Statului , și înainte de a se trece la aplicarea ei , se ivesc unele incidente caracteristice :

"Mai întâi , subsecretarul de Stat de la Interne, însărcinat cu siguranța Statului, și care , în toate împrejurările , se arătase cel mai dârz apărător al politicii inițiale a guvernului , este înlocuit din funcția ce o avea .

"Apoi, asistăm la o serie de incidente , provocate de organizațiunile extremiste .

#"Astfel, la o serbare oficială, în prezența membrilor guvernului, un tânăr ține o cuvântare , în care omagiază pe cei încriminați [**Garda de Fier**]

ca complici la asasinarea fostului prim-ministru.

Membrii guvernului , pleacă ochii și se retrag fără a reacționa.

#" După puțin timp, într-un cortegiu sărbătoresc, având în frunte muzica Prefecturii Capitalei, se intercalează un car alegoric , care reprezenta aceeași organizație extremistă [**Garda de fier**] și care purta semnul ei distinctiv. Un tânăr se urcă pe gardul Ministerului de Interne și rostește o cuvântare cu caracter subversiv.

Nu se ia nici o măsură, legea rămâne neaplicată !

" În mijlocul Capitalei, se desfășoară acte de o brutalitate neobișnuită.

Bărbați și femei sunt luați cu forța și aruncați în lacul Cișmigiu.

Organele de Stat stau impasibile .

#" La o adunare , în provincie, membrii organizațiilor extremiste , îmbrăcați în uniforme , sunt întâmpinați la gară de autorități , în frunte cu prefectul de județ, și defilează apoi pe străzile orașului , încadrați de agenții polițienești,

îmbrăcați în mare ținută.

" În altă împrejurare, comandantul unei legiuni de jandarmi , mergând în anchete, călătorește într-un automobil , care poartă fanionul unei grupări extremiste , iar șoferul este îmbrăcat în uniforma aceleiași grupări.

#" Cenzura , care se aplică cu atâta rigoare partidelor de ordine , nu a împiedicat răspândirea și placardarea ziarelor și manifestelor subversive .

" Starea de asediu, introdusă în același scop,

nu a împiedicat manifestațiunilor semnalate .

" Și când astfel se întărește din ce în ce impresiunea că organele însărcinate să asigure ordinea în Stat , în loc să ia măsurile cerute de lege,

fraternizează cu membrii curenților extremiste ,

deodată d-l președinte al Consiliului , merge la o consfătuire oficială la Constanța,

și proclamă preferințele sale pentru aceleași grupări.

Interpelarea ...

" În asemenea condițiuni, am onoarea de a interpela pe dl președ. al Consiliului asupra situației echivoce creată în țară.

Guvernul liberal și-a schimbat politica sa ?

Conceptiunea , pe care o avea despre ordinea internă

și sentimentele de pietate față de memoria lui Ion Duca,

au fost atât de slabe , încât au putut fi abandonate cu atâta ușurință ?

Și pentru care motive au fost abandonate ?

" Sau guvernul nu se simte destul de tare pentru a face față situațiunii

și să aplice legile pe care el însuși le-a cerut și le-a obținut ?

" Fie într-un caz, însă, fie în celălalt, situația creată constituie o gravă primejdie pentru liniștită dezvoltare a vieții noastre de Stat.

Pe acest drum, țara poate intra într-o perioadă de grave frământări ,

care vor duce la un adevărat război civil " (mare ilaritate la PNC Și Fr.Românesc)

-Gh.A.Cuza : Cine să facă revoluția ? Zipsein ?

-Armd.Călinescu : Mai mult de cât atât, organizațiunile încurajate până astăzi,

nu se sfiesc a-și arăta preferințele lor pentru o nouă orientare a politicii noastre externe și aceasta, în momentul când situațiunea internațională

este atât de îngrijorătoare și când noi trebuie să avem o atitudine limpede.

" Guvernul Tătărescu și-a luat o gravă răspundere prin politica echivocă

pe care a urmat-o până azi, care a primejduit interese superioare de Stat .

" Vă rog, d-le președinte, a interveni la Ministerul de Justiție , pentru a mi se pune la dispoziție :

1. un tablou al tuturor incidentelor provocate , de la promulgarea și aplicarea

legii apărării Statului , de organizațiile extremiste ;

2. un tablou al tuturor cazurilor , în care justiția a fost sesizată ;

3. un tablou de sancțiunile aplicate de organele judecătorești , în acest timp.

(aplauze la PNȚ)

-G:Fotino : Se va comunica d-lui președinte al Consiliului de Miniștri .

Se va interveni la Ministerul Justiției spre a se trimite actele cerute .

Armd.Călinescu / 9 dec.'35

14.) Armand Călinescu , comunicare - avertisment ,23 ian.'36

(DAD, MO 23, șed. din 23 ian.'36, p. 902)

[LD , 27 mai 2003. Strategia lui Tătărescu de a-și anihila adversarii, pretendenții la guvernare , - PNȚ și PNC - lăsându-i să se încaiere , să se atace reciproc, fără ca organele de ordine să intervină, împinge pasiunile electorale spre scene de anarhie civilă. . Pe de o parte.

Decizia impulsiv-resentimentară - dar nepregătită - a PNȚ de a răsturna guvernul , cu orice preț , după deșchiderea manifestației din 14 noiembrie , caută noi pretexte de a forța mâna Regelui , cu spectrul unui ... război civil. Pe de altă parte.

" Slobozenia" și " euforia " PNC, noul partid naționalist care avea terenul liber ,

(prin dizolvarea Gărzii) și încurajări de peste hotare . Pe de o altă parte .
Plus : dorințele Regelui ; plus : alte ambiții (Vaida, Gh.Brătianu , Iorga, Titulescu)
Plus : unele absențe (Duca, Maniu) ... vor face din anii '36 -'37 scena turnantă
pe care regimul democratic din România va eșua . Vor mai curge însă ... 2 ani .
Nu se poate stabili o anumite dată, un anumite moment pentru aceasta.
Eu consider momentul acestei declarații ca un episod important din serie .]

Armand Călinescu/ 23 ian.'36

▣ Incidente comise de org.extremiste

▣ Pasivitatea autorităților .

Cu două luni în urmă , în numele PNT , adresase o comunicare [LD : vezi : 9 dec.'35]
d-lui prim-ministru , semnalând o serie de grave incidente comise de organizațiile extremiste.
Invederese , tot atunci, absența oricăror măsuri din partea autorităților judecătorești și polițienești,
considerând că guvernul însuși avea o atitudine echivocă ,
și că trebuia să răspundă , pentru a risipi echivocul .

Nici Tătărescu, nici ministru Inculeț, nu au crezut de cuviință că trebuie să răspundă.

" Dimpotrivă, între timp, am avut să asistăm la o serie de noi dezordini și mai grave încă, atât
prin forma în care s-au produs, cât și prin atitudinea observată de autorități.

București...

Astfel, cu prilejul unei alegeri pentru *Consiliul de disciplină* al Baroului de Ilfov,
cete de indivizi care nu aveau nici o legătură cu acest scop, îmbrăcate în uniforme interzise de
lege și înarmate , s-au dedat la acte de extremă violență , atât în jurul palatului de Justiție , cât și
în interiorul acestui palat .

Forțele armatei au asistat impasibile la aceste violențe,
iar organele parchetului au declarat că nu au mijloace pentru a impune respectul legii.

Acest fapt , se petrecea în centrul Capitalei, în jurul celui mai înalt for juridic,
în prezența ministrului de Interne, constituind un îndemn și o încurajare
a elementelor de dezordine de pretutindeni.

Suceava ...

#Câtva timp după aceea, cu prilejul unei alegeri parlamentare la Suceava,
scenele au fost reluate într-o mai mare măsură .

" Bande de oameni îmbrăcați în uniforme hitleriste , înarmate, precum anunța un Comunicat
oficial, au terorizat săptămâni întregi județul și s-au dedat la
acte de agresiune împotriva unor parlamentari și foști miniștri.

" Din nou autoritățile au lipsit de la datorie ; ele nu au luat nici o măsură pentru
a menține ordinea publică și pentru a garanta siguranța personală a cetățenilor pașnici .

Iar când vreo unii , prinși asupra faptului , au fost arestați de formă de jandarmi,
Parchetul , ascultând alte îndrumări , i-a eliberat imediat , pentru ca violențele să reînceapă "

Mehedinți ...

Astăzi, în vederea alegerii parlamentare ce va avea loc la Mehedinți,
se operează o nouă concentrare a trupelor dezordinei .

Manifestațiuni violente au și avut loc la Turnu -Severin , iar când sătenii au voit să respingă
agresiunea, așa numitelor " *cămăși albastre* ",
forțele polițienești le-au spijinit și le-au luat apărarea.

De asemenea, autoritățile privesc nepăsătoare când, prin gara București,
trec spre Mehedinți , vagoane întregi cu formațiuni înarmate și îmbrăcate în uniformă.

Însuși un membru al actualei majorități liberale [**cine ?**] a ridicat această problemă
de la tribuna Camerei ."

Armand Călinescu/ 23 ian.'36

▣ Guvernul Tătărescu pregătește răsturnarea regimului !

▣ PNT - declarație de război.

"În asemenea condițiuni, este evident că echivocul semnalat acum două luni , a încetat .
Nu mai există astăzi nici o îndoială pentru nimeni că guvernul însuși
dirijează forțele extremiste , după un plan concentrat" (aplauze la PNT)

" Partidul Național -Țărănesc a înțeles că guvernul Tătăărăscu ,
împingând organizațiile extremiste la acte de violență
și oprind, în același timp, aparatul de stat să-și îndeplinească atribuțiunile legale
pentru asigurarea ordinii, prin aceasta pregătește în mod deliberat
răsturnarea regimului constituțional și instaurarea unui regim de forță ,
după modele luate din alte state . (aplauze la PNT)

" Partidul Național-Țărănesc , socotindu-se exponentul nevoilor și drepturilor
largi ale națiunii , a înțeles să-și întemeieze forța lui pe o acțiune de luminare
a conștiinței cetățenești , adresându-se gospodărilor capabili de judecată ,
pe baza unui program democratic .

" Când , însă , noi metode de luptă organizează în bande militarizate și armate demente
declasate ale societății , pe care agitatorii le exaltează , iar guvernul le sprijină ,
Partidul Național -Țărănesc va sta mai departe

pe temeiul unui program serios de guvernământ ,
nu va ezita , în același timp , să țină piept aventurii ,
cu mijloacele ce îi sunt impuse
de absența unui guvern care să asigure ordinea legală în Stat
(aplauze la PNT ; întreruperi la PNC)

" Nu venim să prezentăm o reclamațiune.

Declinând răspunderea sa ,
Partidul Național -Țărănesc voește însă ca ,
în aceste momente grave , să fixeze cu toată hotărârea , răspunderile unui guvern care ,
disprețuind trecutul acestei țări ieșită din jertfele de sânge ale poporului
și călcând jurământul ce a prestat de a respecta Constituția și legile ,
împinge țara la aventură " (aplauze la PNT)

-NNSăveanu : Se va comunica guvernului .

Armand Călinescu / 23 ian.'36

15.).Octavian Goga :alegerile parțiale : Suceava, Mehedinți, Hunedoara , 27 febr.'36

GH.Cuza , interpelare : alegerile de la Mehedinți

I.Mihalache , dr.Lupu, ș.a./ intervenții ;

(" Rev. "Parlamentul Românesc " , an VIII, nr. 195-198, 20 mart.'36, p. 63)

(DAD, MO 30, șed. de joi, 27 febr.'36, p. 1123 - 1149)

[LD :Am citit și reprodus toată această mizerie politică care s-a revărsat în această ședință.

Am avut deodată o revelație : guvernul lberal a folosit aceste alegeri parțiale
ca pe un prilej de a experimenta și testa - sub regim de stare de asediu și cenzură ! - măcinarea
adversarilor , iar autoritățile ... s-au retras , au stat în expectativă, folosind când pe unii când pe
alții. Pe lângă spectacolul tragi-comic exagerbat, prea arată totul
a aranjament - capcană, în care Mihalache a căzut, și a trebuit să înghită din paharul umilinței,
până la fund. Dar s-a păcălit și PNC , pentru victoria obținută astfel.

Și culmea ! Cel mai tare s-a păcălit PNL , care nu va mai fi capabil să stăpânească
anarhia pe care a crezut că o poate manevra în acest mod.

Dincolo de aranjamente însă, realitatea aceasta a campaniei electorale este ... uluitoare.,
și dacă ea nu s-ar fi dezbătut sub această formă , de spectacol, ar fi fost de necrezut .
Impresie strict subiectivă : cred că acesta a fost tactica -răspuns a guvernului la comunicarea
făcută de Armand Călinescu (23 ian.) ; cred că s-a acordat acest timp exagerat
lui Goga și Gh.Cuza ,să-și dezvolte comunicările , pentru ca operația de " demascare " ,
de compromitere , de intimidare, de amenințare la adresa PNT ,
să-și facă deplinul efect ; cred că soluția a fost cu două tășuri , și că , prin consecințe ,
se va întoarce și împotriva PNL , care nu-și va putea prelungi guvernarea (nov.'37) ;
cred că acest episod electoral , a fost încă o verigă din acel lanț

ce va duce spre instaurarea dictaturii regale.

Despre Gardă, explicit, nimeni nu pomeneste. Dar în descrierea actelor săvârșite de PNC, se întrezărește participarea legionarilor, sub sintagma tineret sau studențime "naționalistă".
Era ca o "logodnă", de nimeni anunțată oficial, dar despre care știa toată lumea.

Discursurile - diatribă, au fost un continuu dialog - hărțuire cu național-țărăniștii ;
a durat cca 8- ore și a fost urmat de alte replici.

Pentru a reda atmosfera ,voi introduce documentul integral, punându-i supratitluri problematice.

Observații personale, la probleme .Multe paranteze -scandal ;

Doc.integral .- fișier LANC / PNC - V

/ Reportaj parlamentar de epocă : " parlamentarism integral " = ședința din 27 febr'36 /

/ Confruntări PNC - PNȚ : Goga - Mihalache ; Goga - Lupu ; Goga -Dobrescu ; ș.a.

/ PNC: raporturile cu poporul- românismul : marile întruniri /

/ PNC : alegerile parțiale = prilej de verificare :Suceava- Mehedinți-Hunedoara

/ PNC - PNȚ = două curente legitime românești

/ Amestecul inoportun al presei jidănești ; Calomniile presei jidănești /

/ Goga - Lupu : moravuri politice ; jungla electorală /

/ Goga -Mihalache : limbajul țărănesc- milităresc ; gărzile țărănești - lăncierii /

/ Goga -Mihalache : cămășile simbol : cămașa țărănească - cămașa albastră /

/ PNC : biserica - preoțimea /

/ PNC : tineretul , intelectualii, basarabeni /

/ PNC : ciomagul și ghioaga /

/ Goga -Mihalache : violența ca practică politică /

/ PNC = protejatul guvernului ?! / argumente contrare /

[Incident Robu-Mihalache- Lupu : pistoalele depuse la tribună]

/ Goga -Mihalache -Lupu : alegerile din Hunedoara /

Alianțele PNC: Totul pentru Țară !

Alianța PNȚ : PCR !

/ Goga - concluzii: alegerile parțiale = indicație pentru succesiune /

Alternativa PNȚ = Mihalache+ Ana Pauker + Boris Ștefanof

Alternativa PNC = angajare, program național.

b) Virgil Solomon , "chestiune personală" : Pactul de la Ciucea - compromiterea lui Goga /

c) GH.Cuza - interpelare

/ Alegerile din Mehedinți / Lipsa documentelor din partea ministerului de Interne /

/ Metotele electorale ale PNȚ și PNC : Gărzile țărănești - Lăncierii /

/ Bătăie, violențe, atentate : Severin -Butoești - Igiroasa - Fântâna Domnească - Pleoștina

Ghelveioaia - Câmpul Mare, conacul Rădulescu-Mehedinți, Izvorălu, Bâcleș /

/ Recapitulare - Concluzii - Pronostic :

Înfrângerea partidelor democratice ; Viitorul : al mișcării naționale , al PNC /

d.) I . Mihalache - cerere pentru interpelarea dr.Lupu ...

/ Camera votează : PNȚ va avea interpelarea joia viitoare [LD : lipsă din documentare]

Rev. "Parlamentul Românesc " / 20 mart.'36

▣ " Parlamentarism integral"

▣ Sedința din 27 febr. : PNC-PNT

[LD : bineînțeles, reportajul parlamentar " la cald" este o mostră de mentalitate, tot subiectivă .
L-am ales , deoarece revista respectivă era considerată , în epocă , " un barometru" al vieții parlamentare . În realitate, reportajul a fost extrem de slab, superficial chiar, cu prost disimulate simpatii pentru Goga, dar și pentru Lupu . Nu peasemenea considerații aş putea eu să scriu istorie ! Pe parcurs , vor apare opiniile lui Goga despre ziare...]

Ședința de joi, 27 februarie, a covârșit și a eclipsat toate celelalte ședințe de la 20-29 febr..
Explozia de pasiune și de violență a fost , de ambele părți, neașteptat de puternică.
Național -țărăniștii , îmbătați de succes și siguri de ziua de mâine ;
Național-creștinii , crescuți în ochii lor , la Mehedinți și în țară,
erau dispuși să-și măsoare puterile în Parlament.
Din clocotul și vuetul celor două mulțimi proteice , înăuntrul și în afara Adunării Deputaților, unii confrăți [zariști] nu descifrau decât ceea ce le comanda "direcțiunea" respectivă, iar beligeranții , doar succesul personal.

Țara întreagă avea prea puțin amestec în acest război !

Țara întreagă nici nu-l poate aprecia , fie și pentru că la el asistau cca 1000 de spectatori , din care nici 100 [zariștii] nu sunt imparțiali .

Și totuși ... Viața parlamentară a câștigat în intensitate și valoare.

[-----]

Felul cum au răspuns național-țărăniștii și ripostele național-creștinilor, au fost interesante dovezi ale adevăratei democrații parlamentare .

Invective tari și colorate, lovituri bine sau rău plasate, și ... arme !

[-----]

A dat cu platforița în muștele supărătoare care au bâzâit în jurul luptătorilor,
a zburătăcit câțiva cotei, și a hășâit niște ciori care și-au închipuit că, fără cârâitul lor, alegătorii nu vor ști ce este aceea românișm.

Dar el a făcut aceasta cu eleganță , în cuvintele sale a fost talent, căldură, suflet românesc.

A fost și curajul răspunderii pentru propaganda sa. [-----]

/ Dr.Lupu, i-a răspuns cu vervă, cu duioasă dojană, nu cu răutate și venin.

A lămurit , nu a mușcat . Camera a asistat ca la teatru , ca la șezătoare , satisfăcută.

Lupu a recunoscut că propagandiștii celor două tabere s-au luat la hârjoană ;

că el îl simpatizează pe Goga (care și el îl simpatizează pe Lupu !)

Menajamente de prieteni ... imputări . fără lovirea prestigiului...

Două discursuri frumoase care au fermecat pe intelectuali .

----- Rev." Parlamentul Românesc " -----

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ Partidul Național -Creștin

▣ Raporturile sufletești cu poporul : românișmul

" Partidul Național -Creștin este foarte vechi și foarte nou.

Ca doctrină este vechi, pentru că credința pe care se întemeiază el, se găsește într-o înrudire organică cu acele instincte de viață , care au salvat poporul nostru în cursul vremii .

Ca organizație, însă, PNC este foarte nou, fiindcă știți bine cu toții , că n-a trăcut nici un an de când s-a înfăptuit .

" În mod normal , după înfăptuire , acest partid a căutat să ia contact cu opinia publică și cu masele populare .

În toate colțurile țării ne-am dus să verificăm raporturile noastre sufletești cu mulțimea și să căutăm să vedem întrucât se găsește în popor , un ecou pentru ideile noastre politice.

" Vă aduceți aminte, au fost o serie de adunări : întâi la Chișinău, în Basarabia, o adunare despre care s-a vorbit foarte mult , fiindcă a răscolit sufletele din această provincie . și s-a adunat o așa de mare mulțime de oameni , cum nu s-a obișnuit până acum la adunări

politice. A fost pe urmă , în Banat , la Oravița , o întrunire ; am fost la Cluj , am fost la Cernăuți.
Pretutindeni, pe unde ne-am dus, am găsit în sufletul poporului un răsunset foarte viu, foarte puternic. Am căutat să ne explicăm , de unde vine acest fenomen de puternică revărsare populară în jurul unui steag , și ni l-am explicat prin sentimentul pe care îl are astăzi poporul românesc , de protestare împotriva faptului că prerogativele firești ale românismului nu se găsesc pe primul plan în viața noastră politică și în multe părți din viața noastră economică. " [-----]
Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ Partidul Național -Creștin

▣ Alegerile - prilej de verificare

" Din momentul în care s-a pus chestiunea împlinirii unor vacanțe parlamentare , în mod foarte normal , ne-am prezentat ca să verificăm în cadrul alegerilor , această corelație sufletească a noastră cu masele populare .

Suceava ...

În ordine cronologică, cea dintâi alegere a fost cea de la Suceava .

Despre această alegere , însă, într-o presă oarecare , obișnuită cu falsificările, s-a vorbit foarte puțin , deși semnificația ei politică este foarte importantă.

Pentru ce ? Pentru că eu cred - și mă feresc de orice accent de grandilocvență - că alegerea de la Suceava este, din punct de vedere al succesului politic, pentru partidele de opoziție , un caz cu totul particular și neobișnuit .

Nu cred că s-a înregistrat la vreo alegere de senator , un număr așa de mare de voturi, ca proporție, între un partid și celelate partide , la o altă.

Dar nu s-a vorbit foarte mult despre aceste alegeri de la Suceava .

S-a spus că , un lucru normal, că este un fief vechi al d-lui ACCuza , și s-a trecut în tăcere mai departe.

Mehedinți , Hunedoara ...

Au urmat , însă, alegerile de la Mehedinți și alegerea de la Hunedoara.

De sigur, ne-am prezentat și acolo. Din primul moment s-a instrumentat în opinia publică o atmosferă cu totul particulară împrejurul nostru. În zeci de mii, în sute de mii de exemplare, gazete care n-au nimic de a face cu sufletul românesc, gazetele jidovești,

au căutat să creeze o atmosferă de ostilitate pentru noi , în raport cu alegerea de la Mehedinți.

Confruntare : naționalismul ...

S-au răscolit , d-lor, atâtea pasiuni, încât realmente am putea să spunem că, pe urma acestor injoncțiuni de patimi, țara s-a împărțit în două categorii de oameni, dincolo de barierele partidelor politice.

Erau unii pentru , alții contra, după cum pe fiecare îl îndemna sufletul , sau spre un naționalism integral , sau spre anumite concesiuni , din punct de vedere național. S-au răscolit patimi, s-a revărsat o ură neagră , și , un om normal, un observator critic, care nu era amestecat în valurile politice, putea să-și pună întrebarea cu drept cuvânt : aici sunt două partide care luptă unul cu altul pe câmpul politicii românești.

Ce caută atunci acești escroci , să se intercaleze între cele două partide politice ?

Care este rostul lor ? De unde vin ei , cu hârtia lor tipărită ? În ce-și moaie condeii lor ?

Ce au ei cu această vâltoare a politicii românești ?" [-----]

Sufletul românesc ne scapă însă din mâini, căci este , în fiecare zi, în toate fibrele lui, pervertit de aceste invaziuni de cerneală străină.

" Iată ce spuneau ei - ca să se știe ! - de la început :

< Revoluția antisemită în marș intră în planul de acțiune politică al noului

Partid Național-Creștin și al grupărilor lăaturalnice , care sprijinesc această acțiune . >

"Va să zică < Revoluția antisemită în marș > ! M-au pus deci nu pe un plan de politică românească , ci pe un plan internațional de revoluție antisemită în marș .

Și atunci, trebuie să se pună totul la contribuție , pentru că nu se bătea PNC , cu partidul d-lor ;

era Goga contra Sinagoga " (aplauze la PNC, strigăte de bravo) [-----]

-Goga : De aceea s-a spus de către gazete : guvernul susține acest partid, reprezentantul în țară a hitlerismului, și purtând pe plaiurile Mehedinților drapelul german cu crucea încârligată . [-----]

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ **PNC - lovitură de stat hitleristă !**

▣ **Guvernul = protejează lovitură de stat !**

[LD : Goga, printr-o substituție deliberată, atribuie toate aceste etichetări presei jidovești.

În realitate, acestea au fost tezele lansate de PNȚ în alegeri - vezi declarația lui

Armand Călinescu din 23 ian.'36]

"Sa spus că lumea e terorizată , s-a vorbit de o lovitură de Stat pe care am vrea s-o dăm, că guvernul protejează lovitură de Stat , că merge pe linia crucii încârligată și că drumul acesta duce direct la Berlin. [-----]

" Dacă este vorba de o tulburare între o tabără românească și alta românească , suntem în dreptul nostru , fiindcă țara noastră trebuie s-o modelăm noi, și chiar dacă se săvârșesc greșeli , ele pot fi iertate , fiindcă sentimentul român , așa cum este el turbure și câte o dată haotic, are dreptul să ceară cuvântul.

Dar spiritul public al poporului nostru , în aceste zile, când țara se găsește politicește într-o perioadă de formațiune și de adolescență, cred că nu trebuie lăsată pe mâna străinilor ; [-----]

" Vă spun aceasta în legătură cu alegerea de la Mehedinți , care a fost făcută într-o atmosferă otrăvită de piraj , și , în calitatea mea de bun român - dincolo de orice bariere de partid - vă atrag atenția tuturor românilor din această țară , asupra ravagiilor sufletești pe care le fac acești indivizi , care vor trebui să dispară într-o zi ,

ori printr-o tendință de profilaxie sufletească, pe care va veni un legiuitor s-o producă , ori prin oprobiul public al vremurilor în care trăim. "

(vii aplauze la PNC, strigăte de bravo) [-----]

Octavian Goga - / 27 febr.'36

▣ **Tineretul intelectual**

▣ **Basarabeni național-creștini**

" A fost o propagandă pe care am făcut-o , în mare parte, cu tineretul intelectual.

Se știe foarte bine că mulți tineri intelectuali se găsesc împrejurul nostru .

Dar , în special, să-mi dați voie să relev , un moment emoționant , dincolo chiar de interesul de partid. Au fost Basarabeni , care au venit pe linia național-creștină la Severin.

Și cred, d-lor, că facem un serviciu ideii noastre de Stat , atunci când ,

de la hotarele Nistrului veneau românii țărani la Severin, pe ideea unității noastre de Stat .

Eu am fost foarte mișcat , vă asigur , că o ceată de Români moldoveni de la Bălți ,

au venit ca , prin atașamentul lor, să contribuie și ei la triumful cauzei național-creștine .

Au mers la Maglavit, au fost arestați , și a trebuit să intervin ca să elibereze pe acești oameni.

Dar vă asigur, d-lor, că numai prin circulațiunea , de la un capăt al țării la altul,

de la suflet la suflet, se poate face unitatea noastră națională. [-----]

Octavian Goga - I.Mihalache/ 27 febr.'36

▣ **Violența**

[LD : presupun că pe banca ministerială erau ... niște miniștri ; precis era Eugen Titeanu .

nici la citarea expresă făcută de Mihalache, nimeni de pe banca ministerială

nu reacționează. În continuare, sunt lăsați să se înfrunte PNȚ cu PNC .

Acest procedeu era fără precedent în parlamentul românesc !

Este adevărat că Tătărescu anunțase o epocă de " pacificare " ,

dar lipsa de reacție a guvernanților era suspectă .]

" S-a zis că noi am introdus violența. Dvs vă aduceți aminte că am făcut o declarație , atunci când m- am dus la Severin, tocmai pentru a pune lumea în gardă că nu vreau violență.

Am spus : violența se găsește în arsenalul nostru , dar nu am declanșat-o .

Când o vom declanșa, o vom spune , ca să știe țara .

Acesta este adevărul , și-l repet și aici .

Când mă voi convinge că România are nevoie de violență ,

pentru a curăța putregaiul și canaliile care se găsesc în ea,

voi spune țării că , de azi încolo, începe perioada de violență .(aplauze la PNC)

-I.Mihalache : Nu știu dacă banca ministerială ascultă sau nu, aceste cuvinte.

Nu am observat nici măcar pe d-l ministru al Justiției să fi reținut cuvintele d-lui Goga :

trebuie să le reproduc. Este partizanul violenței. Ce a făcut d-sa până acum ,

nu este violență . De aici încolo avem să facem cunoștință cu violența d-sale.

Atrag atenția guvernului să constate dacă declarațiunea unui șef de partid aci.

și dacă faptele de până aci , sunt compatibile cu legea specială

care interzice astfel de formații și astfel de acte

și să ia cunoștință că d-l Goga nu se decalară satisfăcut ,

nu spune că aceasta este violență.D-lui crede că aceasta este o acțiune civilizată

și că de aici încolo are să se desfășoare arsenalul de violență.

Să ia cunoștință, însă, de un lucru : îi vom învăța noi cu violențele "

(aplauze la PNȚ ; protestări la PNC)

-dr.Aurel Dobrescu : " Nu face pe Mussolini, d-le Goga .

[-----]

Octavian Goga/ 27 febr.'36

▣ PNC = protejării guvernului ?!

"Una dintre cele mai curente învinuiri care ni se aduc, aş putea zice calomnie, este că noi am fost protejării guvernului, că guvernul ne-a ajutat în aceste alegeri, pentru că n-a pus contra- candidat .

Nu se face comparația cu situația de acum 6 luni,

când candidatul PNȚ n-a avut candidat din partea guvernului,

deci guvernul era într-o continuitate de atitudine imparțială,

lăsând mână liberă forțelor politice de opoziție să se măsoare între ele. "

[-----]

Octavian Goga - I.Mihalache/ 27 febr.'36

▣ Alegerile din Hunedoara .

▣ Alianțe cu partide extremiste ilegale : PCR ... Garda de Fier.

[Un element nou în dezbatere este adus de Mihalache , care vorbește de acordul PNC cu partidul " Totul pentru Țară " - alias Garda de Fier -

despre care nimeni nu mai pomenea nici un cuvânt.] [-----]

-I. Mihalache : " Am spus că d-l Ghiță Pop este candidatul Partidului Național-Țărănesc ,

pentru alegerile de la Hunedoara și primește cartel electoral cu Partidul Social -Democrat

și cu formațiunile democratice , care sunt permise de lege,

cu excluderea partidelor extremiste.

În schimb, în manifestul d-lui Silviu Dragomir , se declară că Partidul Național-Creștin merge în

acord cu Partidul " Totul pentru Țară " , adică cu Garda de Fier,

aceia care , ca și comuniștii, nu are ființă legală.

" Iar , d-lor, dacă vreți să știți, răspunsul meu a fost clar și categoric :

excludem din acord partidele de extremă dreapta și extremă stânga

cu atât mai mult cu cât sunt partide nelegale. [-----]

O.Goga / 27 febr.'36

▣ **Concluzii : alegerile parțiale.**

▣ **Indicație pentru succesiune**

[LD : firese, concluzia a fost pe potriva argumentelor ; ea trebuia să ajungă și la urechile MSRegelui , pentru perspectiva alegerilor din 1937 . Nu știu dacă forțez nota, dar cred că acesta a fost un al doilea simptom îngrijorător (după cel dat de PNȚ) , pentru ceea ce urma să ducă la dictatura regală .

Pentru acel moment, însă, în aparență, Goga jubila crezând că-și adjudecase un ascendent. În realitate , PNL reușise , fără să intre direct în luptă, să-și compromită ambii adversari : PNȚ și PNL]

" Trag deci concluzia politică din acest examen al faptelor , pe care vi le-am expus dvs.

Dacă ar putea să se desprindă o indicație politică ,

în temeiul rezultatelor de la Hunedoara,

singurul care poate să contrabalanseze rezultatul nostru de la Suceava,

atunci o asemenea indicație nu se desprinde în favoarea Partidului Național-Țărănesc , ci

în favoarea autorilor care au dat acest succes, în favoarea Frontului Popular.

Și atunci , **dacă** este vorba ca acest rezultat,

să se transforme într-o platformă de venire la putere ,

aceasta trebuie să fie rezervată , nu d-lui Mihalache, singur, ci în tovarășie cu tovarășii săi ,

să facă guvernul împreună cu Boris Ștefanof și Ana Pauker.

(**ilaritate , aplauze la PNC și PNL**) Dacă țara vrea, va primi o asemenea rețetă.

Eu însă voi lupta împotriva unei asemenea rețete și

mă declar gata de la început , și în numele d-lui profesor ACCuza, să merg la pușcărie ,

dacă un asemenea guvern se va face în România . [-----]

" Întrucât mă privește, pe mine și partidul meu, să știți că vom merge înainte

pentru propagarea acestor idei , vom afirma credințele lui...

-Voci PNȚ : **Cu ghioaga !**

în toate chipurile și , dacă va fi nevoie să declanșăm violența ,

o vom declanșa și vom răspunde de ea."

[-----]

Gh.Cuza / 27 febr.'36

▣ **Metodele luptei politice**

▣ **" Gărzile țărănești" versus " Lăncierii "**

-Gh.Cuza : Merg și mai departe decât iubitul nostru președinte Goga și spun :

ne găsim față de național-țărăniști nu numai într-o antinomie de concepții politice ,

dar și în flagrantă contradicție din punct de vedere al metodelor utilizate

în promovarea programelor noastre . În timp ce noi am pășit respectuoși ai legilor și autorității constituite (**exclamații ironice la PNȚ**)

în timp ce propaganda noastră s-a desfășurat în cea mai desăvârșită disciplină ...

-dr.Lupu : **Cu ghioaga ..**

.Gh.Cuza :Partidul Național - Țărănesc s-a dat la toate sălbăticiile și la toate vexațiunile , trecând deopotrivă , peste autoritate și elementarele principii de omenie .

[-----]

Eu un lucru pot să afirm sus și tare , cu mâna pe inimă și conștiința-mi nepătată

de nici o silnicie ; și anume , că noi n-am pășit ca răzbnători și

nici n-am călcat sângeros pe leșuri în județul Mehedinți .

Primii noștri pași acolo , i-am îngenucheat la umbra altarelor și , în loc de amenințări de băte și ghintuiri de ghioage, mâna ni se apleca în smeritul semn al Crucii . [**Atenție LD : !!!**]

[-----]Este cel puțin interesant cum a debutat campania electorală a unora

șia celorlalți .În ce ne privește, am trimis la 18 ianuarie **un vagon cu propagandiști din Moldova** . [**Atenție LD : !!!**] [-----]

Întru cinstirea propagandei noastre, și întru respectul adversarilor noștri, am trimis la Mehedinți **prima noastră coloană** [**Atenție LD : !!!**] alcătuită din **intelectuali, avocați, studenți, meseriași** ceva mai ridicați spiritualicește , puși sub conducerea colegului nostru de **Cameră**, dl deputat **Urziceanu**. Care a fost ținuta acestor oameni în județ ?

D.lor, **de o cuviință perfectă, de o modestie de limbaj și gest**, care a impresionat profund întreg Severinul ! **Oameni care nu umblau haimana pe uliți**, cum am văzut pe alții umblând, luptători care nu învățaseră să ațină drumul adversarilor noștri, prin atacuri date la puterea nopții .

Lăncierii au intrat ziua în amiaza mare , în coloană de defilare , [**Atenție LD : !!!**] **s-au dus la biserică, unde s-au închinat** , înainte de a se duce în sectorul Bâcleș.

[-----]

-**Gh.Urziceanu** : Voi fi scurt .În ce privește sistemul meu de luptă electorală la Mehedinți , autoritățile locale sunt în măsură să vă dea un certificat asupra purtării mele. De la început am primit ordin de la șef și eu personal, am găsit de cuviință că violența trebuie complet îndepărtată.**Am fost în prima echipă venită din Moldova.**

Am plecat spre sectorul Bâcleș în fruntea a 60 de lăncieri și poliția din Mehedinți, când ne-am dat jos din tren, au constatat că erau studenți , învățători , țărani și 4 avocați din Bacău. Am plecat la Bâcleș [**16 februarie**] și acolo, noaptea , la ora 2 , pe când acești lăncieri dormeau pe jos, în casa unui țaran, **o bandă de național-țărăniști trimiși de la Craiova , de către dl fost ministru Potârcă, au dat foc casei.**

Dimineața, lăncieri în nesimțire, asfixiați, au fost duși la spitalul din Bâcleș.

[-----]

-**Gh.Cuza** : Iată două atitudini, două feluri de a înțelege lucrurile , care deschid prăpastie fără fund, între **moravurile dvs și moravurile noastre** . [-----] Evident că nu am putut stăpâni totdeauna , față de urgia deslănțuită de dvs, resentimentele atât de justificateale lăncierilor , dar, în general, am avut o comportare demnă, la înălțimea doctrinei și a concepției programului nostru , care e naționalist nu numai cu numele și profund creștin ,

în esența lui ideală. [-----] De pe urma contactului nostru cu masele , **aceste mase s-au trezit întru Cristos, Rege și Neam** . (**aplauze la PNC**) [-----]

-**Gh.Cuza** : Iată ce declară d-l Ghelmegeanu , într-o întrunire la Ismail, declarații reproduse din " *Gazeta Basarabiei* " (7 febr.) :

< Batalioanele de asalt , organizate de profitorii fascismului de dreapta,

le vor răspunde gărzile democratice ale frontului țărănimii din țara întreagă . >

Iar d-l Armand Călinescu, cu privire la lupta electorală din Mehedinți , pronunță în coloanele " *Adevărului* " (1 febr.) următoarele grave insulte și neadevăruri :

< Sunt în județ cca 400 de haimanale , mulți ucraineni din Bucovina, rusnaci din nordul Basarabiei și macedoneni din Carilater, cei mai mulți nu știu carte și nu vorbesc bine românește .

[---] Bande de asemenea indivizi capabili de crime , de tâlhării sau de simple furturi , se plimbă nesupărate în județ. De asemenea , toată drojdia orașului Severin a fost înrolată în aceste bande care umblă încolonate prin oraș . >

Mai departe, dl Armand Călinescu se substituie guvernului și arată că își va lua măsurile pe contul partidului său : **< Până ce ministrul nu va ordona evacuarea acestor haimanale, din județ, nu se va putea vorbi de aplicarea sinceră a legii**

.Și dacă dl Inculeț nu o va face la timp,

este neândoios că va trebui să o facem noi. > [-----]

Gh.Cuza / 27 febr.'36

▀ **Recapitulare.Concluzii .Pronostic.**

▀ **Înfrângerea partidelor " democratice " .**

[**LD : indiferent dacă a plăcut sau nu, indiferent de partea cui era adevărul, indiferent de justetea concepției sau programelor de partid, Gh Cuza a stabilit , totuși, un diagnostic destul de exact , și un pronostic care se va adeveri peste doar 2 ani , în nov. 1937**]

[-----]

" Adevărul este că noi ne adresăm astăzi maselor populare ,
peste barierele meschine de partid , cu glas profetic de redeșteptare ,
și nu cu mărunte chițibușuri politicianiste .
În țara noastră , astăzi , nici liberali , nici țărăniști , Țara poposește azi la răspântia hotărâtoare
ce-i izvorăște izvoarele regășirii ei (aplauze la PNC)
" Se trezesc din afundurile ancestrale , virtuțile și voiniciile fiilor neamului ,
care rup lanțurile împilării și alungă năluca opresantă a partidelor democratice. "
-I.Mihalache : Țara poate fi liniștită ; amatorii de dictatură
se plâng de 7 ore că au fost bătuți . (vii aplauze la PNT)
-Gh.Cuza : De la această tribună am venit să subliniem un lucru .
Nu noi am provocat violența și sângele vărsat al fraților noștri , ci dvs .
Ei bine , la violența dvs antiromânească și anticreștină ,
noi vom răspunde cu paloșul de foc al răzbinării arhanghelilor , cât de curând .
Așa să ne ajute Dumnezeu datinilor noastre milenare " (aplauze prelungite la PNC)
Gh.Cuza / 27 febr.'36
O.Goga , Gh.Cuza / 27 febr. '36

16.)Dir.grală a Poliției, Poliția de Siguranță, Informări , comentarii , 1935 / 1936

(Arhiva ISISP , fond V , ds. 226 ,227 , Direcția Generală a Poliției)
- Elena Lupescu / d-na Cernăianu / camarila - legături cu G de f / 1935 ? 1936 ?
- CZCodreanu - Al.Vaida -Voevod , 28 nov.'35
- CZCodreanu , Memoriu adresat Regelui , ? 1936 ;
- CZCodreanu- gral Cantacuzino , fricțiuni la "Totul pentru țară " , 2 ian '36
- G-ral Cantacuzino , scrisoare către Gavrilă Marinescu , 27 mart.'36
-CZCodreanu - g-ral Cantacuzino , discuții despre programul Gărzii , 6 apr. '36 ;
- "Cruciada românismului" - legăturile g-ral Rădescu -Stelesc , febr-apr. '36 ;
- Congresul de la Tg.Mureș , ? apr.'36
[LD Cu toată precauția , cu toată rezerva ; în orice caz , dacă asta sunt "dovezile " ,
foartă proastă impresie mi-a făcut Poliția de Siguranță !
Colorările pentru culoarea politică și alte semne , îmi aparțin]]

▣ Notă despre Elena Lupescu .

▣ "Camarila " ?

În serviciul de spionaj al Elenei Lupescu , loc de frunte ocupă d-na Cernăianu , vara ei , evreică
botezată , soția publicistului Codin Cernăianu .
În casa ei s-a ascuns CZCodreanu după asasinarea lui Duca .
În casa Cernăianu se pun la cale toate loviturile și combinațiile :
Aici s-a pus la cale asasinarea lui Nae Ionescu ;
De aici , ordine și sugestii către Garda de Fier , prin dactilogarafa Angela Drașcă ,
legionară de-a lui CZCodreanu ;
Dr. N Lupu trăește cu o rudă a Duduei și s-a întors în PNT ca să-l surpe dinăuntru ;
Mai lucrează pentru Duduia , Gabriel Marinescu și chestorul Vasile Parizianul ...
Pangal , Mirto , R.Franasovici , Jean Stoian -Băncuță (agent de disoluție în Partidul lui Averescu)
și diverse " doamne " , printre care : soțiile lui Octavian Goga , DRloanițescu .
(f. 3)
Duduia a fost căsătorită cu căpitanul Tâmpeanu ,
de care a divorțat pentru a ajunge cocotă .
A fost cununată de g-ral Eremia Grigorescu (care-l avea ca "jidan" de casă pe tatăl Elenei)
Pe probleme financiare , Duduia îl consultă pe Max Auschnit .
Duduia trăește în concubinaj cu Ernest Urdăreanu , prefectul Palatului ,
și se bucură de servilul concurs al poetului O.Goga .
Elena Lupescu 7 1935 -'36

▣ **CZCodreanu - Al.Vaida -Voevod , 28 nov.'35**

CZCodreanu a dat instrucțiuni legionarilor de a nu întrerupe legăturile cu Frontul Românesc , cu Vaida, **deși** acesta a încheiat cunoscutul acord cu Cuza -Goga.

< **Vaida ne-a fost totdeauna prieten , suntem convinși că ne va rămâne prieten . Binevoitor nouă ne este și dl Mirto.**> (f. 24)

▣ **CZCodreanu, Memoriu adresat Regelui și oamenilor politici ai țării,? 1936 ;**

[**LD Pare un facsimil de pe un ziar , din acest Memoriu] (f.61)**

Consideră că politica externă dusă de guvern este o politică " infamă " .

Cere ca ei să plătească cu capul pentru tot răul făcut.

< **II. Dacă noi, tineretul, vom fi puși în situația tragică de a intra într-un război alături de puterile bolșevismului [----]**

declarăm pe față că vom trage toți cu revolverele în cei ce ne-au adus acolo

[-----]

< **III .Nu există : Mică Înțelegere . nici Înțelegere Balcanică**

[-----]

< **IV: Discursul lui Mussolini este un răspuns sfâșietor de dureros pentru noi , la atitudinea de mare vrăjmășie și de mare uneltire , pe care politica noastră externă a avut-o față de Italia fascistă [-----]**

Nicolae Titulescu a făcut cea mai mare crimă față de viitorul Statului român. Noi am fost primul stat din lume care , ca cea de pe urmă slugă a iudaismului, ne-am reprezentat la ordinul acestuia să decretăm sancțiuni contra Italiei , într-un greu moment al istoriei sale

[-----] **Se mai miră cineva de ferocitatea discursului lui Mussolini ?**

[-----]

< **VI Toți trebuie să lupte pentru scoaterea politicii românești , interne și externe , de sub influența și comanda masoneriei, comunismului și iudaismului . >**

▣ **CZCodreanu- gral Cantacuzino , fricțiuni la "Totul pentru țară " , 2 ian '36**

S-au produs unele fricțiuni între CZC și G-ral Gh.Cantacuzino

(care s-a întors din Spania, supărat că nu i s-a încredințat comanda unei divizii , cum îi promisese Prat I Soutzo , ministrul Spaniei naționaliste la Buurești. .

Generalul a vrut să -i reproșeze ministrului, și CZCodreanu nu l-a lăsat .

CZC a redus atribuțiile ce le avea generalul la conducerea Legiunii Totul pentru Tară .

▣ **G-ral Cantacuzino , scrisoare către col.Gavrilă Marinescu (prefectul Poliției Capitalei) ,**

27 mart.'36

/ Au fost colegi , în tinerețe, la " Vânători " , unde era și Prințul Carol...

Gavrilă Marinescu s-a purtat " cavalereste" cu el , când a fost arestat în cazul atentatului Duca .

/ El este convins că G.M lucrează pentru Rege, și-i semnaleză că personalitatea Sa este mult **compromisă în țară , de jidani, bolșevici masoni.**

La acestea duc combinațiile " titulesciene - tătărăști "

sprijinite de Rege și de Gavrilă Marinescu .

/ Îi spune că lumea vorbește de marile sale afaceri, ; de camarilă ;

de măsurile contra Gărzii ;

/ Pledează pentru întoarcerea Reginei Elena.

/ Nu înțelege **balansarea lui Gavrilă Marinescu față de Garda de Fier .**

Îl îndeamnă la înțelegere .

▣ **CZCodreanu - g-ral Cantacuzino, discuții despre programul Gărzii, 6 apr.,'36 ;**

La 4 mart'36 , CZCodreanu a fost invitat la ferma G-ral Zizi Cantacuzino.

Printre altele, au hotărât ca în programul *Gărzii* să se mai prevadă :

" **Averile boierilor să fie împărțite familiilor sărace** " ,

dându-se ex moșia Rădulescu din com.Moșneni jud.Constanța ,
pe care o vor coloniza cu țărani săraci .

" **Li se va da să muncească atât cât pot, iar rezultatul muncii îl va lua Statul** ,

și lor li se va da în schimb tot ce le trebuie : îmbrăcăminte, hrană , mâinare bună, locuințe, copiii la școli, fără a avea drept la bani și proprietate ,

căci din moment ce statul le va da tot , ce le trebuie, nu mai au nevoie de bani .

Într-un cuvânt, suprimarea proprietății individuale,

Toate produsele să fie strânse și apoi distribuite de Stat .

În armată, să se introducă **uniformele Gărzii de Fier** ,

fără deosebire între general sau soldat , decât printr-un chipiu .

Pe evrei, nu-i vor alunga din țară, dar îi vor pune la muncă .

Celelate naționalități, dacă sunt pașnice... e bine.

▣ "**Cruciada românismului**" - legăturile g-ral Rădescu -Stelescu , febr-apr. '36 ;

7 febr.1936 :

Acum două săptămâni ,gral Rădescu (administrator delegat la tipografia " Apollo" , fostă "

Îndreptarea ") a încuviințat **tipărirea ziarului " Cruciada Românismului "** , la tipografia

Apollo .După o săptămână, Rădescu a numit pe **M.Stelescu director tehnic al tipografiei** .

Virgil Petrescu s-a supărat și s-a retras din admnistrație ,

până la reîntoarcerea în țară a gral- Averescu .

30 martie 1936 :

Ieri, 29 martie, la sediul din Calea Victoriei nr. 142, a avut loc o adunare publică

a **Asociației Cruciada Românismului** , prezidată de Alexandru Talex.

Cca 70 de participanți . M.Stelescu a vorbit despre **francmasonerie și oamenii de dreapta** .

A povesti cum și de ce a părăsit Garda de Fier ;

cum , **după asasinarea lui Duca, CZCodreanu s-a ascuns la d-na Cernăianu,**

care este evreică !

Apoi a vorbit de **masonerie care vrea să distrugă creștinismul** .

Printre masonii folosiți de " dreapta" : Goga, Vaida .

8 apr.1936

La 6 aprilie , s-a prezentat la primul procuror , Stelescu și Sergiu Leca ,

cerând o confruntare cu CZCodreanu și d-na Cernăianu ,

dacă se vrea să se facă lumină în asasinarea lui IG Duca .

Stelescu susține că asasinarea a fost premeditată de

CZCodreanu, Beza, Cantacuzino și Nae Ionescu .

9 apr.1936

Mihai Stelescu a trimis o **Circulară** ziarelor naționaliste în care a precizat :

1. Fosta Gardă de Fier a hotărât reînceperea activității teroriste ,

stabilită definitiv la Congresul de la Tg.Mureș ;

2. Printre primele victime , va fi șeful " Cruciadei Românismului " , M.Stelescu ;

3. Executorul lui va fi Gh,Furdui.

▣ **Congresul de la Tg.Mureș, ? apr.'36**

(Rev." Parlamentul Românesc " , 25 apr.'36)

La Congresul de la Tg.Mureș , a circula o **Listă de oameni poliici care urmează a fi asasinați**

Un tânăr legionar, Stroescu (Horezu-Vâlcea) s-a sinucis în timpul congresului .

Astfel de " sinucideri " s-au mai întâmplat !

Nimeni în România nu pregetă să-și ia întreaga răspundere a guvernării !

Nimeni nu renunță la "jerfa" de a governa această țară !
Fiecare , dar , mai ales , cei contra-indicați , vrea să ne ferească ! :
D.Cantacuzino " Trăznitul" ; DI Corneliu Codreanu , cel care l-a ucis pe Manciuc ,
Și zice-se , indirect , pe Duca !
În "Cruciada Românsului" , foarte jusre critici la adresa Gărzii ,
care acum ne oferă "Totul pentru Țară" .
M.Stelescu definește exact deosebirea dintre "revoluționarism" și "terorism" ,
și dă date concludente asupra "mişcării" prezumțioase a d-l "Căpitan" Zelinski Codreanu ,
Nae Ionescu, Malaxa și Zizi Trăznitul....

Vacanța parlamentară

Dir.grală a Poliției, Poliția de Siguranță, Informări , comentarii , 1935 / 1936
(Arhiva ISISP, fond V , ds. 226 , Direcția Generală a Poliției)

▣ Procesul lui CZCodreanu de la Galați ; echipele morții ... mai '36

Raportăm cu rezervă : Se spune că procesul lui Corneliu Zelea Codreanu de la Galați ,
s-a deschis pentru a pune la cale asasinarea sa.
Echipele morții (formate din cca 3.000 de membri , prin hotărârea de la Tg.Mureș)
vor intra , în acest caz, în funcțiune. Vom lua măsuri....

▣ Asasinarea lui Stelescu (Minister. de Interne , Inspect.Regional Poliție , Cernăuți , 28 iul.)

Asasinarea lui Stelescu a indignat opinia publică .
Legionarii, însă, aprobă metodele lui CZCodreanu.
" Mistica de care sunt stăpâniți legionarii demonstrează [----]
că ceea ce a creat Corneliu Codreanu , urmărind scopuri politice ,
nu este o organizație politică propriu -zisă ,
ci mai mult o sectă religioasă, cu caracter terorist .
Codreanu nu mai este considerat ca șef, ci ca un delegat al lui Dumnezeu ,
trimis să îndeparteze relele de care suferă Țara Românească "

17.) Victor Medrea , Crezul legionar și puterea, 10 mai '36

(Rev. " Parlamentul Românesc " , 10 mai 1936 , p. 15)
[Revista ține să menționeze că și-a păstrat obiectivitatea față de toate manifestările politice românești. De aceea , ca tribună parlamentară, dă spațiu tuturor ...]
Revista "Parlamentul Românesc" - tribună de neînfricată atitudine românească -
s-a ocupat cândva de noi , socotind că am năzui la conducerea României de azi,
contopind obiectivele noastre în practica democrată curentă.
Că am vrea noi , aceștia , cari suntem pentru regăsirea albiei noastre istorice ,
să obținem " puterea" - miraj dar și faliment .
" Legionarismul repudiază structural democratismul.
Și este explicabil această aversiune organică.
Democratismul , al cărui amurg se profilează tot mai accentuat,
se caracterizează prin negarea valorilor selecționate prin muncă și jertfă.
Democratismul care a substituit realizărilor care poartă pecetea specificului românesc
diatriba demagogică , ignorează cu rea credință învolverarea din adâncuri a maselor populare
sărăcite și silnicite , în favoarea unui electoralism în care

însăși tezaurul nostru de simțire și tradiție se terfeleşte.

"Legionarismul , concretizat în formula salutară Cruce, Tron și Națiune, se opune categoric încercărilor de disoluțiune socială, pe cari, fatalmente, actuala ipostază a democratismului nostru ideologic de import ar declanșa-o .

" Ne situăm deci, inițial, la antipozi [față de democrație] de atitudine și acțiune.

De o parte, cultivarea tuturor- fără deosebire de sex -

a celor care ar putea precipita venirea la " putere ",

de alta , refuzul de a accepta o moștenire care ar însemna o ghiulea de plumb,

la piciorul celor cari intră cadentat în istorie, cu vrerea de a crea un stat românesc nou.

" Un stat românesc , în care linia etică și istorică

să se împlătească în desăvârșită armonie cu linia socială.

" Un stat românesc , în care destinul nostru ca națiune , să aibă contur epopeic , așa cum ne stă mărturie cronologia.

" Un stat românesc , în care conștiința datoriiilor să se subordoneze ,

acelei false credințe că te naști bursier și mori pensionar,

fără a presta munca pe care o generație de desăvârșitori o cere

fiecăruia dintre acei care se cer integrați în disciplina rigidă a legionarismului primenitor de suflete și oțelilor de brațe.

Puterea ? Înseamnă, după cum știm, conjunctura dintre o ideologie politică

și momentul integrării ei într-o circumstanță favorabilă traducerii în fapt.

Integrarea aceasta este în funcție de practica pe care ți-ai ales-o -

" A onoarei - prin educația celor ce acceptă o disciplină salvatoare -

sau a "democrației" care liturghisește compromisul pentru a obține prin putere munificențe pentru clientela electorală.

" Legionarismul se identifică cu calea onoarei .

Legionarismul nu vrea și nici nu cere puterea.

Legionarismul pleacă de la premiza că : trebuie să facă educația unei generații legionare .

O generație legionară înseamnă un proces de organizare ,

ce nu se poate realiza decât în timp.

Dar timpul acesta ne stă înaintea , de oarece o revoluție legionară

nu poate fi socotită drept o ecrescență a unui moment de nemulțumire a unei clase,

ci materializarea dezideratelor ce frământă nația aceasta

vitreg îndepărtată de matca sa istorică.

Victor Medrea / 10 mai.'36

18.) **CZCodreanu , Ordin : corpul "Muncitorimea legionară" , 25 oct.'36**

" Muncitorul legionar " - Buletin informativ- 1 dec.'36

(Arh. ISISP, fond V , ds. Nr. 225 , f. 72)

Pe data de 25 oct. , la sfințirea troiței din Azuga, toți muncitorii legionari se constituiesc

în corp aparte : Muncitorimea legionară .

Ing.Gh.Clime - comandantul "Bunei Vestiri" - este numit șef al Muncitorimii legionare din întreaga țară.

" Celui ce va cere program , i se va spune că n-a înțeles nimic din ceasul vremii .

Să rămână deci deoparte .

Programul este : Să dăm tot ce avem [LD : !?] pentru neamul nostru , luptând din toate puterile împotriva tuturor aceluia ce-l fură , exploatează , dezonorează , amenințându-i existența . [-----]

În lupta noastră până acum, ați rătăcit pe sute de cărări piezișe și ați fost învinși .

[-----] Îmi asum răspunderea întreagă a celor ce vă spun acum :

De data aceasta veți birui sub semn legionar [-----]

Programul e trasat și fixat într-un cuvânt : ÎNVINGĂTORI !

Pe acesta îl opun tuturor programelor mincinoase , ticluite pe zeci de articole, cari vi se flutură și azi pe dinaintea ochilor stinși de foame .

București, 25 oct. 1936, CZCodreanu

19.) Asociația Prietenii Legionarilor , 27 oct.'36

(Arh. ISISP, [Corpul detectivilor] fond V , ds. Nr. 225 , f. 75)

Astăzi 27 oct. 1936, a luat ființă Asociația Prietenii Legionarilor .

Puncte directoare :

- / prietenii ajută material și moral pe legionari ;
- / sunt în afara organizației ;
- / nu se cunosc între ei ;
- / nu sunt cunoscuți nici de legionari ;
- / se vor aduna și cunoaște în ziua biruinței legionare ;

27 oct.'36

20.) CZCodreanu , Declarațiile ,5 nov. 1936 și 29 nov. 1937

(Cf. Horia Sima , Un manifest legionar prevestitor , 1 sept. 1940)

(Rev. " Parlamentul Românesc " , an XI, nr. 343- 344 , p. 6)

[LD : cu rezervele de rigoare , având în vedere apariția postumă .

În toamna '37 , se poate .Dar nu cred că este din toamna '36]

La 15 nov. 1936 și la 29 nov. 1937, Căpitanul Legionarilor ,

Corneliu Zelea Codreanu a declarat următoarele :

< Cerem ca Majestatea Voastră să pretindă tuturor celor ce conduc sau manifestă

părerii cu privire la politica externă a României ,

să declare că răspund cu capul pentru directivele pe care și le însușesc . >

< Așteptăm , de asemenea , același gest de mare curaj și cavalerism din partea Majestații

Voastre , în ceea ce privește linia regală de politică externă a României . >

< Nu există : Mica Înțelegere , nici Înțelegerea Balcanică , nici Liga Națiunilor .

Cine crede în acestea , dovedește că nu a înțeles nimic . >

< Față-n față stau numai două lumi . Sub presiunea lor , în clipa războiului ,

toate combinațiunile diplomatice se vor nărui ca niște castele de carton .

<Țara întreagă trebuie să se cutremure , să se înalțe și să înfrunte pe cei cari îi pregătesc

moartea . Toți cei ce se găsesc astăzi pe linia destinului și a istoriei naționale ,

au datoria să ceară și să impună scoaterea politicii românești , interne și externe ,

de sub comanda masoneriei , comunismului și iudaismului . >

< Este singura măsură salvatoare pentru viitorul neamului românesc . >

CZCodreanu / 5 nov.'36 ?

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

21.) Grigore Filipescu (P.Conservator) , discurs la Mesaj , Senat , 23 nov.'36

(DAD, MO 4, șed de luni, 23 nov.'36 , p. 20-25)

[LD : Foarte interesante opiniile lui Grigore Filipescu .

I se potrivea mai bine " Liga Vlad Țepeș " , având în vedere suportul moral doctrinar .

Dincolo de asta , însă , este o discrepanță între luciditatea analizei și fascinția "pacifismului "

Cele mai interesante , însă , mi se par avertismentele] Doc. integral la fișier P.Conservator II

[-----]

/ Politica externă :

- Agresiunea Italiei în Abisinia / Ineficiența Ligii Națiunilor /

- Axa Roma -Berlin ?! Hitler -Mussolini ?! : incompatibilități ;
- Regimul intern - politica externă a Statelor /
- Germania -URSS : evoluția relațiilor : 1922- 1936
- Italia -Urss : evoluția relațiilor : 1924 - 1936
- Polonia -URSS / România -Polonia -URSS /
- Alianțele nu țin seama de doctrine, de regimul politic / Avertisment /
- Partidele politice și politica externă / Avertismente /
- Partidul Conservator : rol educativ / Avertismente /

[-----]

" Coroana este un punct de sprijin pentru toți . Ea înseamnă ordine în Stat .

Evenimentele sângeroase ce se desfășoară la celălalt capăt al Europei , sunt un impresionant tablou al nenorocirilor ce pot lovi o țară , când într-un Stat nu mai există autoritate . [aluzie la Spania]

" De aceea, d-lor, oricare ar fi deosebirile noastre de vederi, oricum am privi problemele la ordinea zilei , oricum am judeca oamenii , devotamentul nostru pentru Tron rămâne același ."

[-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ Axa Roma - Berlin ?!

▣ Hitler - Mussolini ?!

În materie de politică externă , imponderabilul joacă un rol atât de covârșitor , încât este greu de afirmat că cutare cauză produce matematic cutare efect .
Putem totuși presupune că

dacă atitudinea guvernului Laval ar fi fost alta ,

dacă sancțiunile petroliere intrau în vigoare de la început,

dacă prestigiul Marii Britanii rămânea neatins la Berlin,

lovitura hitleriană de la 7 martie nu s-ar fi produs.

În orice caz, discursul d-lui Mussolini de la Milano ar fi fost rostit pe alt ton.

D-lor senatori, lumea trăește astăzi sub impresia câtorva credințe extrem de discutabile ce întrețin și întăresc haosul în care ne zbatem.

Prima ,este că Italia și Germania vor fi, în caz de conflagrație generală,în aceeași tabără !

Fără îndoială că Berlinul și Roma au un interes comun să acrediteze această legendă,

care , în anumite împrejurări, se transformă într-o adevărată sperietoare .

Raporturile dintre dl Mussolini și Hitler seamănă foarte mult cu legăturile

dintre Talleyrand și Fouché.[-----]

Între Berlin și Roma există un raport de forțe pe care ambele diplomații sunt veșnic preocupate să-l mențină constant .

Un război poate izbucni de pe urma metodelor folosite de Berlin și de Roma .

Este însă foarte greu de conceput ambele state în aceeași tabără beligerantă

Sunt multe șanse ca ceea ce s-a întâmplat în 1914, să se întâmple și astăzi .

Sperietoarea înțelegerii italo -germane și-a avut efectele .Ambele diplomații au înregistrat succese, exploatând aparentele unui acord desăvârșit . [-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ Regimul intern

▣ Politica externă

Al doilea paradox în care trăim este că anumite similitudini de doctrină stau la baza colaborării de mâine pe câmpul de luptă.

Politica externă a statelor este influențată în mică măsură de regimul lor intern.

Cruciadele pentru impunerea unei credințe aparțin domeniului istoric .

Se tot vorbește de aversiunea unor țări împotriva regimului comunist .

De sigur, d-lor, că nici Germania hitleristă , nici Italia mussoliniană ,
nu doresc înflorirea bolșevismului pe teritoriul lor .
De îndată ce se descoperă un cuib comunist în Germania sau Italia ,
el este stârpit , și cu drept cuvânt. Este interesant, totuși,
să ceretăm legăturile statelor care duc lupta împotriva comunismului cu Rusia Sovietică.
[-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ **Alianțele nu țin seama de doctrine .**

▣ **Avertismente .**

[LD : după argumentarea solidă a relațiilor internaționale privind URSS,
Filipescu trece la combaterea acelor voci " pro-Hitler " sau " pro-Mussolini "
(izvornd din anticomunismul lor declarat propagandistic) din România.]

" Eh, d-lor, în asemenea condiții , să nu ni se vorbească de o barieră morală
între Soviete și acele State care le sprijină sau le atacă ,
după cum le dictează înțelegerea totdeauna realistă
a intereselor lor economice sau politice .

În caz de război , statele se grupează după nevoile lor organice .
iar nu după doctrina regimului care le stăpânește . (aplauze , aprobări)
A enunța drept axiomă , imposibilitatea pentru Germania de a se înțelege cu Rusia ,
este un ridicol paradox.

Cancelarul Hitler a dat dovadă de prea mult realism ,
ca să ne lăsăm păcăliți de unele clișee care ameteșc atâtea minți.

Încă o dată, el și nu altul a declarat că acțiunea împotriva comunismului intern
nu poate influența politica externă, în special , față de state cu care Germania
este legată de interese comune.

Când aceste cuvinte au fost rostite cu ocazia ratificării unei convenții politice
cu Sovietele, socot că ele merită să fie supuse unei adânci cugetări
a conducătorilor opiniei noastre publice.

Fuehrerul are perfectă dreptate .

Păcăliți vor fi acei ce uită aceste cuvinte și se iau după aparențele înșelătoare
a propagandei duse de așa - ziii discipoli ai lui Hitler , în afară de Reich

De 13 ani , d-l Mussolini repetă că vrea să mute granițele noastre .

Totuși, adepții lui de la noi , în ciuda clarității cuvintelor rostite de dânsul ,
vor să ne dovedească că Ducele a înțeles absolut contrariul
de ceea ce a priceput toată lumea.

Și Germania și Italia și Polonia , pot fi alături de Ruși , ca și împotriva lor.

A baza întreaga noastră politică externă de o imposibilitate morală de conlucrare
a unora sau altora , ar fi să mergem în fața celor mai deceptii .

[-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ **Politica externă a României**

În rezumat, d-lor, cred că politica noastră externă trebuie să fie astăzi
ceea ce a fost și ieri.

Întărirea Micii Înțelegeri și a Antantei Balcanice ,
menținerea cinstită a celorlalte alianțe- în special alianța cu Franța -
raporturi de bună vecinătate cu Bulgaria și Rusia ,
oricât de străin este regimul ei de mentalitatea și sentimentele noastre .
Relații civilizate cu Ungaria , în măsura în care Budapesta le dorește .
Iată , d-lor , ce am crezut de datoria mea să aduc la tribuna Senatului .

[-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ Partidele politice și politica externă

▣ Avertisment

M-am străduit să fac abstracție de orice tendință de partid.

Conservator doctrinar, urând însă sectarismul,

adversar neîmpăcat al ideilor comuniste,

socot că acei ce lucrează cu mai multă râvnă pentru înscăunarea acestui regim în lume, sunt tocmai acei ce cred că-l combat cu mai multă înverșunare .

" Popoarele nu rezistă mult timp lozincii : < Mai bine tunuri , decât untură ! >

iar un nou război deslănțuit în lume,

nu poate însemna decât bolșevizarea generală a Europei.

Nici Anglia , nici Franța nu pot fi acuzate că doresc acest măcel .

Am căutat să vorbesc fără ură , pentru că ura este distrugătoare .

Tragicul sfârșit al ministrului de Interne francez , trebuie să fie o lecție

pentru semănătorii de violențe . [LD : dar asasinarea lui Duca ?!]

Nu e nevoie să trecem granița , pentru ca să vedem efectele violenței .

Într-o țară ca a noastră , unde nu există pedeapsa cu moartea,

există totuși pentru unii dreptul de a ucide .

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ Partidului Conservator

" Rolul Partidului Conservator la noi este mai presus de toate de a contribui la educarea maselor.

Ori cât de puțini am fi , vom spune țării ceea ce credem că este adevărul ,

fără a ne preocupa de modul în care cuvintele noastre

vor fi exploatare de făuritorii de legende .

Datoria noastră este de a arăta curaj.

Nici o amenințare , nici o calomnie - aflu că sunt franc -mason ! -

nici o condamnare la moarte , [aluzie la amenințările Gărzii de Fier]

nu mă va împiedica să spun țării sincera mea părere.

Demagogia de dreapta este, poate, și mai periculoasă ca cea de stânga,

pentru că oferă aparența sincerității .

Nealergând după putere , rămânem cu satisfacția

de a nu fi făcut nici o concesie de ordin moral " (apaluze prelungite în tot Senatul)

Grigore Filipescu / 23 nov.'36

22.) Virgil Madgearu (PNT) Comunicare : Cenzura; Regimul presei , 26 nov.'36

(DAD, MO 5, joi, 26 nov.'36, p. 55 - 58) Doc. integral : PNT,

[-----]

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

▣ Calomnierea și amenințările

▣ Cenzurarea apărării PNT

[LD : Madgearu nu spune lucrurilor pe nume ! Nu numește Garda !

Fără îndoială, au fost "jocuri" periculoase , unele complicități , echivocuri ,

pe care Inculț sau alții din guvernul PNL le-au practicat ,

pentru a contracara presiunile PNT de răsturnare a guvernului.

Dar stilul aluziv, evaziv , în care sunt prezentate ,sporește " misterele" și confuziile.

De aceea , este foarte greu de descălcit ițele .]

" D-lor deputați, acțiunea aceasta a mers mai departe .

Manifest legionar ?

PNȚ, imediat ce s-a închis Parlamentul, a fost pus într-o situație delicată. Unii dintre fruntașii partidului au fost condamnați la moarte la un congres, zis studentesc; [**Congresul de la Tg.Mureș**] și s-a răspândit apoi, sub cenzura d-lui Inculeț, în toate colțurile țării, **un Manifest** cuprinzând falsuri în ce privește atitudinea PNȚ față de problemele capitale ale țării (**aplauze pe băncile PNȚ**) și provocând confuzii morale, pe care PNȚ nu poate să le suporte. " Și atunci, d-lor deputați, PNȚ a încercat să respingă această pozițiune, în care-l aruncase, **cu concursul cenzurii d-lui Inculeț**, această grupare [!?] dovedită apoi - dacă este vorba să ne întemeiem pe însuși declarațiunile d-lui președinte de Consiliu de Miniștri - ca o formațiune " factice", sprijinită în toată dezvoltarea ei de către forța de guvern .

" PNȚ n-a reușit să pună la punct aceste chestiuni .Toate încercările sale, în oficiosul partidului, în repetate rânduri, **sunt zădărnice de cenzură**.

Cum d-lor deputați ? **Lași să se livreze asasinatului moral și poate și asasinatului fizic fruntașii unui partid politic**, care nu au absolut nimic ce să-și reproșeze din punct de vedere național, și nu îngădui ca ei să ia poziție, când se dovedește că d-ta, guvern, nu ești capabil ca să oprești prin cenzură apariția unor asemenea manifeste, care apar pe zidurile orașului, care se răspândesc în școlile superioare și chiar în licee, cu o profuziune uimitoare, pe care nici un partid politic nu ar putea să o facă, întâi, pentru că o asemenea acțiune de publicitate **este extrem de costisitoare**, și, în al doilea rând, pentru că presupune un zel al agenților cu totul neobișnuit, mai ales atunci **când agenții politici ai celorlalte partide, care răspândesc manifeste în care erau cuprinse numai idei de ordine,**

adeseori erau zădărniciți de către administrație și poliție ?! (**aplauze pe băncile PNȚ**)

Asasinarea lui Stelescu

D-lor deputați, se întâmplă un alt fapt grav : se asasinează pe patul de suferință un tânăr, fost parlamentar, în condițiuni uimitoare, asupra cărora nu este locul să mai insist aici. D-lor, am aici o colecție întreagă din "**Dreptatea**", oficiosul partidului nostru, **în care se vestejea faptul.** (**aplauze pe băncile PNȚ**)

Nu se poate ca să se întâmple un atentat politic de o asemenea gravitate, și să nu se îngăduie să se ia poziție pentru **a creia în opinia publică un curent sănătos, care să împiedice repetarea unor asemenea fapte.** (**aplauze pe băncile PNȚ**)

Ei bine, d-lor, cenzura a împiedicat tipărirea tuturor acestor articole !

În schimb, tot cenzura lasă să apară în ziarul "**Epoca**", al cărui director este dl Grigore Filipescu, **un atac îndreptat împotriva PNȚ, acuzându-l de lașitate, că nu a luat nici o atitudine în legătură cu acest atentat.**

Credeți dvs, domnilor, că această procedură este normală ?

Este admisibil ca un partid politic să fie supus oprobriului opiniei publice pentru **un act presupus că nu l-a săvârșit** și pe care acel partid politic, din primul moment, cu tot curajul, l-a săvârșit ?

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

▣ Gărzile de autoapărare

▣ Cenzurarea PNȚ

" Mai departe . **Față de atmosfera de crimă care se dezvoltă din ce în ce mai mult, față de informațiile tot mai numeroase cu privire la înarmarea unor anumite gărzi, la țelurile lor de asasinat, era normal ca PNȚ să se gândească la o autoapărare**, atunci când constase că **fusese lipsit nu numai de apărare în ce privește viața fruntașilor săi, dar fusese lipsit și de dreptul de a interveni el însuși în opinia publică, pentru ca prin răspunsurile lui clare și precise, să creeze o atmosferă sănătoasă, care să împiedice ca asemenea manifestațiuni să se producă.**

" Atunci , partidul nostru lansează un apel - nu-l voi citi - un apel în care arată care este situațiunea și prin care face un apel public la fonduri.

Fiecare partid politic are dreptul să facă apel public la fonduri, în anumite împrejurări din viața sa. Toate partidele au făcut , rând pe rând, asemenea apeluri la fonduri.

Cenzura taie complet apelul partidului nostru !

Asemenea atitudinii **condamnă definitiv un regim** , (aplauze prelungite la PNȚ)
pentru că este admisibilă o **cenzură provizorie** , pentru a face față unei anumite situațiuni, chiar și într-un regim democratic .

dar cenzura nu poate să se definitiveze , mai ales atunci când **pretextele de agitare a spiritului public nu se datoresc unor curente adânci ale maselor**,

ci se datoresc unor **manifestații politice** declarate chiar de președintele Consiliului , **având un caracter factice**. (aplauze prelungite la PNȚ)

Virgil Madgearu / 26 nov.'36

23.) **N.Iorga (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36**

(D.S. , MO 6 , șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

[LD : 8 iul 2003 : Nu am nici o dovadă , dar am impresia, aproape certitudinea, că discursul lui Iorga a fost un aranjament între cel puțin trei personaje :

Carol - Tătărașcu -Iorga.]

[Pe tot parcursul discursului, nimeni nu-l întrerupe, nimeni nu polemizează.

Deși spune că nu are talent de actor ... Iorga joacă teatru !

Va spune " niște puncte de vedere" , dar ... tot discursul a fost construit pentru concluzia finală : așteaptă de la Regele Carol să facă un guvern de "concentrare a valorilor" , după ce însă, își vor arde programele și steagurile de partid .

O spune clar, fără echivoc, îndemnându-l pe Rege să facă acel pas , pe care Carol II îl va și face peste un an și trei luni . Nu bătuse ceasul !

Doc. integral - fișier PND -III

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ "Democrația"

▣ " Paritizanii "

▣ "Electoratul "

[LD :Această introducere trebuie legată de concluzia finală .

Vorbește în *șarade*,dar se înțelege bine :

că se simte un neînțeles, pentru că gândește de la mare înălțime ;

că este însingurat, ca un înțelept , dar nu din cel senin, ci unul acrit de politică;

că a avut parte de ingraturități , că discipoliii l-au părăsit , datorită scăderilor lor ;

că nu are multe "*căciuli*" - adică voturi - dar nici nu-l interesează aceste căciuli .

că nu are multe "*capete*" - adică partizani - dar e mai bine, că se bat între ele;

că "*opinia publică*" - atâta câtă există- este manipulată de o presă zăpăcitoare ;]

" Prin urmare , cu metodă - aș zice chiar profesorală - să-mi dați voie să arăt aceste puncte de vedere , care sunt niște considerații personale ,

căci eu nu am pretenția de a reprezenta - cum se zice acum -

un important număr de căciuli. [votați]

În ce privește capetele [partizanii] , ele sunt așa de nestatornice ,

încât nu am ambițiunea de a aduna prea multe , ca să nu se bată unul cu altul .

Iar în ce privește căciulile , ele sunt bune iarna , și pot fi bune la multe lucruri, dar nu pot determina o situație politică .

" Cred chiar , în materie de numărătoare a căciulilor [votul universal]

-ceea ce înseamnă cea din urmă cucerire a democrației -

că ar fi foarte bine să nu mai ostenim oamenii , căci e păcat să fie luați de la locul lor , și ajunge o căciulă și bățul care o susține , ca să se facă o anume statistică , de care are voie să țină cine vrea , dar e bine să nu țină nimeni .
N.lorga / 27 nov.'36

▣ Îngrijorări ...

▣ Atmosferă ...

" Mă îndeamnă să vorbesc , deși nu este un lucru așa de plăcut pentru mine - plăcut pentru dvs , dacă vreți , care mă ascultați cu atâta prietenie , cu atâta interes , dar pentru mine , care am multe lucruri de făcut , nu este desigur lucrul cel mai indicat , cel mai plăcut - mă îndeamnă anumite lucruri :
mă îndeamnă , de sigur , și grija oamenilor care sunt neconținți îndemnați , zăpăciți , otrăviți , de o presă care cultivă uneori ura , și care se pare că nu-și dă seama de ceea ce înseamnă pentru o națiune atunci când ura ajunge în fundul tuturor sufletelor , căci așa se merge la împrejurări ca cele din Spania [război civil] , prin ura aceasta strecurată zi cu zi.
" Prin urmare , grija pentru opinia publică , otrăvită astfel , mă îndeamnă să spun câteva cuvinte , care , înainte de toate , au valoare foarte relativă , a unei complete nepărtiniri și a unei dezinteresări absolute . [-----]
N.lorga / 27 nov.'36

▣ Nu vă atingeți de Constituție !

" Nici guvernul , ca atare , nici guvernele care vor veni pe urmă , nici nimeni altcineva , oricare ar fi dorința lui de a face bine , să nu se atingă de această Constituție , care ne-a dat așezăminte cu care ne-am deprins , în care trăim destul de bine , care evită turburările adevărate , fiindcă ce vedem noi , defilările acestor steaguri , cu căciuli svârlite în aer , aceasta nu înseamnă nici pe departe turburare ; și să ne ferească Dumnezeu de turburările cele adevărate !
" Să ne păstrăm ce avem , să punem înăuntru suflet și moralitate , să nu facem așezăminte noi , care vor fi exact de aceeași valoare ca și cele vechi. " (aplauze , aprobări)
" Și eu am luat parte , atunci când s-a votat Constituția nouă , am luat parte la discutarea ei , în Camera Deputaților ...
[Mărturisire amară
pe atunci eram popular , de atunci m-am devalorizat , în ce privește sentimentele națiunii pentru mine ; ale mele pentru națiune sunt tot cele vechi , numai că nu ne întâlnim nici o dată la alegeri ; mă mulțumesc cu locul pe care-l am aici]
Dar eu atunci , în Cameră , n-am adus nici gaze asfixiante , și n-am spânzurat nici șobolani la anumite cluburi de pe Calea Victoriei [aluzie la PNT ? la LANC ?] , în credința naivă că mirosul de șobolan putred , adus de vânt , se va amesteca apoi cu mirosul din fiole și va împiedica revizuirea Constituției , care se poate face și cu concursul oamenilor politici care nu întrebuițează șobolani și fiole " (aplauze , ilaritate) [-----]
N.lorga / 27 nov.'36

▣ Liniște și ordine !

▣ Cumințirea lui CZCodreanu !

[LD : astfel acumula lorga " cartonașele " care se vor transforma în gloanțe , în 1940 . Aluziile lui , nu am îndoială , sunt făcute pe adresa turburătorilor , în general , dar cu trimitere spre CZCodreanu , în special . Persiflările lui , humorul caustic , se transformă în acuzare , și duc la recomandarea de soluții dratice .]
" Ce trebuia să faceți dvs , după angajamentele pe care le-ați luat ?
D-le președinte de Consiliu , d-lor miniștri , câți vă cunosc ,

ordinea aceasta este , înainte de toate , o ordine în spirite.

Toți jandarmii și toată poliția , poliția secretă și armata , **nu vă pot da liniștea de care țara are atâta nevoie**, până ce această liniște nu intră în spirite.

Dacă este cineva care nu poate fi convins să lase țara liniștită , nu este măsură destul de aspră care să nu trebuiască , imediat , cu orice risc personal , să fie luată , pentru ca omul acesta să nu poată să aibă o influență asupra țării .

(**aplauze puternice în Senat**) Ce însemnează ce vedem noi de câțeva vreme ?

Și rog să nu se supere nimeni . [-----]

" Dar în vremurile acestea , **sunt foarte mulți oameni care își închipuie că , în afară de viața obișnuită , în afară de normalitate - normalitatea disciplinată - în afară de supunerea omului fără experiență , către omul cu experiență , de supunerea tânărului față de bătrânul care a trecut prin ceea ce încă nu cunoaște tânărul , în afară de respectul legilor , în afară de respectarea tradițiunii , în afară de tot ce este mai solid , mai nobil , în trecutul nostru , se poate , printr-o învârtelă revoluționară , să se schimbe toate lucrurile .**

" Iată , de exemplu , pe cineva , care este un om fără nici o valoare , și pe care îl îmbraci într-un anumit fel , îi pui curele ,

îi strecoari în buzunare arme defensive sau ofensive - te întreb , împotriva cui ? -

îl înveți să defileze în fiecare duminică , îi cumperi mai multe steaguri , și iată armata care va crea o Românie nouă !

" Vă aduceți aminte că am discutat cu multe guverne această chestiune și am spus că nu este bine , și am adăos că

oamenii care se îmbracă așa cum nu trebuie ,

se cuvine a fi dezbrăcați , chiar cu riscul de a-i lăsa în pielea goală ,

fiindcă în România există **numai un steag și numai o armată ,**

și în România nu poate să defileze **decât această armată "**

(**aplauze prelungite și îndelung repetate , în Senat**)

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Psihoză belicoasă

▣ Moda manifestațiilor

" Evident , în primul rând - putea face socoteala pe trei ani , fiindcă ne apropiem de scadență - în primul rând era acea **restabilire a ordinii în țară .**

Duca , Dumnezeu să-l ierte , mi-a făgăduit aceasta .

Nu a trăit destul ca s-o facă , și nici nu știu dacă o putea face.

Ați venit apoi dvs [Tătărașcu] , d-le președinte al Consiliului , și ați încercat să o faceți

de atâtea ori - chiar în urmă cu câteva săptămâni a apărut un nou decret -

dar cu ce rezultate ? Sunteți siliți să așezați o defilare în cutare duminică ,

și altă defilare în duminica următoare ,

pentru ca Bucureștii să nu fie teatrul unui adevărat război .

unul să svârle cu căciula în fața celuilalt ,

și **celălalt** să ia căciula și să o svârle , ca răzbunare , în capul primului

- căciula cu tot ce cuprinde , în afară de capul pe care îl acoperă . [-----]

Și aceasta urmează din săptămână în săptămână , din lună în lună .

Noi nu am avut vacanță . Noi nu am putut să avem liniște .

Câte două-trei întruniri în fiecare sărbătoare ! Toate națiunile participă ! [-----]

" **Lucruri de operetă , din care picură , din când în când , sânge .**

Și acest lucru nu trebuie !

Dar veți zice : *<Altfel , ce bucluc , și persoana ministrului nu este asigurată ! >*

Dar cine mai este asigurată în momentul de față ?

Ce persoane , ce clasă , ce Stat , ce națiune ?

Este o vreme de război : *bellum omnium contra omnes* !

Cine are autoritate trebuie să exercite această autoritate .

Aceasta nu s-a făcut ! " [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Educație spirituală !

▣ Școala, presa, cultura

[LD : recunosc cu modestie că nu înțeleg pe care literatură era supărat Iorga. Recunosc, cu prejudecată , că este posibil ca , în materie de literatură, Iorga să fi fost un tradiționalist etc etc... Pe mine mă interesează aspectul politic , educațional, pe care el îl extrăgea , transformându-l în argument de destrămarea sufletească]

" Dar în domeniul celălalt , al spiritelor ? Dar până la strigătul meu de alarmă , care v-a arătat ce cărți se citesc în școală, ce cărți se recomandă , **bolșevismul cel mai descreerat și de caracterul pornografic cel mai dezgustător,** aceasta era literatura tinerii generații .[-----]

Mai toți reprezentanții literaturii descreerate , fac parte din corpul didactic.

D-le ministru de Instrucție [dr.Angelescu] dvs nu trebuie să vă lăsați impresionat **de gura spurcată care , îndată ce o atinge cineva , se deschide și împrășcă înjurături .**

Eu sunt unul din oamenii care am primit mai multe injurii, și , cum vedeți, nu au avut nici un fel de influență asupra sănătății mele (**ilaritate**)

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Efectul propagandei extremiste

▣ Măsuri de ordine .

" Prin urmare , prindeți de piept această primejdie, **fiindcă acei care participă la anumite manifestații , acei care sunt capabili de anumite gesturi nesocotite, mergând până la crimă, tovărășiile acelea de copii asasini,** pe care i-a curățat în ultimul timp justiția , **vin dintr-o stare de spirit nenorocită.**

" Până la măsurile pe care le-a luat acum câteva zile dl luca [ministr.Interne] , se vindeau între muncitori două feluri de broșuri : **o broșură verde și o broșură roșie.**

În broșura verde , un articol , zece, care zice : < sfărâmați orice împotrivire !>

Iar broșura roșie , era împodobită cu semnul ciocanului și a secerii .

[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ " Deplinele puteri " - da !

▣ " Răspunderea ministerială " - nu !

" S-au cerut și anumite **libertăți excepționale** pentru ca , în timpul vacanței , să se poată face lucrurile cele mai mari . Lucrurile mari nu s-au făcut .

De altminteri, părerea mea este că , și fără o autorizație a Parlamentului , găsindu-se în fața unei primejdii pentru țară,

un guvern trebuie să meargă până la capăt ,

chiar cu riscul de a se prezenta la Curtea de Casație .[-----]

Cel care guvernează trebuie **să aibă întreaga putere de guvernare ,**

iar nu cu nu știu câți supraveghetori , cu nu știu câte articole în buzunar .

Astăzi guvernez , mâine cad și mă târâște cu jandarmii înaintea judecătorului suprem de la Casație .Toate lucrurile acestea le lăsați ca moștenire urmașilor .

[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Echipa ministerială

▣ Calitatea guvernării

" Acestea sunt deficiențe care ies din socoteala onestă pe care o fac guvernării dvs.
Dar înseamnă oare aceasta că sunteți inferiori predecesorilor ?
Ferească Dumnezeu ! Eu vă cred superiori celor pe care i-ați înlocuit [**gub.PNT**]
și superiori unora din cei care vor să vă înlocuiască [**PNC ? PNT ? Garda ?**]
(**Aplauze puternice pe băncile majorității**) și ca partid, și individual , mai cu seamă individual,
căci să ne ferească Dumnezeu de tot felul de oameni ,
dar de oamenii care se exagerează pe ei, și care **cred că au geniu** ,
mai ales de aceia să ne ferească Dumnezeu !
Sunt **oameni bolnavi** , care au nevoie de o **cură de liniște**
sau de o **energică frecțiune** pentru a-și reveni în fire.

[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Ministerul de Interne

[**Inculeț / Luca**]

[**LD : scurt, sec și fără echivoc : un minister care aproape nu exista , care trebuia creat !**]

" La Interne sunt **grajdurile lui Augias** , pe care le poate curăța ,
cu fonduri secrete cu tot, numai un ministru bine asigurat de la început,
care să fie așa **încât să terorizeze pe toată lumea ;**
numai acela poate **să vie cu măturoidul cel mare** ,
ca să facă să iasă pe uși și ferestre
toți paraziții încuibăți de atâta vreme într-un minister ,
care , o spun din experiență, **aproape nu există.**
" Adevăratul ministru de Interne **trebuie creat de acum înainte** ,
ministerul funcționarilor devotați, bine pregătiți,
care să lucreze ca o mașină perfectă , cum funcționează o ghilotină .
Cine bagă acolo degetul, capul, să ajungă degetul ori capul tăiat , în paner , imediat .
Așa se guvernează în timpurile de azi o țară.

[-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Politica externă

[**Titulescu / Antonescu**]

" Și acum, după ce am semnalat lucrurile bune care s-au îndeplinit,
să-mi dați voie să mă gândesc puțin și la **felul cum ați înțeles dvs politica externă a țării.**
" **Întâiu, baza pe care v-ați pus, baza aceasta era bună.**
Dvs nu ați venit , spunând în opoziție : **să avem alți aliați.**
Ce nenorocire să-și închipuie cineva că aliații se schimbă așa ca rufele !
Am avut aliați până la un momet, ne-au dat ceva, și , din moment ce ne-au dat,
ce să ne mai gândim la ei ? Aliatul care ne-a dat și-a făcut datoria !
Te gândești la un altul, care nu ți-a dat nimic .Să ferească Dumnezeu să ajungem acolo
de **să nu mai creadă nimeni în cuvântul României !** [-----]
Ce ? Am ajuns acolo **încât să avem o politică externă a fiecăruia ?**
Dacă sunt 25 de partide, fiecare să-și dozeze un alt fel de politică a României ?
Dar se poate ? Dar politica asta presupune și anumite socoteli militare .
Cum poți să crezi d-ta - nu am văzut noi în timpul marelui război ce a însemnat schimbarea de
front , în ce privește politica externă ?
Cum poți să crezi că legăturile făcute într-o anumită direcție ,
pot fi înlocuite îndată cu legături **în direcția cealaltă ?**
Ce absurditate ! Ce lipsă completă de orișice simț practic ,
precum și ce lipsă de orice simț de demnitate și de oricare sentiment de onoare ,
iar poporul acesta trăește de secole **cu sentimentul onoarei**
și cu **sentimentul cuvântului dat** . [-----]

N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Partidul - Programul - Partizanii

▣ Inutilitatea partidelor politice

▣ Guvern de concentrare ...

[LD : inutilitatea partidelor politice . Nu era ceva nou la Iorga .Cu același gând acceptase guvernarea în 1931. Și de data asta , a pornit cu acest gând expunerea sa .]

" Și acum după ce am isprăvit aceste considerațiuni , pe care bunăvoința dvs le-a făcut mai lungi decât doream, vin la concluzia pe care v-am făgăduit-o de la început , zicând că poate o întrevedeți.Din ceea ce am spus se vede

că programul , cu toată bunăvoința, rămâne fără urmări.

că făgădueli nu este bine să se facă fiindcă așa este vremea , de se pot evapora pe drum ;

că partidul nu mai este ce a fost odinioară ;

că orice se începe în numele partidului , trezește în societatea însăși foarte puțină dispoziție în a te urma , iar cu cât se vede mai puțin partidul, cu atât milioanele de oameni se grupează în jurul d-tale.

" Vechea concepție de la 1870, 1880, 1890, concepția aceasta

că este bine să înscrii câți mai mulți oameni în partidul d-tale ,

nu a fost nici o dată întemeiată , iar astăzi este și ridicolă și rău făcătoare .

[-----]

Nu ! Binele astăzi , în orișice lume, în orișice societate ,

se face prin oameni prin oameni muncitori și prin oameni de treabă

și , dacă este vorba să sprijini o societate de oameni de muncă și oameni de treabă,

atunci nu mai trecem prin tot felul de comotii la schimbarea guvernului,

nu mai este schimbarea , o revoluție, ci este o nouă grupare a forțelor ,

care pot lucra și mai departe pentru binele țării.

" Eu aștept de la înțelepciunea lui Carol al II-lea această hotărâre :

strângerea împreună, pe baza nu a unui program ,

ci a unui număr de puncte de înfăptuit imediat ,

a tuturor oamenilor care reprezintă o valoare în această țară.

" Dar , înainte de aceasta , să se ducă să-și ardă programele și steagurile ! "

(aplauze prelungite) [LD : ce zici de aplauzele astea într-un parlament al partidelor , când li se anunță condamnarea la arderea pe rug ?!]

N.Iorga / 27 nov.'36

24.) M.Manolescu (Liga Național-Corporatistă), discurs la Mesaj, Senat, 27 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de vineri, 27 nov.'36, pag. 87- 94)

[LD : Ședința este condusă de vicepreșed. C.Alimănișteanu .

În stenograme, la senatori se trece totdeauna și titlul academic sau didactic.

Manoilescu vorbește la ora 6 seara, în fața unui Senat obosit , după cuvântarea lui Iorga.

Întregul discurs este construit ca o pledoarie- avertisment pentru Senat

- dar mai ales Carol al II-lea - ca să se țină seama de generația tânără, de "elită" , "neliniștită" , "naționalistă" privind opțiunile, dezideratele, forța și dreptul de a decide soarta României prezente și viitoare.

Discursul este important din mai multe p.d.v. : cuprinde mărturisiri inedite privind acțiunile

diplomatice în care el a fost implicat ; personalități pe care el le-a frecventat - Hitler, Mussolini,

Ciano, Rosenberg, Litvinov , ș.a. ; dar , mai ales (deși nu o spune) -

asumarea rolului de "coagulator" , de " mentor" , de " eminență cenușie"

peșurii curentului naționalist de dreapta . O compoziție în care analiza , deseori strălucită ,

se îmbină cu o demagogie naționalistă , când romantic-parabolică , când agresivă , dar consecvent vindicativă.] Doc.integral - fișier Corporatism II

A. Politica internă a României

/ Generațiile : g. " facerii" - a războiului, a unificării, a elevilor lui Iorga ;

g. " prefacerii" - neliniștită , de elită,

/ Gândul regal : unirea sufletească a generațiilor /

/ Prăpastia dintre generații / Răspunderea clasei conducătoare / Dreptul tineretului /

/ Guvernul Tătărăscu / Ministrul Inculeț : relaxarea represiunii tineretului /

/ Dreapta naționalistă = comoara de idealism a 3 generații /

Mișcarea naționalistă = mișcare a spiritului tânăr. /

/ Figuri emblematice ale naționalismului românesc :

AlVaida -Voevod - ACCuza - O.Goga - CZCodreanu

/ Concluzie : lumea " veche" *veresus* generațiile naționaliste/

B. Politica externă a României : erori, miopii, greșeli, consecințe , soluții

/ Dezideratele și drepturile generației tinere privind politica externă /

/ Liga Națiunilor ! / securiatetea colectivă ! / garantarea granițelor ! /

/Relațiile cu Germania : bunele intenții germane ; greșelile românești /

/Relațiile cu Italia : greșelile lui Mussolini; greșelile românești ; /

/ Relațiile cu Rusia Sovietică / experiența istorică : 3 trădări ! /

Axioma tinerii generații : nici într-un caz alianță cu Rusia ! /

[-----]

prof.M. Manoilescu - prof.N.Iorga / 27 nov.'36

▣ **Generația " facerii " = elevii lui Iorga**

▣ **Generația "prefacerii" = generație de elită**

[LD : Nu pot să-mi reprim o senzație de ireal ,de frumusețe de gând sau de zădărnicie, când citesc (ascult) aceste pagini, gândindu-mă la destinul acestor generații , dintr-o epocă pe care ei o deplângeau - într-un fel sau altul - iar generația noastră , după cel de-al doilea război mondial, a considerat-o " de aur" !

Ce este de învățat de la ei ?! Ce filozofii de viață ?! Ce doctrine ?! Ce programe ?!]

" D-le președinte, d-lor senatori, jocul întâmplării m-a pus din nou la o grea încercare

Sunt obligat să vorbesc la ora 6 și jumătate, în fața unui Senat obosit și - culmea nenorocului ! - să vorbesc după d- l profesor Iorga.

Generația "războiului " ...

" Acest sacrificiu vrea parcă să simbolizeze sacrificiul la care a fost condamnată de multă vreme generația întreagă a aceluia care suntem sau ne putem considera drept elevi, din preajma războiului, ai d-lui profesor Iorga.

"Fiecare generație își are drepturile ei.

Numai generația noastră nu și le-a avut pe ale sale.

Ea a fost strivită de marea personalitate a d-lui profesor Iorga .

Ea nu a reușit să se afirme nici printr-o mare individualitate și nici printr-o credință , care să o deosebească hotărît de înaintașii săi.

" În chip paradoxal, s-ar putea spune că generația noastră nu a existat nici o dată.

Fiindcă o generație există numai în măsura în care reușește

să se diferențieze de predecesori.

Lorzii englezi și țărani români nu cunosc generații .

fiindcă succesiunea din tată în fiu nu schimbă nici o dată

nimic din natura și din concepția de viață a acestor pături sociale.

" Noi, elevii de re vremuri ai d-lui prof.Iorga, ne putem numi generația facerii ,

Inspirându-ne în acest nume din titlul frumos pe care regele Eugen Goga

l-a dat unui roman al său " *Cartea Facerii* "

Generația neliniștită .

"Dar după noi ? După noi vine o altă generație , aceea a elevilor noștri ,

d-le profesor Iorga. Ea vrea să fie generația prefacerii .

Ea vrea să scrie o nouă carte , aceea a prefacerii .

Ori, această generație se deosebește și de noi și - vai ! - și de dvs , dle prof.lorga .
Ea se înstrăinează și se depărtează de înaintași și își afirmă drepturile sale .
Tinerii de astăzi au visurile lor , au idealurile lor , au concepțiile lor despre viață,
au nebuniile lor, și-și reclamă chiar și dreptul la inconsecvențele lor.

-D-l prof. Nicolae lorga : " Atunci este generația desfacerii "

-Dl.prof.Manoilescu :_Eu nu cred acest lucru, dle profesor , și de aceea îmi îngădui
să mă opresc puțin asupra acestui punct , care are foarte mare legătură cu Mesajul
Deosebirea cea mare între generația noastră , a celor care am făcut războiul,
și această generație tânără, este întâiu, în atitudinea față de soartă.

" Noi, pe care anii 1914-1916 ne-au găsit adolescenți sau oameni întregi,
am fost puși de soartă în fața unei probleme , am căutat să răspundem misiunii
pe care ne-o dădea epoca noastră , dar n-am făcut decât să urmăm o inițiativă
care aparținea destinului însăși ,

pe când generația de astăzi, într-o țară întregită, liniștită, și sub anumite aparențe strict juridice
normală, e altfel. Ea se zburcă, ea își pune probleme, ea apucă cu mâinile porțile cerului și le
zguduie .Ea este frământată de o nobilă nemulțumire și
ia singură inițiativa de a schimba destinele acestei țări.

Oricât am vrea să fim de neîngăduitori , trebuie să recunoaștem
frumusețea etică a unei asemenea atitudini , trebuie să recunoaștem că
această nobilă neliniște caracterizează o generație de elită."

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Gândul regal : unirea sufletească

[LD : s-a spart vraja ? Ce ascundeau cuvintele regale ?

Ce ascundeau cuvintele lui Manoilescu ?

Din partea Regelui, să fi fost ambiția de putere directă, care îl va duce la dictatură?

Din partea lui Manoilescu , să fi fost răspunsul oportunistului care migrase de la un partid
la altul , își dăduse concursul la prima încercare a "guvernului de tehnicieni " ,
iar acum nu ar mai fi avut altă șansă decât să intre în grațiile regale ?!

Din fiecare câte ceva, și un gând nespus: parcă dorința de a fi un " Hitler" sau " Mussolini"
în politica românească. Va trebui să dau un răspuns la aceste ipoteze .

Deocamdată , însă , suntem în nov.'36, și Manoilescu vorbește când ca un
"senator responsabil" , când ca un "bunic sfătos ",când ca un "înțelept vizionar" ,
când ca un "agitator revoluționar"]

" De ce , d-lor senatori, vorbesc de la început de tineret ?

Fiindcă un pasaj din cuvintele regale - și zic din "cuvintele regale" ,
iar nu cea parte a Mesajului despre care și d-l lorga spunea că este de competența
exclusivă a guvernului - spune : < Chemarea Mea se ridică peste frământările de o clipă
, pentru a cere ,în fața dificultăților și a amenințărilor ,
unirea și solidarizarea tuturor sufletelor > Iar după aceea :

<Toate forțele neamului nostru sunt chemate la această unire. >

" În gândul acesta regal , bine interpretat , nu este vorba de unirea superficială și restrânsă
a forțelor politice , nu este vorba de un mic aranjament în familie,
asemănător cu acele combinațiuni parlamentare care , în liberalismul clasic,
au reușit să dea majorități și să îngăduie guverne sprijinite pe ele.
Este vorba de ceva mai larg , și de ceva mai adânc, este vorba de a chema
la o mare împăcare toate sufletele și, mai ales, sufletele tinere.

" Nu este vorba , dacă îmi îngăduiți această expresiune pur tehnică,
de o integrare orizontală în sânul generației care stăpânește astăzi țara,
ci o integrare verticală , care să cuprindă toate generațiunile
cu răspundere de viitorul acestei țări . Așa înțeleg unii dintre noi apelul regal. "

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Prăpastia dintre generații

▣ Rolul clasei conducătoare

[LD : Manoilescu foarte preocupat de tânăra generație ! Oare această tânăra generație era omogenă ? Oare la care fragment al ei se referea ?

Impresia mea este că el se referea la tineretul "neliniștit", și cum nu cred că se gândea la cel de "stânga", nici la cel ce evolua în simpatiile partidelor democratice, aceasta mă face să cred că se gândea la tineretul extremist de dreapta .]

" Căci problema cea mare a României de astăzi, este de a înlătura cu orice preț o prăpastie care tinde să se sape între generația conducătoare și între generația în ascensiune.

" Dacă pe tinerii de astăzi nu-i înțelegem , dacă ei nu ne înțeleg pe noi, atunci sfâșiem și distrugem România.

" Aceste cuvinte este bine să se spună mai ales aici în Senat , fiindcă Senatul reprezintă prin vârsta și experiența membrilor săi, îngăduința, comprehensiunea sufletească, bunătatea . Când părinții se ceartă cu copiii , nimeni nu este mai potrivit să-i împace decât bunicii , oricât ar fi de puțin plăcut , pentru mulți dintre d-nii senatori , să-și aducă aminte că sunt bunici !

Desigur că acest rol plin de omenesc și de poezie , nu poate fi refuzat de inima domniilor lor.

" D-lor senatori, nu există decât o singură mare problemă și o singură mare primejdie în această țară , anume ca , prin politica sa înăuntru [?!?] , sau prin politica sa în afară [?!?] , Statul să producă o ruptură între el însuși și generațiile noi. [-----]

" Unitatea sufletească a neamului este singura sursă de putere [-----]

Un popor moare numai dintr-o prăpastie deschisă între stat și tineret

Așa a murit țarismul , printr-un prelungut divorț sufletească între stat și generațiile noi. "

M. Manoilescu- N.Iorga / 27 nov.'36

▣ Ministrul de Interne Inculeț

▣ Relaxarea represiunii .

" Dl profesor Iorga îi aduce acestui guvern o învinuire din ceea ce alți români îi fac un merit : lipsa de energie.

Mi se pare că politica urmată de guvernul liberal , și în special ministrul de Interne, de doi ani încoace, a fost o politică de înțelepciune și de prudență .

În special actualului vicepreședinte al Consiliului și ministru de Interne ,

în concediu - d.Inculeț - i se cuvin anumite recunoașteri , pentru că ,

dacă este vorba de represiune , apoi represiune poate face orice nătâng.

-prof.N.Iorga : Credeți dvs. Au fost nătângi atâția și n-au putut-o face

Dar eu n-am cerut represiune. Vă înșelați. Am cerut o astfel de administrație ,

încât anumite scene să nu se poată produce.

Fiindcă represiunile înseamnă că ai lăsat să meargă o mișcare până la un moment ,

și pe urmă te năpustești asupra ei ; o administrație înțeleaptă face așa

ca aceste demonstrații să nu se poată produce .

Vedeți, una este să împiedici cu violență , și altceva să previi cu prudență .

Să nu faceți din mine adversarul partizanilor care au dorința de a se îmbrăca

în uniformă .Sunt mijloace pe care le-am întrebuințat și eu ,

dar care n-au îngăduit pe vremea mea,să se petreacă astfel de lucruri.

-prof.Manoilescu : Recunosc că ceea ce spuneți acum ,

nuanțează ceea ce ați afirmat adineaori.

-Iorga : Aveți aerul că mă desemnați vindectei .Veți veni să mă apărați !

-prof.Manoilescu : Nu va fi nevoie , căci cred că nu s-a născut în Țara Românească

un om așa de rău , încât , chiar într-o clipă de nebunie , să se poată îndrepta

cu un ochi dușmănos , față de d-l profesor Iorga . "[-----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Rotativa guvernamentală : PNL/ PNȚ ?

▣ Dezideratele mișcărilor "naționaliste "

[LD : la Manoilescu toate considerațiile sunt trecute prin prisma dezideratelor " generației tinere" , pe care o numește când " neliniștită" , când " naționalistă" , dar care are ca principal țel , demolarea vechiului sistem]

[-----]

" Dar d-lor senatori, cu toate aceste rezultate , un lucru rămâne adevărat , un lucru pe care d-l profesor Iorga l-a exprimat în cuvinte foarte delicate :

Țara nu este animată , țara nu se găsește în avânt,

în ce privește desfășurarea forțelor sale de realizare ;

țara nu se găsește nici în starea aceea , pe care un dictator al lumii a denumit-o așa de frumos , de tensiune ideală, într-o stare de încordare a puterilor sale sufletești

și de încredere în forțele proprii. Țara trăește în mediocritate

Și de aceasta suferă, în primul rând, generația tânără .

Tineretul vrea mai mult pentru țara lui ;

și acei dintre noi care cunosc mai de aproape tineretul , știu că

el poate găsi mai mult , decât să se încadreze în ritmul actual al dezvoltării României ."

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ "Dreapta naționalistă " = comoara de idealism a 3 generații

▣ Mișcările naționaliste = mișcări de tineret

[LD : o mai directă și o mai clară opțiune la "dreapta naționalistă" nu a mai exprimat nimeni. Este noul crez îmbrățișat de Manoilescu.Și așa cum o face în cazul lui Vaida, Cuza , Goga ,Codreanu, același merit de " tinerețe spirituală " și-o adjudecă , implicit .]

" Căci, d-lor senatori, ce sunt mișcările noastre naționaliste , toate ?

Sunt mișcări de tineret .

Nu importă că la conducerea unora dintre ele sunt oameni așa de venerabili

ca d-nii Cuza sau Vaida. Acestea ar putea fi o dovadă mai mult că ele sunt mișcări ale tineretului Fiindcă, vedeți dvs - și această teorie ar trebui să fie agreabilă într-un Senat -

tinerețea nu este o fază oarecare din dezvoltarea biologică a individualității omenești :

tinerețea este o atitudine sufletească .

Există oameni al căror suflet plin de generozitate și de avânt , rămâne totdeauna tânăr.

Generozitatea și avântul sunt tinerești , după cum egoismul și prudența sunt bătrânești .

Și atunci, ceea ce se numește astăzi cu un cuvânt foarte impropriu "dreapta naționalistă" , această dreaptă cuprinde comoara de idealism a trei generații .

De aceea crede tineretul întrânsa "

▣ Al.Vaida -Voievod ▣ A.C.Cuza ▣ Octavian Goga

[-----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Corneliu Codreanu

" Și ca să fiu complet , voi vorbi cu franchețea mea de totdeauna și despre un altul.

Este omul despre care nu se vorbește , omul despre care nu se poate vorbi, comandantul Legionarilor, Corneliu Codreanu.

" Eu sunt un om și un profesor, care îmi plec de multe ori urechea asupra pieptului celor tineri și ascult cum le zvâcnește inima.

" Nu vă puteți închipui dvs, d-lor senatori, ce rezonanță adâncă și durabilă reprezintă pentru inima tineretului românesc de astăzi , omul pe care l-am numit .

" Nu voim să aprobăm și nu voim să dezaprobatăm , cel puțin aici și cel puțin în această clipă , dar nu putem să nesocotim , în configurația politică și sufletească a României , ceea ce el reprezintă.

" D-lor senatori, nu vă mirați că vorbesc cu atâta siguranță și din cel din urmă punct .

Nu este pentru prima dată când mă găsesc într-o mare incomprehenșiune

față de Partidul Liberal. Vedeți, vorbesc cu oarecare îndrăzneală :

de o parte, un mare partid, de altă parte , ceea ce francezii numesc : **" un călăreț singur" .**

" Ei bine, totuși, în trecut, s-au mai întâmplat întâlniri între marele partid și **acest călăreț singur**. Și în aceste întâlniri , s-a văzut , de nimeni nu îi era mai frică Partidului Liberal , **decât de acest călăreț zvăpăiat, care alerga spre căile ce duc spre orizont, căutând să descifreze înțelesul vremurilor ce vor să vină.**"

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Concluzie

▣ Partidele " vechi" versus tineretul naționalist

" Sunt lucruri de care , de sigur, astăzi nu vă face plăcere să vă amintiți.

Dar dacă le-am amintit o clipă, este numai pentru a scoate o concluzie :

nu m-ați crezut atunci, credeți-mă măcar astăzi !

" Va veni o vreme , foarte curând, când vă veți aduce aminte de aceste vorbe .

Tineretul învățat și viteaz al țării acesteia, tineretul cel mai bun al țării,

este definitiv pierdut pentru vechile partide politice ale țării ;

el nu merge astăzi către ele, și ceea ce este nou,

nu va mai merge nici mâine , când va ajunge la maturitate .

În zădar îi veți aștepta pe acești tineri cu masa întinsă ;

ei vor refuza fotoliile ministeriale și vor prefera băncile de piatră ale închisorilor .

Partidele cele vechi vor ajunge să sece , ca acele bălți spre care de multă vreme nu se mai îndreaptă apa vie a izvoarelor ; și cu cât va trece vremea, cu atât apa bălții se va face mai înăcrăită , mai amară și mai otrăvicioasă.

" Ați lucrat prea mult cu **suflete de ceară** ,

ca să mai puteți crede că **există și suflete de fier.**"

[-----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Politica externă

[LD : o pledoarie argumentată despre necesitatea strângerii relațiilor cu Germania și Italia, care nu lasă nici un dubiu în ce privește opțiunile sale de politică externă]

" Să socotiți , mai ales, cu tineretul , **în politica externă .**

Războiul viitor , d-lor senatori, nu-l vom face noi ; **il vor face ei .**

Și este bine să știm din vreme , cum voi încerca să arăt astăzi,

ce se poate și ce nu se poate , în politica noastră externă. [-----]

M. Manoilescu / 27 nov.'36

▣ Tineretul român și ... axioma politicii externe

▣ Nu - alianță cu Rusia

[LD : Manoilescu face generalizări șocante și declarații belicoase : război ! alături de Rusia Sovietică ! prăpastie între politica externă și tineret !

Manoilescu părea că este decis să mizeze pe **o carte naționalistă , care viza schimbarea direcției politicii externe românești .**]

" Nu se poate să mergem într-un război alături de Rusia Sovietică.

lata un punct fix al politicii noastre externe.

Vorbeam adineauri de tineret .

Dvs știți că duminica aceasta s-a petrecut un fapt foarte grav ?

La întrunirile antirevizioniste ținute în toate centrele universitare , au venit studenți și ofițeri în rezervă.

Ei sunt elita care încadrează armata noastră de mâine și nădejdea noastră.

" Or, din toate centrele s-au trimis telegrame prin care

studentimea aderă la o formă de nebunie , de sacrificiu și de disperare ,

pentru cazul când noi am merge alături de Rusia Sovietică.

Înainte de a aproba sau a dezaproba, trebuie să constatăm această stare de spirit.

" S-a deschis o prăpastie între politica externă a statului nostru

- și , ca să fie drept , mai ales între politica care s-a urmat la un moment dat [vizat Titulescu] de statul nostru - și tineretul de astăzi.

Nu este vorba de deosebiri de interese, peste care să se poată arunca vâlul conciliațiunii .

Este vorba de deosebiri de credințe și

de concepții asupra chipului cum trebuie îndrumată țara.

Peste aceste deosebiri , nu există punte care să se poată arunca .

" Unitatea noastră sufletească ar fi atinsă dacă s-ar ști că teribila eventualitate a unui război alături de Rusia , s-ar putea produce vreodată.

Pacea și Unirea despre care vorbește Mesajul Regal , vor putea veni.

Vor putea veni în ziua când se va garanta solemn de către toate forurile răspunzătoare ale acestui Stat , că noi nu vom merge alături de bolșevici." [-----]

Dacă aceste trei generații nu se mai înțeleg între ele,

este ca și cum s-ar desprinde cusăturile celor trei culori ale drapelului național.

"Țara nu este numai a noastră. Ea este și a generațiilor tinere .

Țara este poate mai mult a lor. "

[-----]

De aceea, atunci când vedem că statul se găsește într-un conflict permanent cu tineretul , când vedem prezentul în conflict cu viitorul, atunci strigăm îngrijorați :

Atenție, atenție iubitoare și părintească la tineretul țării " (aplauze)

M. Manoilescu / 27 nov.'36

25.) **Iosif Jumanca (PSDR) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36**

(DS, MO 6, ședința de vineri, 27 nov.'36 , p. 100 -103)

[LD : ședința este condusă de C.Aliănișteanu. Pe banca ministerială - Victor Iamandi.

Orele sunt târzii, deoarece s-a cerut ca discuțiile la Mesaj să se încheie.

Vorbise Iorga, Manoilescu, Penescu ș.a.

Jumanca este singurul parlamentar social-democrat din această legislatură.]

Doc.integral - fișier PSDR , II

[-----]

Jumanca / 27 nov.'36

▣ **Încălcarea valorilor democratice**

▣ **Tolerarea mișcărilor extremiste**

" Am dori numai atât : ca această concepție să devină, în sfârșit, o realitate , în Statul Român. "

" Or astăzi, se întâmplă tocmai contrariul.

Starea de asediu și cenzura sunt menținute ,

deși legile ordinare ar fi suficiente pentru a păstra ordinea publică .

Decretele -legi se succed fără încetare ,răpindu-se astfel Parlamentului posibilitatea de-a se pronunța asupra celor mai importante probleme de ordin economic și financiar .

Avem un regim politic care , deși intitulat , de oficialitate, democratic,

este , în realitate, foarte departe de a merita acest nume.

Acei care propagă , totuși , păstrarea democrației , sunt considerați ca răufăcători ,

iar dreptul de afirmare politică este rezervat aproape exclusiv mișcării de dreapta "

Jumanca / 27 nov.'36

▣ **Grupările de dreapta**

"Toate grupările cu program fascist -hitlerist , grupări care urmăresc ,

cu mijloace violente , desființarea Constituției noastre și introducerea dictaturii ,
au toată libertatea să-și propage ideile , nu numai în ce privește politica internă ,
dar chiar și în ce privește politica externă.

Aceste grupări sunt acelea care amenință cu adevărat țara și ordinea publică.

Ceea ce se petrece astăzi în Spania , acel îngrozitor război civil ,
care transformă în ruine o țară întreagă , a fost provocat de aceeași fasciști care ,
și la noi au început să treacă la acte de violență.

" Asasinarea lui Duca și a lui Stelescu , precum și excesele din iulie 1936 ,
sunt dovezi concludente că și la noi există elemente de desordine și anarhie ca în Spania .

Un guvern conștient , ar trebui să sezeze la timp această primejdie ,și să ia măsuri
ca luptele noastre politice să rămână în cadrul pașnic și democratic al luptelor de idei . "

[-----]

Jumanca / 27 nov.'36

▣ **Politica externă**

[-----]

Iar dacă mai există și azi oameni care vor o nouă politică externă ,
în special alături de Germania și Italia , și n-au putut fi impresionați nici de căldura cu care Regele
a fost primit la Praga , apoi sper că aceștia au fost convinși de d-l Mussolini
că România nu poate face altă politică externă decât aceea preconizată de d-l Titulescu, adică
alături de Franța , Anglia , Rusia , și Statele Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice.
Căci aceasta este realitatea : blocul statelor fasciste , pe cale de formare în Europa ,
urmărește în mod deschis și cu toate mijloacele
schimbarea statutului teritorial fixat de tratatele de pace."

Iosif Jumanca / 27 nov.'36

26.) **Aurel Neguș (PNL - g) , discurs la Mesaj, Cameră , 27 nov.36**

(DAD, MO 6 , șed. din 27 nov.'36 , pag. 87- 89)

/ **Starea de asediu și cenzura /**

-**Anarhia și violențele Gărzii de Fier**

-**Situația internațională**

Aurel Neguș / 27 nov.'36

▣ **Starea de asediu și cenzura**

" D- lor deputați , noi nu putem discuta Mesajul regal , fără să ridicăm și de data aceasta
protestul nostru cel mai energic contra acestor stări excepționale.

Am auzit ieri pe dl Bentoiu căutând să justifice starea de asediu și cenzura ,
și am constatat , încă o dată , cum un talent frumos poate să ajungă la înurcătură ,
atunci când apără o cauză nedreaptă.

Spunea d-l Bentoiu : < dar noi facem o aplicațiune sinceră a regimului parlamentar
și constituțional , de vreme ce cenzura și starea de asediu
sunt prevăzute chiar în Constituție . >

" Într-adevăr , Constituția permite instituirea cenzurii și a stării de asediu ,
dar o permite **numai** în cazuri excepționale și **numai** atunci când pericolul este iminent .

Or , noi trăim într-o permanentă stare excepțională ; de la începutul guvernării dvs ,
noi trăim încontinuu cu stare de asediu și cenzură.

Violențele Gărzii de Fier...

" S-a spus la început că acest regim este necesar pentru a înfrâna anarhia și
acțiunile de violență organizată a acelor care
au dus la asasinarea fostului președinte Duca.

" Mai târziu , s-a spus că mai există focare de agitație și când dl Iunian

- regret că a plecat dl Inculeț - îl ruga pe dl Inculeț să precizeze în ce constau aceste focare de
agitație , d-sa arăta că nu știu ce tren a fost salutat , atunci când ieșea din Gara de Nord ,
de către gardiștii de fier cu salutul fascist !

Situația internațională ...

" Și mai târziu, când între cei cu violența organizată [Garda de Fier] și subalternii d-lui Incuțel s-au găsit locuri de întâlnire comune, necesitatea cenzurii și stării de asediu ne-a fost motivată cu gravitatea situației internaționale."

[-----]

Aurel Neguș / 27 nov.'36

27.) N.Rădulescu -Mehedinți (PNT) , Declarație la Mesaj , Senat , 28 nov.'36

(DS: MO 7, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , pag ?)

[LD : lipsă partea introductivă Discurs laconic - ultimativ : Guvernul liberal trebuie să plece . PNT adjudecă guvernarea , anunță programul]

Doc. integral - fișier PNT XIII

/ Eșecul guvernării PNL /

/ Inutilitatea legiferării anunțate /

/ Jos guvernul PNL !

/ PNT adjudecă succesiunea /

Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

▣ Eșecul guvernării PNL

" Pretenția guvernului de a întări ordinea legală și ordinea morală în viața de Stat , sună ca o sfidare , după opera de compromitere a ideii de ordine și autoritate legală și destrămarea morală , pe care a întreprins-o în acești trei ani ,

în care guvernul a asistat neputincios sau complice la acte teroriste , fără precedent la noi și a patronat abuzuri și fraude , dintre care unele s-au transformat în adevărate scandaluri publice .

" În această atmosferă de carență a legii și a moralei, s-a dat tineretului cel mai nenorocit exemplu , încurajându-se pornirile inferioare . "

Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

▣ Legislația anunțată

" De aceea, anunțarea proiectului de lege pentru răspunderea ministerială și pentru apărarea patrimoniului public , apare ca o tendință de mistificare a opiniei publice.

" Iar proiectul de lege pentru regimul presei, întocmit de guvernul unui partid care , după război, a guvernat neîntrerupt la adăpostul cenzurii, este o încercare de a se zugruma libertatea presei prin alte mijloace . [-----]

N.Rădulescu -Mehedinți / 28 nov.'36

28.) Gh.Vântu (raportor) , discurs final la Mesaj , Cameră , 28 nov.'36

(DAD, MO . 6 , sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 116 - 121)

[LD : Ședința este condusă de NNSăveanu . De remarcat amploarea dată discuțiilor doctrinare , care nu erau deloc simple exerciții oratorice.

Atmosfera politică era încărcată de propagande și polemici ,

iar aceasta era ultima sesiune a legislaturii PNL , după care urmau alegerile.

Parcă nimeni nu mai era preocupat de actul guvernării, de bilanțuri și analize, ci, din cluburi, presă și stradă.... Lupta se mutase în Parlament și în culise.

Atenție LD ! : Garda de Fier nu este pomenită deloc.

Dar aluziile , o țintesc deseori. De aceea le semnez ca polemică doctrinară .

Doc.integral -fișier PNL - XI

/ Regimul politic :

- Democrație - Statocrație

- Stat democrat - stat totalitar (Italia, Germania, Spania, URSS)

- Comandanți - șefi - dictatori : Mussolini, Hitler , Lenin (Codreanu - aluzii)
- Solidarități internaționale = război civil = revoluție = asalt spre putere
- Pamfil Șeicaru : Cezarism
- Lustrul democratic al dictaturilor
- / Democrația istorică , tradițională versus pseudo- democrația /
- Autoritarism democratic
- Elitele democratice
- Criza democrației
- / PNL : stat liberal, democrat , național , monarhic.
- Monarhia constituțională
- Despotism versus democrație
- Solidarism și armonie socială
- Solidaritatea generațiilor

[-----]

[pericolul bolșevic]

" D-lor deputați , m-am întrebat și mă întreb și acum, dacă pericolul bolșevismului, pe care îl afirmă cu atâta tărie d-l Goga, este în adevăr o realitate strigătoare sau nu cumva o platformă pentru justificarea unei acțiuni politice inventate . (aplauze)

-Pamfil Șeicaru : Va să zică nu este un pericol bolșevist ?

-Gh.Vântu : " Necontestabil există un pericol al tuturor formațiunilor extremiste și nu eu voi fi acela care să contest că pericolul devine mai mare , se agravează , pentru că în ultimul timp s-au demonstrat solidarizări ideologice peste granițele unei țări. Desigur, că există în această împrejurare de o excepțională gravitate, dar , d-lor deputați, aceasta privește organizarea autorității în interiorul Statului , aceasta poate să formeze un punct din activitatea unui partid politic , dar nu poate , în nici un caz, să justifice, numai ea singură, existența unei formațiuni politice în interiorul Statului " (vii aplauze la majoritatea PNL)

"Vedeți dvs , în această privință, poate că și dl Octavian Goga greșește, pentru că ne-am deprins să cercetăm prea mult viața internă a altor State, și credem că putem să ne valorificăm în politica noastră , prin obținerea adeziunilor exprese sau tacite a unor formațiuni politice cu afinități ideologice de acolo.

Există o problemă , însă această problemă trebuie soluționată aici , în cadrul Statului nostru românesc, cu forțele și cu credințele noastre , fără necesitatea vreunei alianțe străine, fiindcă eu cred că suntem noi în stare să ne facem ordine aici la noi acasă .

(Vii aplauze la PNL, bravo !) [-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Democrație sau Statocrație ?

▣ Stat democratic sau stat totalitar ?

[LD : mă interesează în măsura în care voi detecta aceste caracteristici la mișcările extremiste din România, fie ele de dreapta (PNC, Garda) sau de stânga (PCR)

Doctrina comunistă (și, ca un reflex, istoriografia comunistă), chiar dacă , cu tupeu , cu ipocrizie, cu agresivitate , critica statocrația și statul totalitar de dreapta (Germania, Italia, Spania , și chiar țări cu regimuri democratice !) , se scotea din cauză, inventând pentru ea noțiuni și argumentări dogmatice, prin care respingea eticheta de "stat totalitar" ș.a.

În epocă, oamenii avizați le puneau , din acest p.d.v , pe același plan.

Din această categorie face parte și argumentarea lui Gh.Vântu, care face o prezentare simplă , succintă, coerentă, inteligentă , convingătoare .]

"Suntem criticați spunându-ni-se că astăzi nu mai reprezentăm tradiția liberală și democratică.

Împrejurări speciale și particulare postbelice au justificat în unele State anumite reacțiuni , menite să transforme organismul de Stat [LD : nu numește Germania, Italia , Rusia Spania !]

și să transporte răspunderea puterii în mâna altor elite politice .

" N-am să insist și nu vreau să cercetez în particular cauzele , motivele istorice și politice, dar un fapt este constatat : structura politică internă a acestor State a fost schimbată.

Se tinde astăzi la o generalizare a acestui sistem și pretutindeni se găsesc reprezentanți ai acestei mentalități noi , cu privire la reforma Statului.

" Statocrația reprezintă formula politică ,

Statul totalitar reprezintă formula juridică

a sensului acestei reforme a Statului , care capătă în unele părți aderenți.

Dați-mi voie să explic în câteva cuvinte ce reprezintă această concepție și dacă ea poate fi împărtășită.

"În epoca din timpul războiului, sau imediat după război, datorită unor împrejurări speciale, și mai ales datorită carenței de autoritate a Statului și - aș putea spune - ipocriziei conducătorilor , s-a ritmat o acțiune nouă ,pentru că este sigur ,este un adevăr istoric, un regim politic nu se poate menține decât atâta timp cât este într-o ofensivă creatoare.

(aplauze) Dacă regimul politic abandonează acțiunea ofensivă și se retransfează în defensivă , căutând să se mențină numai prin tranzacțiuni , numai prin abilități și prin flotări , este sigur că regimul politic se apropie de sfârșitul lui.

Regimul politic nu se poate menține decât prin credință, prin voință și prin acțiune.

(aplauze la majoritatea PNL) Regimul politic se menține prin credința adevăraților lui, prin voința lui de manifestare și prin acțiunea lui de realizare .

"De aceea, misticile care animă formațiunile noi , pe de o parte, iar pe de altă parte, slăbiciunea guvernamentală , care abdică virtual în împrejurări critice, creează dezordine și anarhie , fac să se nască dezgust pentru lipsa de reacțiune a guvernului , scepticism, neliniște, toleranță pasivă , și , de aici, ostilitate pentru regimul guvernamental și simpatie pentru formațiunile noi.

Astfel se explică , mai mult, existența acestor formațiuni post-belice în unele state europene.

[Italia : fascismul]

-Pamfil Șeicaru : D-le Vântu, societatea, instinctiv, atunci când simte că autoritatea slăbește , se animează , se îndreaptă spre curente care afirmă o voință autoritară , fiindcă acolo se crede mai ocrotită. Dvs ați spus foarte bine! Cu regimul de abilități , nu se poate ! S-a petrecut exact cazul Italiei .Giolitti a cultivat regimul fascist , l-a finanțat la începutul lui, crezând că, la un moment dat , îl poate utiliza , și a propus lui Mussolini , care avea numai 30 de reprezentanți în Cameră, să-l ia în guvern . Aceasta este marea eroare a celor ce-și închipuie că pot înlocui o autoritate virilă cu cu îndemnuri feminine .

-Gh.Vântu : Prin aceasta se explică mai mult aceste formațiuni, decât prin faptul că ele ar fi însemnat o credință nouă .Astăzi, s-a format o doctrină a acestor organizații noi ; trebuie însă reținut că mai întâi a fost acțiunea și apoi s-a format ideologia . Ideologia aceasta este rezultatul unei mistici , și creează un mit , care este Statul .

De aceea un om politic [Mussolini] a putut să ajungă la o formulă , pe cât de impresionantă pe atât de eronată :

< Statul sunt eu care trăesc ; Statul trăește în mine .>

< Statul este singura realitate și misiunea tuturor este apărarea și strălucirea lui. >

[statul totalitar: fascist, hitlerist, comunist]

Statocrația neagă complet primatul națiunii .S-a zis chiar

< Nu națiunea creiază Statul , din contră, Statul creiază națiunea.>

-Șeicaru : Statul înlesnește ca națiunea să ia act de existența ei, înlesnește găsirea conștiinței naționale . Cultivă ideea de națiune în școli. Statul a creat școala pentru ca poporul să poată deveni o națiune.

- Aurelian Bentoiu (Subsecretar de Stat la Interne) : Ceea ce puneți dvs este o variantă personală. Dar , dacă nu mă înșel, ceea ce a afirmat dl Vântu este reproducerea fidelă a cuvântului Ducelui.

- Gh.Vântu : Exact .Deci se contestă națiunii dreptul de reprezentare .

De aici o consecință foarte importantă :

guvernul are autoritate din cauză că reprezintă Statul, nu națiunea.

A doua consecință , foarte importantă, este incompatibilitatea acestei concepțiuni cu Monarhia, pentru că interzice sau, în orice caz, anihilează prerogativa de investire

și de revocare a guvernelor care constituie atributele principale esențiale ale sale.
Formațiunile acestea elimină, în mod violent și definitiv, orice alte partide politice, acaparând Statul în angrenajul lor și întrebunțează orice mijloace pentru a asigura continuitatea și perpetuarea conducerii Statului .

Partidul reprezintă clasa sau națiunea în calitate sa de elită,

adică gruparea cea mai energică, gruparea cea mai virtuoașă...

-Șeicaru : Die Vântu, în aceste formațiuni de dreapta, concepțiunile acestea ale Statului de dreapta, dacă le urmărești, sunt o copie fidelă a Statului comunist.

-Gh.Vântu : " Eu vorbesc odată de amândouă.

Statul totalitar înseamnă mai apoi confiscarea vieții private, sau, mai precis, impune familiei, presei, chiar gândirii și tuturor manifestațiunilor individuale și sociale, sub toate formele și sub toate expresiile, o unitate de acțiune și manifestare, chiar o unitate de opinie, acea a Statului, adică a partidului, care este obligatorie.

[Comandantul = șeful = dictatorul]

Suveranitatea este însă în teorie rezervată Statului, nu națiunii ;

în realitate, Statul este reprezentat prin guvern, guvernul este reprezentat prin partid, iar partidul are un comandant, un conducător [LD : "Cârmaciul" - Stalin ;

"fuhrer"-ul Hitler, " il duce" Mussolini, "Căpitanul" CZCodreanu]

, care dă dispoziții, care comandă și ale cărui ordine se execută.

Prin urmare, în ultimă analiză, suveranitatea însemnează dreptul unui singur om, însemnează că această suveranitate este complet încredințată șefului partidului totalitar.

Acest șef este un om care nu poate greși,

deci nimeni n-are dreptul să discute măsurile lui ;

toți ceilalți au numai obligațiunea de a executa .

" Legile și toate instituțiile Statului, sunt menite să întărească și să asigure hegemonia partidului și a șefului.

Națiunea este executantă și nu are alte drepturi, decât de a executa comenzile primite ; ea nu are concepții, nu trebuie să aibă opinii, nu trebuie să discute .

Am aici unele dispoziții și articole de lege care conțin măsurile de opresiune severă împotriva tuturor acelor care nu numai în public, dar chiar în particular, își permit să discute ideologia partidului, activitatea lui și deciziunile șefului.

" Se înțelege că, în această concepție, Statul, respectiv comandantul partidului, devine un acaparator, care conduce exclusiv viața de Stat."

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ **Concluzie**

"Deci, fără teamă de exagerare, am putea spune că această concepție a statocrației, a Statului totalitar, înseamnă silnicirea unei nații, pentru strălucirea unui om."

(Aplauze la majoritatea PNL) Este desființarea tuturor drepturilor și libertăților, instaurarea forței."

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ **Contagiuni, solidarizări internaționale = război civil !**

[Eroarea PNC]

O agravantă a acestor considerațiuni, care pare că a prins puțin și pe acei care nu se încadrează în această concepție - cum eu sunt convins că greșit manifestă această atitudine Partidul Național-Creștin, care este un partid politic, de reprezentare națională, și găsesc că este o greșeală că acest partid se transformă într-un apologet al unui regim care nu-i aparține

și pe care nu și l-a însușit - o agravantă a acestor formațiuni este următoarea:

ele creează și mențin solidarizări internaționale, peste ideea de Stat.

[Spania] "De aceea, asistăm astăzi la spectacolul trist, tragic chiar,

când membrii aceleiași națiuni se luptă între ei,

fiind sprijiniți de străinii care vin dintr-o țară în alta,

pentru a susține o formațiune politică sau alta,

creând astfel un fel de front internațional al acelorași credințe politice ,
pentru ca , prin sprijin reciproc, fiecare să ajungă la acapararea puterii în Statul respectiv."
[-----]

Gh.Vântu / 28 nov.'36

▣ Lustrul democratic al totalitarismelor .

" Iată, în scurte cuvinte , ce reprezintă această concepție nouă.

D-lor deputați, cu toate acestea, pentru că stările de fapt nu se pot transforma
în regimuri politice , decât printr-o adevărată adeziune activă , sau cel puțin pasivă,
a corpului social, remarcăm o străduință a tuturor reprezentanților acestor formațiuni ,
de a da, cel puțin în aparență , un lustru democratic formațiunilor și concepțiilor ,
pentru a atrage , măcar în acest mod, simpatiile populare.

Vă citez : Dl Mussolini , la 27 mai 1927 , definea fascismul : < o democrație accentuată >
Goebbles , la 26 iunie 1933, spunea : < Aduc, de altfel, omagiul revoluției franceze ,
pentru toate posibilitățile de viață și de dezvoltare pe care le-a adus poporului.
În acest sens, se poate spune , dacă vreți, că sunt un democrat ;
ceea ce combat , din contră, sunt mistificările, abuzurile sistemului democratic. >

[-----]

" În fața acestei concepțiuni noi, - ca formă, pentru că dictaturi au mai fost ! -

se ridică concepțiunea tradițională și istorică a democrației .

Desigur, ea nu trebuie confundată nici cu fronturile așa-zise democratice ,
nici cu fronturile populare, care nu reprezintă decât niște tentacule ale unui comitet
organizat în vederea unei revoluții comuniste internaționale ,

căci democrația aceea tradițională și istorică , implică primatul națiunii asupra Statului.

Nu voi insista , dar voi accentua că ea înseamnă organizarea Statului
pe baza suveranității naționale , exprimată direct sau prin reprezentare.

[-----]

[Autoritatea democratică]

[LD : a fost destul de greu pentru Gh.Vântu să argumenteze și să legitimizeze
măsurile excepționale luate de guvern. Explicațiile date de el, dacă ar fi fost aplicate la
guvernarea liberală , ar fi pus PNL în dificultate , chiar dacă....

Cât despre acea mișcare extremistă- Garda de Fier - Vântu se ferește ca de dracu
să-i pomenească numele.]

" În cadrul acestei concepțiuni , ideea de autoritate este o necesitate a vieții de Stat .

Dar autoritate nu înseamnă manifestare arbitrară a forței.

Este vorba de exercitarea unor atribuțiuni , în numele unei națiuni ,

menite să asigure ordinea și siguranța tuturor, viața și libertatea.

" Deci, în anumite împrejurări excepționale - și-mi pare rău că, în această privință,

dl Lunian nu a binevoit să vadă sensul și realitatea problemei -

tocmai din necesitatea conservării regimului democratic,

tocmai din necesitatea realizării acestei voințe naționale ,

exprimată prin organele ei , autoritatea Statului poate fi mai accentuată ,

pentru că autoritatea se face în numele națiunii , care vrea să trăiască ,

și care nu poate să lase ca unele curente anarhice de gândire

sau manifestatii violente , să poată amenința structura organică

și viața regimului democratic."

"Nu există incompatibilitate între concepțiunea autorității și ideea democratică .

Dimpotrivă, autoritatea este un element indispensabil al democrației ."

(aplauze la majoritatea PNL)

[Elitele în democrație]

" Și democrația implică elite .

Vreau să precizez această noțiune pentru că fiecare regim politic

, în special formațiunile noi, revendică această concepțiune a elitelor.

" D-lor deputați, nu este vorba nici de o elită socială, profesională, sau de una denumită așa ,
fiindcă formează cadrul partidului totalitar, ci de o elită națională ,

care în cadrul regimului democrat, și a unei ordine juridice obiective, printr-un proces normal de selecționare , ajunge la posturile de conducere a Statului. Deci nu elită care se clasifică prin voința ei, nu elită care se afirmă prin gălăgia ei, nu elită care se impune prin solidarizări bazate pe interese personale, ci elită care se afirmă prin calitățile ei de credințe , de gândire și acțiune. "

[-----]

[**Solidaritate între generații**]

"Stabilitatea și continuitatea se asigură printr-o muncă de realizări , de stimulare a energiilor, și printr-o comunitate de credințe , prin disciplină și acțiunea tuturor instituțiilor și elementelor de producere.

Deci, dacă Partidul Național Liberal , spre deosebire de celelate formațiuni politice, a dat guverne cu stabilitate și continuitate , aceasta se datorește nu unor cauze străine, ci tradiției acestui partid, pregătirii și activității lui .

Suntem un partid de tradiție, în care se armonizează toate energiile.

Pe același plan și cu aceleași credințe , luptă la olaltă

generații care au colaborat la făurirea României de ieri , colaboratori ai lui Ionel Brătianu și ai succesorilor lui , și energiile tinere.

[**LD : Aluzii la lozincile și formulele lansate de PNȚ ("Stat țărănesc") , de PNC ("România românilor") , de Garda de Fier ("România legionară ")]**

Acțiunea noastră politică și electorală a fost totdeauna călăuzită de un principiu superior : nu am urmărit nici o dată captarea voinței naționale și crearea de curențe prin formule de rezonanță ,căci acestea sunt sortite să aducă deziluzii și grele înfrângeri. Și trecutul apropiat a dovedit acest lucru pentru alte partide politice .

" Popularitate bazată pe încrederea în onestitate și forța de realizare , da ! ;

Curențe populare bazate pe formule și lozinci , nu ! "

[-----]

Gh.Vântu / discurs final / 28 nov.'36

29.) Vict.lamandi (ministru Culte și Arte) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36

(DS, MO 7, șed de duminică, 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)

[LD : 9 sept.2003 . Dacă politica s-ar fi redus la lupta oratorică, de sigur că lamandi ar fi făcut parte din categoria " greilor " , a învingătorilor, în 1936 avea 45 de ani.

În finalul luptei lui , la 50 de ani, el va plăti cumpănit , cu viața, aceste victorii oratorice. Dar oare numai despre aceasta să fi fost vorba ?!

La tribuna Senatului, el atacă pe MManoilescu care își asumase rolul de " *exponent*" al *generației tinere* .Nici o dată nu nominalizează Garda de Fer, pe Codreanu...

Dar toată lumea știe, simte, că este vorba despre mișcarea legionară.

LD : coroborează cu doc.legionare , din etapa respectivă... fișierele Garda de Fier VII]

Subtitluri, sublinieri, colorări -LD . Doc.integral -fișier PNL XI

▫ Politica externă : consens și diferențiere

/ Poziția față de Rusia/ Poziția față de Italia.

/ Mica Înțelegere/ Poziția față de Germania .

/ Politica externă și instinctul național / Aliții : Franța, Anglia

▫ Școala și biserica = fundamente naționale

▫ *Legea presei*

/ presa de extremă dreapta / Calomniile , violențe, amenințări, asasinat /

/ Lupta generațiilor / Incompatibilitatea între creștinism și legea talionului

/ Libertate presei - cu răspunderea cuvântului.

▫ Mișcările naționaliste :Generațiile / Generațiile succesive / Tineretul /

▫ Democrație versus totalitarism : partid unic / dictatură / suprimarea libertăților /

/ Mistica religioasă - mistica politică /

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Politica externă : consens și diferențiere**

" D-lor senatori, până în anii din urmă, solidaritatea reprezentanților tuturor partidelor politice se întindea și asupra politicii externe a statului nostru.

De câțeva vreme, însă, se pare că unele grupări , unele partide politice de proveniență mai nouă, unii oameni cu acțiuni izolate, încearcă să facă o notă discordantă de la această solidaritate pe care am avut-o , în permanență, în politica externă.

[-----]

[LD: Sentimente , resentimente sau interes ?]

"D-lor senatori, politica externă a unui stat nu se face după criteriile sentimentale și cu atât mai puțin nu se face după concepții care pot stăpâni politica internă a unuia sau altuia dintre statele cu care trebuie să fim în legături de amicitie sau trebuie să fim aliați.

Politica externă a unui stat se face de multe ori chiar contra sentimentului public, dar totdeauna se face ținând socoteala de realități și ținând socoteala numai de ceea ce garantează apărarea intereselor permanente ale țării respective " (aplauze la PNL)

[-----]

" ... politica externă a unei țări se face ținând socoteala de realități , de maximum de garanții pe care le putem avea, pentru apărarea intereselor permanente ale țării, și **nicidecum** de considerațiile sentimentale sau de preferințe de concepții asupra regimurilor interne, care , după unii , ar fi mai bune într-o parte și după alții , ar fi mai bune în altă parte. "

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Poziția față de Rusia**

[LD : totuși, lamandi sare peste " balansul" României , care i-a îngăduit , sub ocupație germană, să elibereze și să reanexeze Basarabia !

lamandi nu pomenește nimic de desemnarea , de către Rusia, a Tratatului de recunoaștere ... și nici de tezaur]

[LD .10 sept.2003.Gânduri, gânduri, citind și recitind aceste pagini, despre destinul individual și cel național .lamandi va fi asasinat , în 1940 , de " generația" aceea despre care Manoilescu amenințase că va refuza să apere țara, în caz de apropiere de Rusia.

A mai apucat să trăiască avântul patriotic al acelei generații ,o dată cu intrarea României în război contra Rusiei , în 1941.....dar și ce a urmat după '44, pentru el, a fost ispășirea totală pentru poziția sa, aplicată de comuniști : temnița și moartea . Cine a avut dreptate ? Poftim de fă analiză obiectivă !]

" D-l Mihail Manoilescu , în cuvântarea sa, ținută acum câteva zile în această Adunare, a căutat să aducă toate contribuțiile personale și toate legăturile sale internaționale , ca să poată dovedi că ceea ce facem noi astăzi , nu este o politică externă conformă cu interesele pe care România trebuie să le apere .D-sa a combătut Rusia.

[-----]

Nu am nici un motiv personal și nici un fel de cădere să anticipez asupra viitorului,

dar d-lor, eu socot că unui om de răspundere, cum pretinde a fi d-l Manoilescu ,

care a vorbit în această chestiune mai mult chiar decât toți acei care sunt

împotriva acestei politici de apropiere cu Rusia,

nu-i este îngăduit să schițeze , într-o Adunare ca aceasta și nicăeri ,

chiar și în afară de zidurile aceste Adunări, amenințări.

D-sa a amenințat , spunând că **dacă** împrejurările ne-ar obliga

ca să ne găsim cândva pe același câmp de luptă cu Rusia,

există între noi Românii o generație întregă, care ar refuza

să-și facă datoria și ar refuza să lupte pentru țara noastră.

- ing.N.Miclescu : **rușine !**

- prof.Eftimie Antonescu : **Nu cunoaște țara !**

- lamandi : Asemenea declarații nu sunt admisibile , nu pentru un fost ministru,

nu pentru un om care a avut în această țară și care râvnește să mai aibă în viitor înalte răspunderi, dar nici pentru cel din urmă cetățean al acestei țări.

[-----]

Și a mai acuzat dl Manoiilescu , că , și după aceea, au fost împrejurări favorabile , când relațiile cu Rusia puteau fi reluate, și că , totuși , aceste relații nu s-au reluat .

" Dar întreb : cum poți face reproșuri că relațiile cu Rusia nu au fost luate mai de mult,

iar după ce aceste relații s-au reluat ,

în condițiuni , declar încă o dată, care ne asigură întreaga libertate de mișcare

în interior și întreaga posibilitate de apărare a intereselor noastre și interne și externe,cum este posibil , după ce relațiile au fost luate, d-l Manoiilescu să se erijeze astăzi în campion împotriva îmbunătățirii acestor relații cu Rusia ?

" Eu aș fi fost foarte mulțumit ca , atunci când se face critica unei politici , mai ales a politicii externe , după critică să ni se dea soluțiuni, dar soluțiuni întregi , soluțiuni reale , soluțiuni posibile. Dl Manoiilescu n-a dat aceste soluțiuni"[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ Poziția față de Italia.

[LD : sentimentalism sau luciditate ?]

[LD : Nu vreau să fac speculații ieftine ... dar situația limită , tragică , în care s-a aflat Manoiilescu, în 1940, la *Dictatul de la Viena* , a fost lecția dură , dată după 4 ani , de cei doi idoli cărora le făcea apologia în 1936 . A plătit-o cu un leșin și cu pata , pentru eternitate , de a fi semnat pe documentul care ciopârțea Ardealul.]

" D-l Manoiilescu ne-a făcut reproșuri și ne-a învinuit că am comis greșeli în menținerea și cultivarea bunelor raporturi între noi și Italia.

"D-lor senatori, suntem cei dintâi care să regretăm - și am regretat totdeauna -

că între o țară de mare tradiție și de cultură , civilizație și gândire,

pe care o reprezintă Italia și noi,

relațiile n-au fost cele dorite , cel puțin de o bucată de vreme încoace.

Dar , d-lor senatori, trebuie să fim serioși și să nu facem pe această chestiune sentimentalism.

Vă asigur că șeful guvernului italian , în momentul când a rostit discursul de la Milano , n-a fost condus de considerațiuni sentimentale.

Noi nu avem de plâns pe ruinele unei amicții ,

pe care nu noi am nesocotit-o și pe care o dorim sinceră și întregă.

Că s-au făcut unele greșeli , se poate - și s-au făcut .

Dar nu trebuie să uităm , că discursul de la Milano este ultimul act care s-a produs

și care a dat naștere la reacțiunea noastră, a tuturor , împotriva acelei

declarații de apărare a Ungariei , pe care a făcut-o șeful guvernului italian.

Dar , de 10 ani revizionismul maghiar este stimulat în permanență de Roma.

Nu trebuie să uităm acest lucru. Prin urmare, discursul de la Milano , nu era ceva nou

ce se petrecea. S-a făcut o declarație categorică , calculată categorică și răsunătoare ;

dar această declarație categorică de la Milano a fost precedată de o serie întreagă

de manifestări , am zice , dar sentimentale , în orice caz, de încurajare a

revizionismului maghiar . Nu vreau să nmerg mai departe și să arăt ce s-a întâmplat

la 1919 la Budapesta, în momentul când oștile noastre intraseră în capitala Ungariei ;

dar și atunci am avut rezistență , și am avut de întâmpinat unele atitudini dezagreabile

din partea guvernului italian. Și de atunci și până astăzi , de multe ori,

acest fel de atitudine n-a încetat de a exista .

Prin urmare , în această chestiune , trebuie să privim lucrurile rece și obiectiv

și trebuie să căutăm să scoatem , din ceea ce s-a petrecut până acum,

toate lecțiunile pe care trebuie să le tragem.

"Italia nu face politică sentimentală, ci politică de realități.

Că va izbuti, în această politică de realități, sau nu va izbuti, nu ne interesează pe noi.

Pe noi ne interesează propria noastră politică și propria noastră securitate .

De aceea, păstrând toate relațiile noastre culturale și toate relațiile sufletești ,

toată admirația noastră , pentru tot ceea ce constituie Italia de ieri și de astăzi,

și pentru tot ce s-a relizat în decursul acestor 15 ani din urmă,

ca înfăptuiri pozitive în ordinea internă a Statului italian,
avem dreptul ca, în ceea ce privește politica noastră externă ,
să fim circumspecți și să nu cerșim o prietenie ,
care ni se refuză sau care întârzie să ni se dea , și să ne facem și noi datoria. "
(aplauze puternice la majoritatea PNL) [-----]
lamandi / 29 nov.'36

▣ Mica Înțelegere

[LD : în general, oare de ce-l cruță lamandi pe ACCuza și-l ia la judecată doar pe Manoilescu ?
Ditirambele aduse de Goga (Cameră) și ACCuza (Senat) lui Mussolini, Hitler,
politicii lor , au întrecut cu mult ceea ce spusese Manoilescu ...
Cât privește Liga Națiunilor, Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică...
Totul mi se pare o aiureală... o lovitură sub centură ... ceva urât și meschin ...
dezvăluind mai vechi și grave antipatii între cei doi colegi de liceu. Dar poate ... mă înșel !]
"Tot așa de ușor a vorbit d-sa - și nu cred că a scăpat neobservată de onoratul Senat
această parte a expunerii d-lui Manoilescu - tot așa de ușor a vorbit d-sa despre ceea ce
reprezintă Mica Înțelegere[-----]

[Manoilescu]

"Dl Manoilescu, vorbind de Germania, și făcând oarecari aluziuni la articolul
apărut în foaia oficioasă a Partidului național-socialist din Germania,
scris de dl Alfred Rosenberg, a lăsat să se înțeleagă că
d-sa n-a fost străin de acel articol !

Eu, d-lor, sunt un vechi prieten și un fost coleg de liceu cu d-l Manoilescu
și îl cunosc foarte bine. . Am multă admirație pentru însușirile sale intelectuale ,
pentru dialectica pe care o stăpânește, pentru pregătirea sa în toate domeniile,
însă nu sunt tot așa de gata să-mi mărturisesc admirația mea
și pentru perspicacitatea d-sle în viața politică a țării.

Și regret că d-sa nu se găsește prezent pe aceste bănci,

căci am putea limpezi în mod contradictoriu o serie întregă de chestiuni.

" Dl Manoilescu a făcut un calcul matematic .Ca inginer, d-sa dă totdeauna impresiunea
că se poate juca ușor cu cifrele. D-sa, vorbind de Mica Înțelegere ,
a omis Cehoslovacia și a vorbit numai de Iugoslavia și de România ,
și a mai adăugat și cele 8 milioane de unguri ,
și a făcut un calcul , dar n-a tras nici o concluzie.

Însă din anumite *interview-uri*, destul de semnificative, apărute într-o foaie franceză din București,
am văzut că dl. Manoilescu nu are totuși curajul să meargă până la capăt
în această Adunare , spunând deschis tot ce crede și în această chestiune.

"D-sa crede că se poate face o nouă regrupare în Mica Înțelegere,
cu eliminare unora și cu intrarea altora ? De ce nu ne-a spus-o precis și categoric ?
[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ Poziția față de Germania .

" D-lor, noi suntem printre cei dintâi care suntem conștienți de valoarea pe care o reprezintă
poporul german , noi știm ce a dat acest popor culturii umane, noi știm ce reprezintă Germania
din punct de vedere economic, ce reprezintă din punctul de vedere al forței sale morale , al forței
sale politice și al forței sale militare.

Noi nu avem nici un fel de rezervă de a ne mărturisi întreaga noastră admirație
pentru marele popor , care a știut să se organizeze și să dea în fața lumii totdeauna
o elocventă icoană de ceea ce însemnează valoarea forțelor sale naționale .

" Dar, d-lor, de la această admirație și până a trage concluzia
că noi, în politica externă, avem mai multe garanții de la Berlin ,
decât de oriunde aiurea în Europa, este o distanță pe care nu o putem parcurge
decât cu o foarte mare îngrijorare. [-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ Politica externă și instinctul național

"Di Manolescu vorbea de politica externă a instinctului național. [-----]

"Această politică a instinctului național a fost tradusă în fapt de către Ion I.C.Brătianu , care veghea la cârma intereselor țării , cu o intuiție și cu o perspicacitate care l-au așezat definitiv în rândurile marilor ctitori ai României de astăzi .

"Astăzi politica instinctului național nu poate fi decât continuarea acelei politici a instinctului național , care a creat România de astăzi.

Generația noastră trebuie să perfecteze , să consolideze Statul Român. " [-----]
lamandi / 29 nov.'36

▣ Școala și biserica = fundamente naționale

[LD :sept.2003 .Am în memorie , ca pe niște icoane, imaginea bunicilor și părinților mei .

Ca pe un eșantion viu, încerc să-mi explic de ce bunicul (veteran de război)

a fost *averescan* iar părinții mei *țărăniști* ; de ce , în interbelic, în micile lor comunități, funcționarii primăriei, percepătorul și cârciumarii erau *liberali* , învățătorii și preoții , *țărăniști*, dar ... tinerii se simțeau atrași de *legionari*.

LD : În noua-i calitate, de ministru al Cultelor , lamandi se ocupă de școală și biserică

mai mult ca altă dată. Sesizez un accent special pus pe solitudinea față de

preoți și învățători ,și mă gândesc că, printre altele, în această preocupare putea fi

și dorința PNL de a câștiga această categorie de intelectuali de sub puternica atracție

fie de la *mișcarea țărănistă* , fie de la *mișcările naționaliste* .]

"D-lor senatori, noi avem o biserică de stat

Poporul nostru, adânc credincios, poporul nostru în întregimea lui adânc credincios,

și-a păstrat individualitatea sa , și-a păstrat nealterat sufletul său prin biserică.

"Biserica noastră a fost totdeauna națională. Noi nu am pierdut din vedere ,

că acestei instituții fundamentale a statului nostru trebuie să-i acordăm toată grija noastră.

De aceea , se poate spune , cu drept cuvânt, că și organizarea ei de astăzi a fost opera noastră ,

dar și că înfăptuirile care urmează să se facă în această direcție pentru ziua de mâine, vor fi tot

ale noastre, căci ne-am îngrijit cu o îndoită solitudine de preoți, ca și de învățători.

"Noi nu putem uita, și trebuie să o repetăm aici, că, o dată cu acordarea votului universal,

am chemat la viața de stat nu numai țărâna, dar și pe învățători și pe preoți.

[Votul universal]

Știu că sunt astăzi unele glasuri care se ridică împotriva acestei reforme .

Trebuie să privim însă lucrurile nu pe ceea ce este întâmplător,

nu prin neajunsurile pe care noi, ca partid, am putea să le avem,

de la unii dintre preoți și învățători , ci trebuie să privim lucrurile prin prisma continuității

și a valorii politice și naționale , pe care o are această reformă.

Nu este posibil ca țărâna să aibă drepturi politice,

iar conducătorii lor de la sate, să nu le aibă. [-----]

[datoria profesională]

Evident că este o delimitare a misiunii pe care trebuie să o îndeplinească

învățătorul la școală și preotul la biserică.

În acel cadru al datoriei profesionale, nu trebuie să se facă nici o imixtiune a politicii directe.

Și preoții și învățătorii , trebuie să aibă totdeauna în vedere , că ei sunt la țară

elementul de ordine , de liniște , de propovăduire a adevărului ,

indiferent dacă se pot găsi într-un câmp politic , sau în alt câmp politic.

Ei trebuie să nu uite că numai prin cultură , prin credință, prin creștinismul împăciitor, prin acea

solidaritate a sufletelor, pe care ortodoxismul o împrăștie în toate direcțiile,

și nu prin ură , se poate clădi temelia vieții unei țări întregi "

(aplauze prelungite la PNL) Acesta este rostul preoților și învățătorilor. "

[-----]

Dvs nu trebuie să uitați că în toate aceste agitații printre credincioși, ale sătenilor care sunt de

perfectă bună credință, sunt amestecați agenți provocatori , care au tot interesul

să ajungă să creeze asemenea situațiuni neplăcute, pentru însăși siguranța statului nostru.

Sunt interese externe, și sunt agitațiuni interne, care urmăresc dezagregarea noastră sufletească

tocmai acolo unde avem nevoie de mai multă rezistență sufletească și de mai multă tărie. De aceea, am crezut de datoria mea ca să profit de prilejul pe care mi-l dă cuvântarea la Mesaj, și să supun această chestiune dvs .

Numai în felul acesta, păstrând în afară de politică și de luptele dintre noi instituțiile de bază ale statului, vom putea să asigurăm acea continuitate de care avem nevoie , mai cu seamă în împrejurările grele prin care trecem " lamandi / 29 nov.'36

▣ Legea presei

"D-lor senatori, eu sunt un vechi apărător al libertății presei și ca om politic și ca ziarist. La 1923, când s-a votat *Constituția*, am luat cuvântul la articolul respectiv, care se referea la presă , și am cerut menținerea integrală , pentru presă, a regimului pe care îl avea și în *Constituția* de la 1866.

Mă găsesc și astăzi pe aceeași linie.

Evident, răspunerile pe care le dă situațiunea de a fi membru al guvernului , impun uneori rezerve și impun unele limitări.

Mă găsesc , însă, printre cei dintâi apărători cinstiți și sinceri ai presei.

De altfel, în această priință, cred că n-am nevoie să cer atestațiuni de la nimeni.

Numai faptul că , deși am fost unul dintre cei mai atacați și calomniați

dintre oamenii generației mai noi din politica țării,

eu cer totuși libertatea integrală pentru presă, cred că face dovada completă a sincerității intențiilor mele în această direcție.

Nici o dată, motive de ordin personal, îndurerări sufletești și tot felul de neajunsuri ,

pe care un om care luptă în viața politică este obligat să le întâmpine ,

nici o dată asemenea lucruri și asemenea situațiuni nu mă pot determina

să-mi schimb atitudinea.

Dar, dacă cer libertate deplină pentru presă, cer , în același timp, și răspunderea întreagă și efectivă .

-Grigore Gafencu (PNȚ) : De acord !

[presa de extremă dreapta]

-lamandi : Vedeți, de o bucată de vreme mai cu seamă, presa noastră a întrecut orice limită. Și să nu se supere d-l prof. Cuza...

-ACCuza : Eu nu mă supăr nici o dată.

-lamandi : Să-mi dați voie , dle profesor, dar excesele de limbaj, cu violențe ne mai auzite , cu îndemnuri directe la asasinat, s-au găsit de cele mai multe ori în presa pe care eu nu vreau s-o denumesc cu termenul care i se spune, decât pentru că-l întrebunțează toată lumea : în presa de extremă dreapta.

-ACCuza : Vă rog să-mi dați voie :nici o dată în presa noastră a Partidului Național-Creștin Vă rog să-mi citați un singur caz.

[presa PNC, Goga , Cuza...]

-lamandi : Dle profesor , eu nu voiesc să numesc ziare. Vă cunosc prea bine. Am fost elevul dvs cu 25 de ani în urmă, vă cunosc ideile, vă admir consecvența, admir acest exemplu de probitate pe care dvs îl dați în viața publică ; dar dvs, de multe ori aveți și iluzii

-ACCuza : Am avut iluzia că veți rămâne cu mine! (mare ilaritate)

-lamandi :Au trecut 25 de ani de atunci . Ne vorbiți de atributele statutare , pe care le aveți ca președinte suprem al Partidului Național-Creștin .

Eu nu mă îndoiesc că dv stăpâniți complet aceste atribuțiuni și le exercitați efectiv.

" Eu nu știu câte oficioase aveți dvs, dar sunt dator în mod cinstit să spun că

deși nu am văzut sub semnătura profesorului Cuza nici o dată asemenea atacuri și îndemnuri la violență , le-am găsit de multe ori în unele foi care, indirect sau direct , v-au sprijinit pe dvs. [-----] sunt obiectul tuturor atacurilor din partea extremei drepte .

lamandi / 29 nov.'36

▣ Calomnii , violențe, amenințări, asasinate

[-----] Cunosc mentalitatea care stăpânește din nenonorocire o bună parte

a elementelor care militează în aceste grupări ,

socot că nu comit o trecere dincolo de domeniul care îmi este îngăduit să vorbesc ,
dacă voi spune că **trebuie să înceteze acest sistem al amenințărilor ,
acest sistem al violențelor . "**

[**Lupta generațiilor**]

"Generația noastră a trăit pe băncile Universității , sub ideile dvs, d-le Cuza,
și ale d-lui Iorga. Am avut și noi momente de expansiune , de critică neîndurătoare ,
la vârsta de 20 de ani, împotriva conducătorilor.

Am făcut parte din cei care au prefațat , prin acțiunea noastră dezinteresată,
marile mișcări de mai târziu , care ne-au dus la întregirea națională,
dar n-am preconizat nici o dată violența până la suprimare , ca mijloc de acțiune,
ca mijloc de exprimare efectivă a ideilor noastre.

**" Sunt pentru cea mai largă discuțiune , suntem pentru un joc liber al forțelor angajate
în lupta de idei, în lupta de doctrine, în lupta de programe.**

Dar nu suntem deprinși să mânuim nici revolverul și nici să ne apărăm
împotriva celor care ne atacă.

Spre onoarea acestei țări, care nici o dată nu a cunoscut asemenea mijloace în luptele politice,
trebuie să înceteze acest sistem nenorocit(**aplauze**)

-**ACCuza** : În această privință, suntem alături de dvs . (**aplauze**)

-**lamandi** : Da, dle profesor, știu că mișcarea dvs a preconizat totdeauna acțiunea pe căile
legale . Dar ce se întâmplă ? **Sunt mulți oameni care au deținut roluri de răspundere
în viața acestui stat, oameni care au deținut mari posturi de răspundere și cari,
în loc să tempereze , în loc să îndrumeze , în loc să arate care sunt căile pe care
tineretul trebuie să-și ducă acțiunea lui -tineretul e liber să creadă și trebuie să creadă ,
căci dacă n-ar crede tineretul , nu ar mai avea cine să creadă -
îi încurajează direct sau indirect împotriva ordinii legale.**

[LD : **aluzie la Goga ? la Manoiilescu ? la Crainic ? la Nae Ionescu ? la atâți intelectuali
sau gazetari din Gardă sau simpatizanți ?]**

**"Să-mi dați voie să vă spun , că răspunderile , în cazul acesta , se împart și
sunt mai mari pentru conducători și pentru exponenții care se erijează în conducători,
chiar mai mult decât cei ce le practică.**

**Și presa de dreapta, în această privință, nu face un serviciu real cauzei
pe care toate partidele de dreapta o reprezintă.**

Dle prof Cuza, eu sunt un om care cred că o țară este cu atât mai aproape de îndeplinirea
rostrurilor ei, cu cât sunt mai multe curente în mijlocul ei....

-**Cuza** : Sănătoase.

-**lamandi**: Desigur.Sănătoase. **Cele sănătoase să biruie pe cele bolnave ,
pentru că aceasta este necesar, dar manifestarea acestor curente
nu poate să se facă decât în cadrul ordinii și al legii. "**

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Incompatibilitatea între creștinism și legea talionului**

" Această *lege a talionului* nu are a face **nici cu** creștinismul,
care se pretinde a sta la baza tuturor mișcărilor de dreapta ,
și mai ales cu toleranța și cu spiritul de înaltă etică a poporului nostru (**aplauze**)
Vedeți ecoul acestei stări de spirit , în mod permanent ,în presă.

[**lamandi** : **între adevăr și calomnie**]

Vreți un exemplu ? Dvs mă cunoașteți de 25 de ani.

Ați auzit vreodată că eu sunt naturalizat ?

-**Cuza** : Niciodată! De la Belcești !

- **lamandi** : În presa naționalistă s-a spus că eu nu sunt român de baștină,
ci naturalizat ! că sunt fanariot ! Sunt fiu de învățător ... m-am născut la țară...
tatăl meu a fost învățător în sat 30 de ani ... modest colaborator al lui Haret ...
am trăit printre țărani ... cu frică de Dumnezeu și dragoste de țară.
și am ajuns la 45 de ani să mi se conteste origina română și dreptul de a vorbi,

pentru că mă cheamă lamandi ! Sunt foarte mulți răzeși în satele din Moldova și Basarabia care poartă acest nume.[-----]

"Vedeți d-le profesor , unde se merge cu această deformare a realităților , care, în loc să fie stânjenită în manifestările ei, alunecă pe o pantă nenorocită , care ne poate duce la situații mult mai grave , decât acelea prin care am trecut eu până acum.

De aceea spuneam adineauri : responsabilitate deplină !

Vedeți ce se întâmplă : noi l-am pierdut pe Duca.

A fost unul dintre cei mai mari români ai acestei țări.

Duca a murit acoperit de acuzațiunea că nu ar fi fost un bun român !

Și nu pot să uit că, în crearea atmosferei care a dus la asasinatul dela 29 decembrie , presa a avut un rol nu tocmai atât de puțin important .

" De aceea, să ne strângem laolaltă , suntem cu toții români, să avem cu toții grijă de interesele acestei țări, să nu vorbim de apărarea libertăților , fără răspundere , pentru că acei care încearcă să aperse libertățile cu orice preț, din direcțiunea aceasta , azi, mâine , vor fi cei dintâi , care vor sugruma libertățile împotriva întregii țări." (aplauze prelungite)
lamandi / 29 nov.'36

▣ Libertate presei - cu răspunderea cuvântului.

"De aceea d-lor, libertate presei, cât mai largă, dar cu răspunderea integrală și, dacă se poate, cu un "curriculum vitae", al tuturor îndrumătorilor , care reprezintă publicismul și presa românească . (aplauze)

Să-i cunoaștem și să știm de unde au plecat , ce au făcut și care este valoarea lor morală, pentru a se erija în îndrumători sufletești ai acestei națiuni " (aplauze prelungite)

[-----]

Grigore Gafencu - Victor lamandi / 29 nov.'36

▣ PNT-PNL

Grig.Gafencu :

"Același lucru sunt gata să-l spun și pentru ceea ce privește un regim de libertate , un regim care să asigure libera dezvoltare a libertăților publice și drepturilor cetățenești. Dacă în toată acțiunea dvs ați fi dovedit - și nu vorbesc de dvs personal , d-le ministru, dar de guvernul din care dvs faceți parte - că sunteți totdeauna respectuoși de acest regim de libertate , în numele căruia ați vorbit de la această tribună. Iată încă o idee în jurul căreia ne-am fi strâns solidaritatea noastră , cu aceea a dvs.

Vict. lamandi :

"Nu aș vrea să vă mai reamintesc că dvs, care ne imputați că am arătat toleranță mișcărilor de dreapta,

că dvs ați fost stimulatorii mișcărilor de dreapta .

Sub guvernul dvs au luat ființă , și prin toleranța dvs au ajuns , în bună măsură, la situația pe care o au astăzi."

[-----]

lamandi - ACCuza / 29 nov.'36

▣ Mișcările naționaliste : cuzismul, legionarismul

LD : Există în atitudinea lui lamandi o duplicitate , sub paravanul bagatelizării , a glumelor , pe seama lui Cuza. Eu cred că este mai mult decât se spune, și că legionarii , dacă s-ar fi manifestat doar ca antisemiți, nu ar fi fost ținta reprimărilor dure.

Știu că este gravă această afirmație, dar , trebuie să departajez :

cât a fost tema concurenței pentru putere, cât a fost tema "generațiilor"

cât a fost tema regimului politic, tema liniei diplomatice ,

și abia , pe un plan zgomotos și speculat , filosemitismul sau antisemitismul.

Pentru că , anume doze de antisemitism , cred că se găseau la toți politicienii români.

Eu cred din ce în ce mai mult în această variantă.

Bineînțeles, nu plecând de la acest "dialog"]

-ACCuza : Regreți mișcările de dreapta ?

-lamandi : Toate mișcările de dreapta le reget, afară de aceea a dvs ! (ilaritate)

-ACCuza : Vă mulțumesc ; aceasta este și părerea mea. (ilaritate)

-lamanadi : Dați-mi voie , dle profesor . Nu vreau să fac o intrigă ; dvs reprezentați o mișcare, care este, în bună parte, în asentimentul județelor din nordul țării și din Bucovina.

Dvs aveți popularitate .

-ACCuza : Mare popularitate ! (ilaritate)

-lamandi : Dvs știți, însă, că popularitățile sunt foarte trecătoare ...

-ACCuza : Știu, dovadă Partidul Național-Țărănesc (ilaritate)

-lamandi : dar am să vă fac o urare : ca dvs să nu fiți inutil jucat , pentru că rolul dvs nu mai este rolul de altădată, de adevărată vioară primă . Popularitatea dvs este obiectivul competițiilor de ieri și al celor de mâine.

-ACCuza : Dar vă rog să constatați dacă , în lunga mea viață , a fost cineva care m-a învățat pe mine ! (ilaritate)

-lamandi : Nu v-a învățat nimeni ...

-ACCuza : Atunci să fiți liniștit !

-lamandi : ... dar , în orice caz, eu nu cred că dvs ați vrut să intrați așa de ușor în jocul în care ați intrat .

-ACCuza : Vă înșelați, veți vedea rezultatul

-lamandi : Rezultatul are să fie că aveți să stați încă multă vreme în opoziție (ilaritate)

-ACCuza : Eu cred că nu !

-lamanadi : Alții poate că nu vor sta [aluzie la Goga] , dar dvs veți rămâne tot cu rolul de propovăduitor. De altfel, cred că acesta este și rolul care vă convine mai mult.

-ACCuza : Mă mândresc cu el. "

lamandi / 29 nov.'36

▣ Generațiile

▣ Tineretul extremist

[LD : deși ținta "parlamentară" este Manoiilescu (perceput ca o "porta voce "a tineretului naționalist), lamandi răspunde , pe fond, Gărzii de Fier, legionarilor, lui CZCodreanu , pe care, la fel ca și alți politicieni, îl desemnează cu sintagma improprie " generația tânără " Altfel , prin înțelesul pe care îl pot sugera cuvintele , argumentele lui lamandi sunt simple, logice, înțelepte, tolerante (fără slăbiciuni) , responsabile (fără manipulări) , etice (fără demagogie).. Ce ecou au avut ele, ce rezistențe au înfruntat , și , mai ales, ce consecințe au atras, asta se va consuma pe un alt palier al vieții politice.

Regret doar că nu se referă explicit la tratamentul represiv aplicat legionarilor : legislativ, polițienesc etc etc...Vezi documentele de la fișierul Garda de Fier și PNC]

"D-lor senatori, încă una din problemele care s-au ridicat de la această tribună, despre care a vorbit adinaori în termeni atât de elocvenți dl raportor [Romniceanu] , a fost problema tineretului. A ridicat-o tot d-l Mihail Manoiilescu

" D-lor, dl. Mihail Manoiilescu a avut aerul că vorbește ca exponent al tineretului.

E adevărat că d-sa a fost, rând pe rând, exponentul mai multor partide,

exponentul mai multor doctrine și a mai multor programe,

însă, dacă această ultimă incarnație îi dă dreptul să se considere din nou ca exponent,

nu aș avea altceva de exprimat de la această tribună , decât să-i doresc mai mult succes , de data aceasta , decât a avut în trecut .

Dl Manoiilescu ne-a dat lecții și ne-a atras atențiunea

că trebuie să ne îngrijim de tineret.

D-lor , această este o chestiune pe care n-a inventat-o dl Manoiilescu.

" Problema tineretului a existat întotdeauna.

Desigur, această problemă există astăzi într-o măsură mult mai accentuată , mult mai importantă, decât ieri. Nu este momentul să discutăm care sunt cauzele

care au făcut ca această problemă a tineretului să ia proporțiile pe care le-a luat .

Dar socot că **problema tineretului nu este o problemă politică.**

Ea este o problemă de educație , este o problemă de cultură, o problemă de pregătire a tineretului pentru rolul pe care trebuie să-l joace în ziua de mâine.

" Da , d-lor, **tineretul trebuie să anticipeze** , prin acțiunile sale, stăpânite de via credință în ideal, de avânt, trebuie să anticipeze față de celelate generații mai în vârstă.

Dar tineretul trebuie să rămână, în primul rând,

la **îndeplinirea îndatoririlor lui elementare** ,

fără de care nu poate fi un element util

în statul la a cărui conducere aspiră să ajungă la maturitate.

"Problema tineretului noi înțelegem să o rezolvăm . Sunt prea mulți titați.

Avem un proletariat intelectual ,deși nu toți sunt intelectuali, pentru că se abuzează și de termeni. **De multe ori , printre acești tineri, se găsesc și profesioniști ai tineretii** [**aluzie la Corneliu Codreanu ș.a.**] .

" **Să vorbim lucrurile și să le spunem pe numele lor.**

Noi nu putem lucra sub amenințare tineretului ,

să schimbăm întâi bazele politice ale statului ,

și apoi să procedăm la ceea ce dumnealor consideră ca **îndatorire a clasei conducătoare.**

"Di Manoilescu a fost mai categoric .A spus că între generația de astăzi și restul țării

este o **prăpastie** .A afirmat că mâine , tineretul nu va merge , dacă va fi cazul,

decât la un război care va fi conform hotărârilor și credințelor sale .

- ing.N.Miclescu : Aceasta este o rușine !

- **lamandi** : A spus că generațiile trăesc prin ceea ce **aduc** drept contribuție pe cont propriu.

" De sigur, dar **generațiile trăesc prin legături strânse între dânsle.**

Fiecare generație are un rol cu atât mai însemnat , cu cât **contribuțiile sale sunt mai mari,**

dar fără păstrarea acestei **continuități.**

fără păstrarea **patrimoniului pe care-l înfățișează trecutul,**

zadarnic o generație, oricât de bine ar fi înzestrată ea, chiar o generație de elită,

nu poate să-și îndeplinească misiunea și rostul ei.

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Generațiile succesive.**

" D-lor senatori, noi, generația noastră, care suntem astăzi în cel de-al cincilea deceniu al vieții, **ne-am făcut datoria, după cum și-au făcut datoria generațiile anterioare.**

Nici nu pot concepe și cred că nici un om serios nu poate concepe că,

în generalitatea lor, **generațiile care s-au succedat în această țară**

și care au avut roluri bine determinate în clasa conducătoare a țării .

nu și-au făcut datoria către țară , deoarece , **dacă** nu și-ar fi făcut-o ,

n-am fi ajuns în situația de astăzi [**România Întregită**] , n-am fi trecut vertiginos

prin etape ale dezvoltării noastre [**independența, Constituția, regatul, reformele**]

pe care nu le cunoaște viața nici a unui alt popor , cum le cunoaște poporul nostru.

"**Criticismul acesta , ca și exagerarea, de multe ori sunt explicabile** ,

dar trebuie să recunoaștem că, de la 1848 până astăzi,

toate generațiile de conducători ai acestei țări,

indiferent de partidul din care au făcut parte,

și-au făcut către țara aceasta și neamul acesta , întreaga lor datorie. " (aplauze)

" Nu se poate concepe o **acțiune a unei generații** , făcând **tabula rasa**

de ceea ce constituie patrimoniul sacru al unui neam întreg.

"**Generația tineretului de astăzi, să se întegreze pe linia dezvoltării istorice a clasei**

conducătoare , să-și înțeleagă rosturile , să aducă contribuția sa de înnoire ,

să dea luptă pentru promovarea idealurilor ce o stăpânesc ,

dar să înțeleagă că nu este permis

să violenteze conștiința unei imense majorități a țării ,

pentru a promova idei și concepții

, care n-au nici o legătură cu tradițiile , cu interesele și cu însăși viața poporului nostru "

(**aplauze prelungite**) Noi suntem sprijinitorii tineretului . Îl înțelegem, îl prețuim, știm că ei vor fi conducătorii de mâine ai acestei țări , dar nu putem fi speculatorii tineretului .

De aceea, oamenii politici cu răspundere - repet ceea ce am spus mai înainte - trebuie să-și înțeleagă datoria ;

nu să transforme tineretul în *masă de manevră* , pentru atingerea unor scopuri pe care nu le-au putut promova în viața politică normală ,

ci să facă din tineret , prin educație , o forță morală și națională

de care avem nevoie mâine . (**aplauze**) Acesta este rostul oamenilor politici. "

lamandi / 29 nov.'36

▣ Mihail Manoilescu

[LD : tot ce spune lamandi despre Manoilescu , într-un anume fel , corespunde realității, dar realității politice active, partizane, efective.

Este adevărat că MM a fost *migrator* prin diverse partide politice ;

este adevărat , că a fost dornic sau ahtiat după funcții, deci *oportunist* ;

este adevărat că a îmbrățișat diverse doctrine politice , deci *inconsecvent* .

Dar , în timp ce de pe urma lui Victor lamandi nu a rămas nici o lucrare teoretică, nici măcar o culegere de cuvântări și discursuri....

Manoilescu a adus reale contribuții originale la doctrinele pe care le-a îmbrățișat , și este printre puținii autori români studiați în universități și cercuri doctrinare .

dacă ar fi trăit astăzi, s-ar fi numit " *politolog*" , sau " *analist*" , sau " teoretician" ...

(vezi fișierul MManoilescu)

Cât despre Victor lamandi , care a fost atât de vehement împotriva *statului totalitar*

(anunțat și teoretizat atunci de MM), el va ajunge doar peste 2 ani ,

să fie printre pilonii de bază ai regimului carlist ! Ce destin !]

lamandi / 29 nov.'36

" Și d-lor senatori, tineretul despre care vorbea dl Manoilescu ,

este el tineretul, în întregimea lui , al acestei țări ?

Cunoaște d-sa , până în adâncuri , elementele care alcătuiesc acest tineret ?

"D-lor, eu nu cred, și nu fac numai o simplă afirmație , pentru că trăesc și eu , ca oricare dintre dvs, în mijlocul vieții publice și sociale.

Tineretul este și el împărțit . și el gândește, simte și se orientează

în viața internă, în viața politică, în viața socială, tot așa ca și ceilalți cetățeni ai țării.

Dacă dl Manoilescu ar face un plebiscit , la care și-ar pune candidatura,

nu știu câte voturi ar avea de la zecile de mii de studenți și de la tineretul

din afara Universității , pe care d-sa a înțeles să-l monopolizeze în cuvântarea sa.

D-sa , de altfel, și-a recunoscut , în unele părți ale cuvântării sale , rolul pe care-l are.

A spus că este un călăreț singuratec .

Într-adevăr, a călărit peste prea multe partide și de aceea a rămas singur astăzi.

Dl Manoilescu n-a crezut că poate să aducă în această incintă altceva ,

decât problema tineretului și chestiunea externă.

[M M.: **Corporatism !**]

" Noi am fi dorit să aducă și doctrina cea nouă.

D-sa este astăzi doctrinarul corporatist , d-sa vorbește de *lumea nouă*,

care trebuie numai decît să se suprapună peste *lumea veche*,

dar a crezut că poate nu este oportun să-și aducă aici doctrina , ca să i-o auzim.

Mi-e teamă că, până va avea ocaziunea să vorbească din nou în Senat ,

să nu-și schimbe doctrina și să vină cu alta.

Schimbările d-sale de opinie, ca și de doctrine, sunt frecvente .

[M.M **Neoliberalism !**]

" D-sa a făcut la 1922 , la Institutul de studii sociale , doctrina neoliberalismului .

Pe atunci, dl Manoilescu era în Partidul Poporului și, voind să dea Partidului Poporului altceva decât avea el atunci - adică altceva decât popularitate - i-a alcătuit o doctrină, pe care a numit-o *neoliberalism*.

Dar ce s-a întâmplat ? *Neoliberalismul* d-lui Manoilescu de la 1922, **îl realizasem noi pe teren de 40 ani încoace , prin acte neoliberales . "**

[MM: *Țărănism* !]

"Mai târziu, d-sa a mai dat o doctrină politică și partidului d-lui Madgearu, și a făcut teoria *național-țărănismului* ,

[MM: *Corporatism*]

pentru ca apoi să ajungă , în ultima ipostază , la *corporatism* .

De aceea am fi dorit să-l auzim de la tribuna Senatului și asupra corporatismului ." [lamandi / 29 nov.'36](#)

▣ **Democrație versus totalitarism**

▣ **Libertate și egalitate !**

[LD : 12 sept.2003

Cred fără rezerve în sinceritatea lui lamandi . Dacă viitorul îl va împinge spre alt drum , - pe el și pe alți oameni politici ai timpului - cauza trebuie căutată în împrejurări și în iubirea de țară, mai presus chiar decât de credințele doctrinare. Nu vreau să devin patetică.

Dar am , între timp, și eu , experiența mea, cultura mea istorică, îi cunosc, îi știu, Poate chiar mai bine decât pe propria mea generație. De aceea voi considera acest pasaj ca adevărată credință testamentară a lui lamandi .Restul au fost "*vremurile*"]

" D-sa [*Manoilescu*] a anunțat de la această tribună , încă o chestiune :

că va scoate în curând o lucrare asupra *partidului unic*.

Evident, d-sa este partizanul *statului totalitar*, al *dictaturii*, al *partidului unic*.

Fenomenul , într-adevăr, se semnalează în unele din țările din Europa.

D-sa a uitat , sau nu a voit, să recunoască însă, că acest partid unic,

de care se ocupă în lucrarea pe care o așteptăm, îi lipsește un singur fundament , care este esențial, îi lipsește libertatea.

El este rezultatul forței, este rezultatul voinței impuse de sus în jos,

a unui singur om. Și , d-lor, oricât de mult s-ar crede și oricât de mult

s-ar vântura înaintea opiniei publice ,în bună parte încă nelămurită,

că trăim astăzi o epocă de faliment a democrației și a regimului

care stă la baza celor mai multe state ale Europei, tot ce se încearcă și se face ,

nu este decât caracterul trecător al unei epoci de tranziție.

Omenirea este într-adevăr frământată astăzi mai mult ca ieri.

Se încrucișează interesele internaționale , la adăpostul unor concepții interne impuse prin forță în statele respective.

Se încrucișează tendințe revizioniste ale învinșilor de acum 20 de ani ,

cu dorința de pace a statelor naționale.

Este un vârtej pe care nu-l putem nesocoti , de hotărâri violente ,

de porniri adeseori pătimașe.

Și se crede că toate aceste manifestări sunt simptome de decădere a regimului ,

pe care noi l-am moștenit și în fruntea căruia ne găsim astăzi !

Nu, d-lor, nu o spun ca o simplă formulă de ocazie.

Nu o afirm din necesitatea apărării unei teze ; ceea ce spun eu nu izvorăște numai

din adâncul unei convingeri personale, ci izvorăște și din structura vieții contemporane.

Nu se poate clădi nimic durabil, nu se poate clădi nimic definitiv,

decât pe respectul libertății și pe respectul egalității.

Libertate și egalitate în domeniul național,

libertate și egalitate în domeniul politic,

libertate și egalitate în domeniul social. " (aplauze la majoritatea PNL)

" Omenirea , de mii de ani se zbuțuie în jertfe fără număr,

în eforturi făcute în toate direcțiile,

pentru a ajunge la cucerirea libertății și la cucerirea egalității.

Cine crede că aceste cuceriri , care se integrează în însăși viața lumii civilizate, pot fi șterse numai printr-o simplă hotărâre sau printr-o simplă răsturnare de situație, specifice unor anumite medii și trecătoare pentru imensa majoritate a celorlalte state, se înșală !" Pot fi anumite epoci întunecate , pot fi unele zile care să însemne , pentru unele judecări, preludiul dezagregării regimului național, politic, și social al democrației, dar atunci când un asemenea organism național , politic și social , este întemeiat pe idei care au o valoare eternă , epoca întunecată și zilele turburi trec și , până la urmă, rămâne strălucirea întreagă a operei definitive , pe care omenirea a realizat-o prin sacrificiile ei .(aplauze puternice pe băncile majorității) " Iată , d-lor , de ce nu cred nici în dictatură , de ce nu cred în partid unic, de ce nu cred nici în triumful concepțiile schiloade, care nu pot reprezenta decât ambiții trecătoare și nu sunt decât produsul unor agitații , adesea fără orizonturi și fără înțelgerea adâncă a vieții în mijlocul căreia trăim. " lamandi / 29 nov.'36

▣ Mistica religioasă - mistica politică

" De sigur, în viața politică pot exista și epoci stăpânite de mistici ; dar misticile n-au valoare permanentă decât în domeniul credinței pure, în domeniul credinței religioase.

Creștinismul a putut să triumfe datorită acestei mistici , pentru că ideile care stăteau la baza creștinismului erau eterne.

" În viața politică , misticile durează un timp și după aceea dispar, și nu rămân față în față decât realitățile.

Ceea ce este durabil , ceea ce este permanent , este țara și sunt instituțiile ei , sunt concepțiile care au stăpânit dezvoltarea acestor instituții , este forța de continuitate a neamului , este acest patrimoniu larg al sufletului colectiv, care are drept echivalent o nemărginită valoare spirituală în toate domeniile și care singură contează , și pentru perspectivele de mâine."

[-----]

Victor lamandi / 29 nov.'36